

**HOVRÄTTEN FÖR
NEDRE NORRLAND**
Rotel 6

DOM
2022-07-19
Sundsvall

Mål nr
B 852-22

TIDIGARE AVGÖRANDE

Hovrättens för Nedre Norrland dom den 13 oktober 1998 i mål nr B 375-98

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Tilltalad)

Karl OLOF Verner Wiberg, 19780128-7835

Häktad

Svegsgatan 23 A
842 33 Sveg

Ombud och offentlig försvarare
Advokat Ulf Holst
Advokaterna Lena Isaksson & Ulf Holst AB
Rådhusplanaden 5 A
903 28 Umeå

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Stina Sjöqvist
Kammaråklagare Ida Annerstedt
Åklagarkammaren i Sundsvall

Motparter (Målsägande)

1. Dödsboet efter Malin Lindström
c/o Advokatfirman Vedin och Thors AB
Strandgatan 15
891 39 Örnsköldsvik

2. Inez Lindström
Strandgatan 12 G
891 33 Örnsköldsvik

3. Rune Lindström
samma adress som 2

Ombud för 1 och målsägandebiträde för 2 och 3
Advokat Marie Thors
samma adress som 1

SAKEN

Mord m.m.

Dok.Id 197030

Postadress
Box 170
851 03 Sundsvall

Besöksadress
Södra Tjörngatan 2

Telefon
060-18 68 00
E-post: hovratten.nedrenorrland@dom.se
www.hovrattenfordrenorrland.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar sitt tidigare domslut på så sätt att hovrätten
 - a) fastställer tingsrättens dom vad gäller att Olof Wiberg ska dömas för mord enligt 3 kap. 1 § brottsbalken i dess lydelse före den 1 juli 2009, den 1 juli 2014 och den 1 januari 2020.
 - b) bestämmer, med tillämpning av 29 kap. 5 § andra stycket och 7 § brottsbalken, påföljden till fängelse fem år (29 kap 5 § andra stycket brottsbalken har tillämpats i dess lydelse före den 1 april 2015 och den 1 juli 2022 och 29 kap. 7 § brottsbalken har tillämpats i dess lydelse före den 1 juli 2009).
 - c) fastställer tingsrättens dom om skyldighet för Olof Wiberg att betala avgift till brottsofferfonden och
 - d) fastställer tingsrättens dom i fråga om skadestånd.
 2. Det som i tidigare avgöranden i målet har beslutats om sekretess ska fortsätta att gälla.
 3. Olof Wiberg ska vara fortsatt häktad i målet till dess denna dom i ansvarsdelen kan verkställas mot honom.
 4. Marie Thors får ersättning av staten med 201 543 kr, varav 129 780 kr avser arbete, 19 800 kr tidsspillan, 11 654 kr utlägg och 40 309 kr mervärdesskatt.
 5. Ulf Holst får ersättning av staten med 300 224 kr, varav 173 040 kr avser arbete, 48 295 kr tidsspillan, 18 844 kr utlägg och 60 045 kr mervärdesskatt.
 6. Kostnaderna för målsägandebiträde och offentlig försvarare i målet (punkterna 4 och 5 ovan) – liksom dessa kostnader i Högsta domstolen (mål Ö 4141-21) – ska staten stå för.
-

SAMMANFATTNING

Hovrätten har i denna dom kommit till slutsatsen att åtalet mot Olof Wiberg för mordet på Malin Lindström är styrkt och därför ska bifallas samt att Inez och Rune Lindströms skadeståndsyrkanden liksom yrkandet från Malin Lindströms dödsbo ska bifallas. Olof Wiberg ska dömas till fängelse. Med hänsyn till *dels* hans ungdom vid gärningstillfället, *dels* den långa tid som nu förflutit sedan gärningen, ska strafftiden bestämmas till fem år. Det ska påpekas att det är den reglering som gällde vid gärningstillfället – dvs. år 1996 – som har tillämpats.

Hovrätten har i sin bevisvärdering fäst avgörande vikt vid ett flertal omständigheter som med varierande styrka talar för Olof Wibergs skuld. Det handlar om vittnesiakttagelser m.m. rörande Malin Lindströms färd från Örnköldsvik till Husum, fynd från obduktionen och den plats där Malin Lindström anträffades, fynd i form av tejp och blå viskosfibrer m.m. anträffade vid husrannsakan hos Olof Wiberg samt det DNA-spår från Olof Wiberg som säkrats på insidan av Malin Lindströms byxor. Hovrätten har efter en värdering av vart och ett av bevisen bedömt att den samlade styrkan i denna bevisning är sådan att det kan ställas utom rimligt tvivel att Olof Wiberg är den som har berövat Malin Lindström livet. Hovrättens bedömning är att de uppgifter Olof Wiberg, nu och tidigare, har lämnat inte rubbar den bedömningen.

BAKGRUNDEN

Allmänna utgångspunkter

Olof Wiberg (tidigare Hörning) dömdes den 12 augusti 1998 (mål nr B 130/97) av Örnköldsviks tingsrätt för mord genom att han den 23 november 1996 eller den närmaste tiden därefter på okänt sätt hade berövat Malin Lindström livet. Han hade, enligt gärningsbeskrivningen, med stickande våld tillfogat henne dels sju sårskador på ryggen, varav minst tre penetrerat in i bröstkorgshålan, dels skador på bröstkorgens framsida. Skadorna kunde, enligt gärningsbeskrivningen, ha orsakat Malin Lindströms död.

Gärningen bedömdes alltså som mord och påföljden bestämdes – med hänsyn till att Olof Wiberg endast var 18 år vid gärningstillfället – till fängelse i åtta år. Olof Wiberg förpliktades också att betala skadestånd till målsägandena (Malin Lindströms dödsbo, föräldrar och en bror) samt att betala avgift till brottsofferfonden. Efter det att Olof Wiberg överklagat tingsrättens dom upphävdes den av Hovrätten för Nedre Norrland som ogillade åtalet liksom de på grund av åtalet framställda skadeståndsyrkandena (mål nr B 375/98). Olof Wiberg befriades dessutom från skyldigheten att betala avgift till brottsofferfonden. Den domen vann laga kraft.

Högsta domstolen beviljade den 30 maj 2022 (mål nr Ö 4141-21) Riksåklagaren och målsägandena resning i målet till nackdel för Olof Wiberg och beslutade att målet skulle tas upp på nytt av hovrätten avseende åtalet för mord, avgift till brottsofferfonden och skadestånd.

I hovrätten har nu en ny huvudförhandling hållits. Vid den har i allt väsentligt den utredning som lades fram i de tidigare förhandlingarna på nytt lagts fram liksom viss ny utredning. Den muntliga bevisning som togs upp i de tidigare förhandlingarna har nu lagts fram genom hänvisningar till vad som då noterats. I ett antal fall har också tilläggförhör nu hållits. Två nya vittnen har hörts. Angående den fullständiga utredningen, se domsbilaga 1.

Det yttre scenario som har varit utgångspunkter för de tidigare avgörandena och som även nu ligger till grund för bedömningarna är följande. Den 16-åriga Malin Lindström åkte lördagen den 23 november 1996 med buss från Örnsköldsvik i akt och mening att i Husum träffa skolkamraten Jenny Anttila; de skulle arbeta med en skoluppgift. Jenny Anttila och hennes mamma väntade på Malin Lindström vid busshållplatsen intill Konsum i Husum. Malin Lindström steg dock inte av bussen där. Efter det att bussen vänt vid idrottsplatsen stannade den vid hållplatsen mellan idrottsplatsen och Konsum och då kunde Jenny Anttila och hennes mamma konstatera att Malin Lindström inte fanns i bussen.

Att Malin Lindström verkligen fanns ombord på bussen när den lämnade Örnsköldsvik har det aldrig rått någon tvekan om, inte heller att hon fortfarande fanns på bussen när den svängde av från E4:an in mot Husum. Det innebär att Malin Lindström måste ha stigit av vid någon av de hållplatser som finns längs Bruksvägen genom Husum fr.o.m. Wibergsvägen t.o.m. Idrottsplatsen. Det är klarlagt att bussen stannade vid den första av dessa hållplatser kl. 13.40.12 och vid den sista (varifrån bussen vände och körde tillbaka samma väg) kl. 13.50.17, dvs en period om nästan exakt tio minuter.

Malin Lindström anmäldes försvunnen tidigt på morgonen den 24 november 1996 och intensiva sökåtgärder vidtogs tämligen direkt. Man lyckades dock inte hitta Malin Lindström förrän den 22 maj 1997 då hennes döda kropp påträffades i ett skogsparti mellan E4 och Bruksvägen cirka 1 kilometer norr om (dvs. före) den första av busshållplatserna (vid Wibergsvägen) längs Bruksvägen. Denna hållplats följs sedan tätt av hållplatserna Gångbron-Linaplatån-Ö/kiosken-Torget-Husumgården-OK-Konsum-IP.

När kroppen anträffades var den tejpad på olika sätt och illa medfaren på grund av djurangrepp. Vid en rättsmedicinsk undersökning av kroppen redovisades bl.a. tecken på stickande våld mot bålen, med bl.a. sju stycken skarpkantade sårskador på ryggen varav åtminstone tre penetrerat in i bröstkorgshålan samt möjliga tecken på trubbigt våld mot den högra knäregionen samt utlåtandet att de förstnämnda fynden är förenliga med att stickskadorna uppkommit genom stick med en relativt smalbladig, eneggad kniv och att fynden och omständigheterna talar för att döden kan ha orsakats av stickskador i bröstkorgen med inre blödningar, men att på grund av kroppens tillstånd och avsaknad av inre organ kan andra dödsorsaker inte uteslutas. Vidare anges att fynden och omständigheterna är förenliga med att döden har orsakats av en annan person.

Det finns anledning att här kort rekapitulera vad som förekommit i de tidigare målen och även i Högsta domstolens resningsbeslut liksom de bedömningar som då gjorts, se domsbilaga 2 – 4 angående dessa i avgöranden i dessas helhet.

Tingsrättens dom den 12 augusti 1998

Tingsrätten dömde alltså Olof Wiberg för mord till fängelse i åtta år. Tingsrätten konstaterade till att börja med att det *får anses utrett* att Malin Lindström verkligen åkte med bussen från Örnsköldsvik kl. 13.10 den 23 november 1996 till Husum och att hon befann sig på bussen när den svängde av från E4 in till Husum och att det *måste hållas för visst* att hon stigit av bussen vid Linaplatån och därefter gått längs Bruksvägen mot korsningen med E4 samt att Olof Wiberg gått i samma riktning längs Bruksvägens vänstra sida fram till korsningen med E4. Några observationer av Malin Lindström och/eller Olof Wiberg har därefter inte gjorts. Omständigheterna *talat därför för* att Malin Lindström, kort tid efter det att hon senast observerades, på ett eller annat sätt övermannats och tvingats in i skogsområdet eftersom det *framstår som uteslutet* att Malin Lindström frivilligt skulle ha gett sig in i skogsområdet med en främmande person. Tingsrätten konstaterade vidare att det *är utrett* att någon berövat Malin Lindström livet på ett grymt och sadistiskt sätt och att omständigheterna kring försvinnandet och kroppens tillstånd när den anträffades *talat för* att det har skett samma dag som försvinnandet eller den närmaste tiden därefter.

Tingsrätten konstaterade vidare att det inte finns någon direkt bevisning som binder Olof Wiberg vid gärningen, men att det däremot finns en rad för Olof Wiberg besvärande omständigheter, nämligen följande.

- Olof Wiberg har ett påtagligt intresse för udda sex och att det hos honom har anträffats undangömda plastpåsar med teckningar föreställande kvinnor med överdrivet stora bröst och ibland i tvångssituationer.
- Olof Wiberg har inte självantagit sig till polisen trots att han inte kan ha undgått att förstå att hans uppgifter kunde vara av intresse för polisens utredning.
- Olof Wiberg har lämnat uppgifter om att han i ett skogsparti haft samlag med en flicka, vilket inte kan förklaras med något annat än att han befarat att det kunde påträffas sperma på Malin Lindström som kunde visa sig komma från honom.

- Olof Wiberg har lämnat uppgifter om en röd hårborste som måste innebära att han har haft sådan kontakt med Malin Lindström att han haft tillfälle att se borsten.
- Olof Wiberg har lämnat uppgifter om blodfläckar på sin tröja och att han i sin jackficka hittat ett par trosor.
- Hos Olof Wiberg har anträffats väl undangömda plastpåsar innehållande bl.a. tejp av samma sort som Malin Lindströms kropp tejpats med.
- Olof Wiberg har vid en rekonstruktion uppträtt på ett sätt som på ett skrämmande sätt ger starka skäl till antagande att hans agerande har varit självupplevt.
- Det mesta talar för att Olof Wiberg utfört en teckning av ett kranium i nära anslutning till att Malin Lindström påträffades och att teckningen är ett försök till avbild av Malin Lindströms kranium.
- Hos Olof Wiberg har anträffats blå viskosfibrer av samma slag som i Malin Lindströms tröja, som hon burit vid sin död. Tingsrätten finner att dessa fibrer härrör från Malin Lindströms tröja.

Med hänsyn till vad ovan redovisats och vid en samlad bedömning fann tingsrätten det vara ställt utom rimligt tvivel att det varit Olof Wiberg som berövat Malin Lindström livet på sätt åklagaren påstått.

Hovrättens dom den 13 oktober 1998

Hovrätten ändrade alltså tingsrättens dom och ogillade åtalet.

Hovrätten konstaterade inledningsvis att Malin Lindström berövats livet av annan person, men att omständigheterna kring hennes död på flera väsentliga punkter var höljda i dunkel. Detta medförde, enligt hovrätten, att särskilda svårigheter uppkom när det gällde möjligheterna att bortom rimligt tvivel fastslå Olof Wibergs skuld.

Hovrätten bedömde sedan i detalj bevismaterialet enligt följande.

- Hovrätten fann belägg för att Malin Lindström befann sig på den aktuella bussen men att det förelåg en betydande osäkerhet i frågan om vid vilken hållplats hon har stigit av. Vidare fann hovrätten belägg för att Olof Wiberg den aktuella eftermiddagen uppehållit sig på Bruksvägen i Husum, men att det inte framkommit något som tyder på att han då tagit kontakt med någon annan person. Hovrätten fann att bevisläget *inte* var sådant att det kunde anses *klarlagt* att Malin Lindström verkligen befunnit sig på Bruksvägen i närheten av Olof Wiberg och att en inte oviktig länk i åklagarens bevisning därmed brustit.
- Av det Olof Wiberg själv under förundersökningen uppgett om den röda hårborsten, axelremsväskan, den blodbefläckade tröjan och de i fickan funna trosorna kunde enligt hovrätten *inte några mer långtgående och för skuldfrågan avgörande slutsatser dras*. Ett bidragande skäl till det var enligt hovrätten att försiktighet måste iakttas vid värderingen av en under förundersökningen lämnad berättelse som dokumenterats endast genom sammanfattande anteckningar från förhørsledarens sida.
- Olof Wibergs ofta ändrade uppgifter om sina göranden och låtanden den aktuella dagen kan *knappast tillmätas någon avgörande betydelse* vid bedömandet av skuldfrågan.
- Den s.k. ”GOP-teckningen” (kraniet) kan *inte ges betydelse* som något vägande bevis för Olof Wibergs skuld.
- Den undangömda tejpen *saknar* enligt hovrätten något *mer betydande bevisvärde*.
- Den viktigaste bevisningen mot Olof Wiberg utgörs enligt hovrätten av utredningen rörande de blå viskosfibrerna men det kan enligt hovrätten *inte anses bevisat* att de hos Olof Wiberg påträffade fibrerna härrör från Malin Lindströms tröja.
- Den rekonstruktion som genomförts tillåter enligt hovrätten *inte några mer långtgående slutsatser* i frågan om Olof Wibergs skuld.
- Slutligen har hovrätten anlagt ett ”strukturellt betraktelsesätt”, dvs. värderat vissa ”kringomständigheter” som kan bilda ett mönster. Även om sådana omständigheter stämmer väl överens med åklagarens hypotes kan ett avgörande

i brottmål *inte grundas enbart på* ”totalintrycket av det föreliggande materialet” och det intrycket är, enligt hovrätten, inte heller i detta fall entydigt.

Hovrättens sammanfattande slutsats blev att den framlagda utredningen inte med tillräcklig grad av säkerhet utesluter möjligheten att Malin Lindströms berövats livet av någon annan person än Olof Wiberg.

Hovrättens dom var inte enhällig. En ledamot, f.d. hyresrådet Tord Fahlander, var skiljaktig och ville fastställa tingsrättens dom.

Högsta domstolens resningsbeslut den 30 maj 2022

Högsta domstolen biföll alltså resningsansökan till nackdel för Olof Wiberg. Det avgörande skälet för detta var att NFC analyserat DNA-profilen från den spermafläck som säkrats från Malin Lindströms byxor (insidan av grenen) och jämfört den med DNA-spår från Olof Wiberg och kommit till slutsatsen att jämförelsen talar extremt starkt för att DNA-spåret på byxorna avsatts av Olof Wiberg (om man bortser från möjligheten att det har avsatts av en nära släkting till honom).

Högsta domstolen konstaterade att prövningen när det gäller en ansökan om resning till nackdel för någon med hänsyn till orubblighetsprincipen ska göras restriktivt. Det krävs att det nya materialet är av mer avgörande slag. Med utgångspunkt i den bevisvärdering som gjorts av hovrätten har Högsta domstolen värderat betydelsen av det nya beviset. Högsta domstolen kom fram till att det nya beviset inte ger något svar på frågorna om hur och när Malin Lindström berövades livet, men att det medför att flera av de omständigheter och bevis som åberopades i hovrätten får en annan betydelse. Mot den bakgrunden får det enligt Högsta domstolen anses sannolikt att Olof Wiberg skulle ha dömts för mordet på Malin Lindström om den nya bevisningen hade åberopats i rättegången.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Olof Wiberg har yrkat att hovrätten, med ändring av tingsrättens dom, ogillar åtalet och skadeståndsyrkandena samt befriar honom från skyldigheten att betala avgift till brottsofferfonden.

Åklagaren och **målsägandena** har bestritt ändring.

Twist råder i och för sig inte om avgiften till brottsofferfonden eller yrkade skadeståndsbelopp. Däremot har **Olof Wiberg** – i händelse av fällande dom i ansvarsfrågan – *dels* invänt att skadeståndsfordran är preskriberad, *dels*, om preskription inte anses ha inträtt, begärt att de ränteyrkanden som framställs på grund av skadeståndsyrkandena jämkas i anledning av den långa tid som har förflutit.

Målsägandena har gjort gällande att preskription inte har inträtt och motsatt sig jämkning av ränteyrkandena.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Skuldfrågan

Inledning

I de tidigare domarna slogs det fast att Malin Lindström försvann den 23 november 1996 och att hon anträffades mördad i ett skogsområde i Husum den 22 maj 1997. Det ansågs också klarlagt att Malin Lindström tagit sig med buss från Örnsköldsvik mot Husum och att hon i, eller vid någon hållplats längs med vägen in mot tätorten Husum stigit av bussen. Det ansågs i dessa domar vidare klarlagt att Olof Wiberg, som då bodde i höjd med hållplatsen Linaplatån, på eftermiddagen den 23 november 1996 varit ute och rört sig längs med Bruksvägen i riktning mot E4. Det har nu inte kommit fram något som ger anledning att vad gäller detta göra någon i grunden annan

bedömning. Som hovrätten i det följande kommer att redovisa är det emellertid möjligt att i flera avseenden nyansera och precisera dessa bedömningar.

Frågan är om det därutöver med en tillräckligt hög grad av säkerhet går att slå fast att det är Olof Wiberg som den 23 november 1996 (eller nära denna dag) har berövat Malin Lindström livet. Vid denna prövning ska hovrätten nu, i enlighet med vad som allmänt gäller, efter samvetsgrann prövning av allt, som förekommit, avgöra vad i målet är bevisat (35 kap. 1 § rättegångsbalken). Den bevisning som lades fram i tingsrätten och hovrätten 1998 har nu i huvudsak lagts fram i den form som den återges i de båda tidigare domarna. Tilläggsförhör har också ägt rum med Olof Wiberg och vissa vittnen. Två nya vittnen har hörts. Den nya DNA-analysen har givetvis nu också lagts fram liksom viss annan utredning.

Allmänt om bevisningen och prövningen av den

Så som i någon mån framgår ovan har tingsrätten och hovrätten i de tidigare domarna använt skilda tillvägagångssätt i sina analyser och värderingar av bevisningen. Något förenklat uttryckt har tingsrätten utifrån ett helhetsperspektiv värderat sannolikheten för skilda beståndsdelar av bevisningen och kommit fram till att helhetsbedömningen av dessa enskilda beståndsdelar talar så starkt för Olof Wibergs skuld att han ska dömas för det åtalade brottet. Hovrätten å sin sida har mer fokuserat på enskilda bevis och kommit fram till att styrkan inte i något av dessa bevis är av det slag att det går att utesluta en annan gärningsman än Olof Wiberg. I samband med det hänvisar hovrätten till ett förarbetsuttalande om att det inte går att grunda ett fällande avgörande i brottmål enbart på totalintrycket av det föreliggande materialet. Hovrättens kommentar nu till detta uttalande är att det är helt korrekt att det inte *enbart* går att göra så. En annan sak är att det är i allra högsta grad inte bara gångbart, utan även önskvärt, att analysera och bedöma skilda bevisfakta och den samverkande sannolikheten av dessa i ett helhetsperspektiv. Det kan uttryckas som att varje enskilt bevisfaktum i och för sig *först* måste underkastas en analys och åsättas ett värde i förhållande till ett givet tema. Man ska dock inte stanna vid det utan *därefter* måste dessa analyser och värderingar

utsättas för en samlad sannolikhetsbedömning i förhållande till det slutliga temat – dvs. (i detta fall) att Olof Wiberg är gärningsmannen.

Med den metod hovrätten använde i sitt förra avgörande skulle man nu kunna säga att det enda som nu tillkommit är ett bevisfaktum i form av ett spår av Olof Wibergs sperma på Malin Lindströms byxor. Detta faktum, sett isolerat, är inte av det slag att enbart det gör att åtalet är styrkt, även om det måste anses ha ett mycket högt bevisvärde. Med den av hovrätten tidigare använda metoden ska alltså hovrättens förra dom – trots den nytillkomna bevisningen – nu knappast kunna ändras.

Men om man i stället använder detta faktum vid en med övriga bevisfakta samverkande bedömning, såsom de hos Olof Wiberg anträffade blå viskosfibrerna, vissa av Olof Wibergs tidigare lämnade uppgifter, vittnesuppgifterna från Bo Berggren, Kurt Andersson och vissa busspassagerare, fynden av liknande tejp m.m., kan den sammantagna sannolikheten för att Olof Wiberg är gärningsmannen bli så betydande att man når upp till det höga krav som ställs för en fällande dom i brottmål (se ang. s.k. samverkande bevisning Christian Dahlman, *Beviskraft*, Stockholm 2018, s. 174 f.)

Av väsentlig betydelse är emellertid, som sagt, att man först kan värdera sannolikheten för varje enskilt bevisfaktum mot ett givet tema. Det kan inte räknas ut enbart med någon objektiv metod, utan är beroende av vissa initiala uppskattningar. Utifrån dessa uppskattningar är det emellertid möjligt att med metodiska sannolikhetsberäkningar objektivt kunna komma fram till ett bevisvärde för varje enskilt bevisfaktum. Vid en fortsatt bedömning är det också, med sådana sannolikhetsbedömningar, möjligt att nå fram till ett samlat, eller totalt, bevisvärde (total beviskraft).

Utifrån ett sådant tillvägagångssätt kan följande redovisas.

När, var och hur har Malin Lindström berövats livet?

Detta mål har vid de tidigare rättegångarna, och så även nu, främst kretsat kring frågan *vem* som har berövat Malin Lindström livet. Innan hovrätten nu redovisar sina bedömningar rörande den frågan ska frågan om när, var och hur Malin Lindström berövats livet behandlas.

Det är ostridigt att Malin Lindström steg av en buss i eller i närheten av tätorten Husum den 23 november 1996 och att hennes döda kropp anträffades den 22 maj 1997. På grund av vad som har framkommit om Malin Lindströms personlighet och syftet med resan till Husum kan det uteslutas att Malin Lindström frivilligt skulle ha hållit sig undan efter bussavstigningen den 23 november 1996. Undersökningar av kroppen och fyndplatsen ger också besked bl.a. om att kroppen har tejpats på visst sätt, att trosor saknas och att byxorna sprättats upp i sömmen över stjärten. Det har dessutom, av karaktären av djurangrepp och hur granris placerats över kroppen, dragits slutsatsen att fyndplatsen besökts inte alltför lång tid före det att den anträffades av polis i maj 1997. Även om det naturligtvis inte är självklart att den ”besökaren” också är gärningsmannen är den mest sannolika slutsatsen att det förhåller sig på det viset. Med hänsyn till obduktionsfynden kan också konstateras att Malin Lindström varit död en längre tid när kroppen återfanns. Med hänsyn till det nu sagda kan det hållas för visst att Malin Lindström i nära anslutning till det att hon steg av bussen i eller i närheten av tätorten Husum – såväl vad gäller plats som tid – har angripits, utsatts för sexuellt övergrepp och bragts om livet. Mycket talar också för att hennes död orsakats av stickande våld i enlighet med vad som angetts i det rättsmedicinska utlåtandet.

Det är med andra ord *visat* att Malin Lindström bragts om livet av en annan person genom stickande våld och att det skett den 23 november 1996 eller i mycket nära anslutning till den dagen. I och med det återstår – så som gärningsbeskrivningen är utformad – inte något annat än att avgöra vem som är gärningsmannen.

Vem är gärningsmannen?

Om man ser till varje enskilt mer betydande bevis ska följande bedömningar göras.

- 1) Hur stor är sannolikheten för att Malin Lindström steg av bussen i Husum, och i så fall just vid hållplatsen Linaplatån?
- 2) Hur stor är sannolikheten att Olof Wiberg rörde sig samtidigt i samma område som där Malin Lindström steg av bussen?
- 3) Hur stor är sannolikheten att Malin Lindström och Olof Wiberg då fick kontakt med varandra?
- 4) Hur stor är sannolikheten för att den liknande tejpén och vissa andra fynd anträffats hos Olof Wiberg om han är gärningsman respektive om han inte är det?
- 5) Hur stor är sannolikheten för att de blå viskosfibrerna anträffats hos Olof Wiberg om han är gärningsman respektive om han inte är gärningsman?
- 6) Hur stor är sannolikheten att spermaspåret från Olof Wiberg anträffats på Malin Lindströms byxor om han är gärningsman respektive om han inte är det?
- 7) Har Olof Wiberg lämnat några uppgifter som förtar styrkan av den bevisning som talar mot honom?

Var och när steg Malin Lindström av bussen? (punkten 1 ovan)

Tingsrätten kom alltså fram till att det måste hållas för visst att Malin Lindström steg av bussen vid Linaplatån i Husum kl. 13.41.45. Hovrätten drog tvärtom slutsatsen att det måste föreligga en betydande osäkerhet i frågan om var någonstans Malin Lindström egentligen steg av bussen.

Underlaget för bedömningen nu är i allt väsentligt samma som vid de tidigare rättegångarna. Det finns flera uppgifter (Malin Lindströms biljett, flera vittnen från bussen och bussens färdskrivare) som gör att det kan slås fast att Malin Lindström, i akt och mening att träffa sin skolkamrat Jenny Anttila i Husum, befunnit sig på den buss som lördagen den 23 november 1996 avgick kl. 13.10 från Örnsköldsvik och att Malin Lindström alltjämt befann sig på bussen när den svängde av från E4 mot

Husum. Malin Lindström och Jenny Anttila hade kommit överens om att Malin Lindström skulle kliva av vid Konsum i Husum. Jenny Anttila väntade tillsammans med sin mamma vid den hållplatsen; Malin Lindström steg dock inte av vid denna hållplats. Slutsatsen som kan dras av det är att Malin Lindström har stigit av vid någon annan, dvs. fel, hållplats i Husum. Med hänsyn till att Jenny Anttila väntade på Malin Lindström vid Konsum måste det bedömas som högst osannolikt att Malin Lindström när bussen stannade vid Konsum fortfarande skulle befinna sig på bussen och alltså ”missat” den väntande Jenny Anttila. Betydlig mer sannolikt är att Malin Lindström stigit av vid någon hållplats före Konsum (dit bussen anlände cirka kl. 13.45).

Inget av vittnena som var med på bussen har dock noterat var Malin Lindström klivit av bussen. Medresenären Ann-Marie Wiklund (tidigare Norberg), som själv klev av vid Linaplatån tillsammans med sina två söner utan att själv notera att någon annan klev av, har samtidigt inte uteslutit att någon då kan ha gått av vid bussens bakre dörr. Hon har därtill förtydligat att hon var koncentrerad på att ta sig över vägen med sina båda 10-åriga söner och att hon tittade åt höger och vänster längs med Bruksvägen, men att hon inte tittade bakom sig. Busspassageraren Agneta Johansson har uppgett att hon var ensam avstigande vid den nästkommande hållplatsen vid Ö-kiosken. Det har inte heller gjorts några iakttagelser vare sig på bussen eller kring torget i Husum som ger anledning att tro att Malin Lindström klivit av där. Det är vidare klarlagt att Malin Lindström strax efter det att bussen svängt av från E4 in på Bruksvägen frågat medpassageraren Siv Andersson om var de befann sig, och då fått till svar att de strax var i Husum. Siv Andersson steg av vid hållplatsen vid Wibergsvägen (hållplatsen alldeles före Linaplatån) och har uppgett sig vara säker på att ingen annan steg av där. Kort före hållplatsen vid Linaplatån, i den s.k. Dahlskurvan, stod skyltat ”Husum”, vilket kan ha föranlett Malin Lindström att stiga av just där. Och om det, mot förmodan, skulle ha varit så att hon trots allt inte steg av just där, är det under alla förhållanden med en högst betydande grad av sannolikhet visat att hon i så fall steg av vid någon senare hållplats, men före Konsum. Det är med andra ord, under alla förhållanden, redan genom hittills redovisad utredning visat att Malin Lindström mellan kl. 13.41.45 och 13.46.39 steg av vid någon av hållplatserna Linaplatån-

Ö/kiosken-Torget-Husumgården-OK; och då alltså allra mest sannolikt vid den förstnämnda.

Det har dock framkommit även andra observationer vid den aktuella tidpunkten längs med Bruksvägen. Centrala i det sammanhanget är det uppgifter som vittnet Bo Berggren har lämnat. Även om det finns skäl att beakta Bo Berggrens uppgifter, liksom alla uppgifter som lämnas i en brottmålsrättegång, med viss försiktighet, så finns det anledning att fästa stor vikt vid att han, i ett tidigt skede (den 28 november 1996) efter Malin Lindströms försvinnande spontant lämnat tydliga och detaljerade uppgifter och att han därefter under den fortsatta förundersökningen och vid tingsrättsförhandlingen i allt väsentligt hållit fast vid dessa med vissa fullt logiska kompletteringar. Det kan också uteslutas att han av något skäl medvetet skulle ha lämnat oriktiga uppgifter.

Bo Berggren har sålunda uppgett följande.

- 1) Han har, när han stod i korsningen vid E4:an, sett en Swebus svänga av E4 in på Bruksvägen.
- 2) Efter det att han själv ”vid 14-tiden” kört in på Bruksvägen mot Husum har han noterat en flicka, på eller vid hållplatsen Linaplatån, en flicka som till ålder och signalement får anses överensstämma med Malin Lindström.
- 3) Han hann därefter ifatt bussen och körde om den vid hållplatsen Ö-kiosken, som ligger kort efter hållplatsen vid Linaplatån.
- 4) Vid Ö-kiosken köpte han en tidning och det är genom kvittot på det inköpet visat att det skedde kl. 14.01.
- 5) Efter det att han handlat tidningen på Ö-kiosken, åkte han genast tillbaka samma väg och då passerade han vad han uppfattat som samma flicka som han kort tid dessförinnan sett vid Linaplatån, denna gång längs med Bruksvägen i höjd med infarten till Industrivägen.

Bo Berggrens uppgifter sammantagna med tiderna från bussens färdskrivare och inköpskvittot *visar*, enligt hovrättens bedömning, att Bo Berggren kom till Ö-kiosken mycket nära kl. 13.43.17. Den flicka som Bo Berggren sett vid Linaplatån har han

identifierat som Malin Lindström. De fastslagna tidsangivelserna för bussens färd stämmer mycket väl överens med Bo Berggrens iakttagelser av flickan. Det talar med en inte obetydlig styrka för att det var vid hållplatsen vid Linaplatån som Malin Lindström klev av bussen.

Bo Berggren har sedan uppgett att han vid sin färd tillbaka från Ö-kiosken längs Bruksvägen åter iakttog samma flicka; denna gång vid infarten till Industrivägen. Enligt de kartbilder med avståndsbedömningar som förevisats är den belägen cirka 1 km från Linaplatån. En promenad på 1 km kan grovt bedömas ta 10 – 15 minuter i anspråk. Den av Bo Berggren iakttagna flickan kan alltså ha stigit av bussen vid Linaplatån kl. 13.41 och iakttagits av Bo Berggren 1 km därifrån några minuter efter kl. 14.00. Det är således fullt rimligt att flickan som Bo Berggren noterat vid Linaplatån hunnit promenera till det ställe där han gjorde sin andra iakttagelse av flickan.

Bo Berggrens uppgifter stämmer dessutom i inte obetydliga delar mycket väl överens med vad Kurt Andersson uppgett om sina iakttagelser. Kurt Andersson, som visserligen lämnat något annorlunda uppgifter om hur flickan var klädd och överlag uttryckt sig mer svävande, har först gjort iakttagelser av en flicka som gick på ena sidan vägen och Olof Wiberg gående på den andra, samt något senare även av de båda i närheten av varandra uppe vid E4.

Sammantaget råder det enligt hovrätten, genom dessa uppgifter, en överväldigande stor sannolikhet för att Malin Lindström klivit av bussen vid hållplatsen vid Linaplatån. Med samma stora sannolikhet har Malin Lindström efter det att hon stigit av bussen börjat gå tillbaka mot E4, dvs. mot bussens färdriktning.

Befann sig Olof Wiberg vid samma tidpunkt i området (punkten 2 ovan)?

Utredning är nu densamma som vid de tidigare rättegångarna med det viktiga undantaget att Anne-Marie Wiklund (tidigare Norberg) nu uppgett att hon såg Olof Wiberg på Bruksvägen när hon steg av bussen vid Linaplatån. Att det inte i de tidigare

domarna har antecknats något om just den uppgiften kan ha många förklaringar och även om det har förflutit väldigt lång tid sedan iakttagelsen gjordes är det inte möjligt att helt bortse från den. Även andra vittnen har berättat om iakttagelser av Olof Wiberg på Bruksvägen vid den aktuella tidpunkten. Till detta kommer att Olof Wiberg själv upprepat har vidgått att han rört sig längs med Bruksvägen upp mot E4 under eftermiddagen den 23 november 1996. Han har i flera av sina versioner lämnat uppgifter om att det också gick en flicka längs med vägen. Han har också lämnat signalement som överensstämmer med Malin Lindström, bl.a. att hon hade en mörk jacka och ljusa jeans. Han har i och för sig lämnat ett flertal olika, och mot varandra stridande, uppgifter om hur han själv och flickan förhållit sig till varandra under denna promenad. Men att han själv faktiskt har rört sig längs Bruksvägen vid den aktuella tidpunkten är en av de få uppgifter som funnits med i alla hans versioner av sina förhållanden den aktuella eftermiddagen. Och i alla dessa versioner finns också en promenerande flicka med.

Det är alltså *visat* att Olof Wiberg promenerat Bruksvägen i samma riktning (mot E4) samtidigt som Malin Lindström gjorde sin promenad.

Fick Malin Lindström och Olof Wiberg då eller senare kontakt med varandra (punkten 3 ovan)?

Det har i målet inte framkommit några iakttagelser av Malin Lindström och Olof Wiberg som ger stöd för att de konfronterat varandra på något sätt. Av betydelse är i stället endast den omständigheten att Olof Wiberg genom vad som är *bevisat* i denna del har haft *möjligheten* att inom aktuellt område och inom aktuell tid närma sig Malin Lindström och på något sätt konfrontera henne, angripa henne, sexuellt våldföra sig på henne och beröva henne livet.

Det finns dessutom annan utredning – oberoende av vittnesiakttagelser eller frånvaron av sådana – som med varierande grad av säkerhet talar för att Olof Wiberg har haft kontakt med Malin Lindström i tidsmässig nära anslutning till det att Malin Lindström

klev av bussen och då – eller kort därefter – berövades livet. Det är denna fråga som står i fokus för de bedömningar hovrätten fortsättningsvis har att göra.

Den liknande tejpens och andra fynd (punkten 4 ovan)

Så som framgår av tingsrättens dom har det hos Olof Wiberg, undangömt under golvplankorna i ett uthus, anträffats två plastpåsar innehållande bl.a. en tejprulle med svart 50 mm tejp, två knivar, patroner, sprutor, skisser med bundna kvinnor, teckning av ett kranium och två ”knulldockor” (Olof Wibergs benämning) med påbyggd byst, varav en docka var uppsprättad över baken på ett sätt som påminner om hur Malin Lindströms byxor var uppsprättade när hennes kropp återfanns. Den svarta tejpens är av samma slag som använts för att tejpa Malin Lindströms kropp. Tingsrätten har i sin dom bedömt förekomsten av tejpens och Olof Wibergs agerande vid rekonstruktionen sammantaget och uttalat att det inte rimligen kan förklaras av något annat än att Olof Wiberg har haft för avsikt att undanhålla tejpens och att det – tillsammans med vad som förekommer vid rekonstruktionen – ger starka skäl till ”antagandet att agerandet har varit självupplevt”, medan hovrätten isolerat bedömt att den hos Olof Wiberg återfunna tejpens saknar något ”mera betydande bevisvärde”. Hovrätten gör nu i och för sig inte någon annan bedömning av det bevisvärdet sett isolerat. Men innebörden av att tejprullen inte har något mer betydande bevisvärde, är att det faktiskt har *ett visst* bevisvärde, som det finns anledning att värdera sammantaget med övriga bevis. Detsamma kan sägas gälla för den uppsprättade dockan. Övriga här nämnda fynd kan inte var för sig ges något mer avgörande bevisvärde. Omständigheterna kring den i de tidigare avgörandena omnämnda s.k. GOP-teckningens tillkomst är t.ex. ytterst oklar liksom även vad som kan ha inspirerat till teckningen.

De blå viskosfibrerna (punkten 5 ovan)

Hos Olof Wiberg (på en sax och i bostaden samt i bilen) har alltså påträffats blå viskosfibrer av en ovanlig sort. Tingsrätten drog av det slutsatsen att dessa fibrer härrör från Malin Lindströms tröja och att det alltså visar att det varit Olof Wiberg ”som haft med Malin Lindströms död att göra”. Hovrätten bedömde fynden av de blå

viskosfibrerna och utredningen rörande dessas härkomst som ”de viktigaste punkterna” i bevisningen mot Olof Wiberg. Hovrätten fann dock att det inte kunde anses bevisat att de aktuella fibrerna härrörde från Malin Lindströms tröja. Hovrättens bedömning nu är i och för sig densamma, dvs. fiberspårerna – sett isolerat – knyter inte Olof Wiberg till brottet med den grad av säkerhet som krävs i detta sammanhang. Men hovrätten bedömer att bevisvärdet (beviskraften) av detta fiberspår ensamt är av mycket stor betydelse, trots att det med säkerhet inte gått att fastställa att det faktiskt härrör från Malin Lindströms tröja. Tillsammans med andra omständigheter utgör detta fynd en mycket viktig beståndsdel vid en samlad och slutlig bedömning.

Spermaspåret (punkten 6 ovan)

Det DNA-spår som nu analyserats innebär att Olof Wibergs sperma med en oerhört stor sannolikhet kan knytas till de byxor som Malin Lindström bar vid anträffandet. Frågan blir då med vilken sannolikhet spåret också binder Olof Wiberg till att vara gärningsmannen. Den sannolikheten måste bedömas som avsevärt större än sannolikheten för motsatsen. Men spermaspåret kan ändå inte ensamt räcka för en fällande dom. Men däremot är spåret i sig av högst betydande värde när det sätts in i ett större sammanhang.

Har Olof Wiberg lämnat några uppgifter som förklarar den bevisning som åberopats mot honom (punkten 7 ovan)?

Olof Wiberg har alltså under förundersökningen och vid de tidigare rättegångarna, liksom även vid huvudförhandlingen nu, lämnat skiftande versioner av sina förhållanden och kännedom om Malin Lindströms öde. Det är inte frågan om enbart olika nyanseringar av en i grunden given berättelse. Det är i stället frågan om flera helt olika berättelser. Men han har bland alla dessa uppgifter lämnat ett flertal detaljer, bl.a. om Malin Lindströms grå hårband, väska och röda hårborste, som stärker slutsatsen att han varit kontakt med Malin Lindström den 23 november 1996.

Olof Wiberg har nu berättat i allt väsentligt följande. På morgonen (den 23 november 1996) höll han på med sin dator eller så skruvade han med något fordon. I samband med detta uttryckte hans mor att han borde gå ut, vilket han hörsammade. Han bytte om till jeans, som han tror var svarta till färgen, en mörk keps och gympaskor innan han gick. Han var då sen till en överenskommen tid med de tre personer som ingick i det gäng han umgicks med då. Han minns inte vilken tid de skulle träffas och han minns inte heller hur de hade stämt träff, men det gjordes förmodligen nära inpå. Han umgicks med dem för att köpa knivar, men de andra höll även på med sprit och droger. Vid den tiden umgicks de ganska mycket. Det borde finnas personer som vet att han umgåtts med dessa tre personer. Personerna har dock inte varit inne i hans hus och hans familj känner sannolikt inte till att han umgåtts med dessa tre personerna. Han vill inte röja personernas identitet. Personerna har gjort honom väldigt illa och förföljt honom. Han hade vid det nu aktuella tillfället känt personerna i tre till fyra månader. Gänget hade en tydlig ledargestalt, och han själv var längst ner i hierarkin.

När han lämnade bostaden denna dag vek han vänster på Bruksvägen mot den s.k. Dahlskurvan, och gick sedan på vänster sida längs med Bruksvägen till i höjd med Wibergsvägen. Han minns att han hejade på Christian Hansson och det var i samband med det som han såg att det även befann sig en annan person på andra sidan vägen. Personen hade jeans, var mörklädd och hade ljusare hår. Han vet inte hur lång personen var. Han gick på vänster sida och den andra personen på höger sida. Han registrerade inte personen närmare. Som han uppfattade personens kläder kan det inte ha varit Malin Lindström. Eftersom han var sen skyndade han på.

När de gick över den lilla bron hejade han på Lasse Buss, varefter han gick upp till E4:an. I korsningen vid E4:an kom Andersson. Han var uppe jämsides med personen på andra sidan gatan vid E4:an. Han gick därefter över E4:an och ställde sig vid en stolpe med en affisch för att invänta vännerna. Han vet inte vad personen som gått på andra sidan vägen gjorde då. Efter fem till tio minuter kom gänget i bil och han satte sig då höger bak i bilen, varefter de körde vidare in mot Husum igen. Han minns inte vad det var för bil som de åkte i. De här personerna använde olika bilar. En av personerna i bilen lämnade denna för en kort stund, varefter de fortsatte till korsningen där man kör ut på E4:an och vidare till Lolab där de mötte upp två utländska personer för att köpa knivar. Han tittade på några knivar och köpte vad han ville ha. Det var ledaren som förhandlade priset med de som sålde knivarna medan han satt i bilen. Han fick tre butterflyknivar som han tittade på medan de åkte därifrån och han var därför lite ouppmärksam. När han tittade upp var de vid idrottsplatsen, sedan körde de Fabriksvägen ner mot Ö-kiosken. Därefter åkte de ner förbi där han bor och ner till det hus som de använde som klubbstuga. Väl där kastade de kniv under tiden som de väntade på föraren. I samband med detta skar han upp ena fingret på en av knivarna. Efter att han lindat fingret med en trasa gick han hem till sin bostad. Det var då mörkt ute och han gick över Varvsbron hemåt. När han kom hem frågade han sin syster om han fick titta på Babylon 5, men hon svarade att han inte fick det. Då gick han upp på sitt rum.

Han var inte ute på söndagen.

På måndagen stod det i tidningen om Malin Lindström. När han pratade med de andra i gänget uttryckte de att de inte skulle prata med polisen eftersom de hade handlat lite med olagliga saker. Efter det umgicks han med de tre personerna som vanligt.

Nästa gång han träffade de andra i gänget var någon vecka senare i klubbhuset. Han minns inte om det var en veckodag eller en helgdag. De begav sig då ut för att åka bil. Han minns inte vad de åkte för bil och han minns inte heller om det var mörkt eller ljus, men kolsvart var det inte. De snurrade runt lite överallt, men han vet inte var. Efter att de stannat till på en skogsväg sa de andra i gänget att de skulle runka i kapp. De ställde sig på rad vid sidan av vägen och han uppfattade det som att alla fick utlösning. Det var första gången något sådant hände, men efter detta tillfälle hände det vid ytterligare tre tillfällen att det runkade i kapp under likartade omständigheter.

Det andra runktillfället är jobbigt att prata om. Detta ägde rum inom två veckor från den 23 november, dvs. under första hälften av december. De var i klubbhuset och väntade på ledargestalten. De väntade i mer än en timme innan ledaren dök upp i en röd pickupp. De hoppade in i den, och körde sedan omkring. Han satt och pratade med en av de andra om moped. Sedan sa ledargestalten att de skulle kliva ut, varefter de gick på led ut i skogen. Där i skogen låg det en svart presenning som ledargestalten lyfte på. Sedan ville ledaren att de skulle lasta det som var i presenningen på bilen, vilket de gjorde. Ledaren och personen näst i rang var i samband med detta irriterade på varandra, men han vet inte varför. Därefter körde de runt omkring innan de stannade på en väg. Ledaren och den andre i rang gick bak och tog av presenning för att sedan gå ett tiotal meter ut i skogen. Det var då han såg att det låg en död person där. Personen hade en svart jacka och jeans. Den döde var tejpad runt nedre delen av benen och det låg en vit påse vid fötterna. Ledaren bad honom att ta med påsen. I påsen låg en brunfärgad väska och en hårborste. När han vände sig mot kroppen igen hade någon av de andra personerna lagt en handduk över överkroppen och ansiktet. Då tyckte ledarfiguren att de skulle runka vid den döda kroppen. De gjorde som ledargestalten sa. Han fick utlösning. Sedan ville ledaren att de skulle bära kroppen en bit bort. När de bar kroppen höll han i ena benet och i gylfen, som var öppen. Han kan således ha fått spermier på handen när han runkade och sedan avsatt dessa när han bar i gylfen. Han minns att den döda personens armar var bakom kroppen. En av de andra sa att de skulle ta lite ris och lägga över kroppen. Efteråt försökte de sopa igen spåren i snön. Han förstod där och då att det var den försvunna personen. Han vet inte var de var någonstans, men de var inte i närheten av E4:an och de var inte vid fiskeparkeringen. Han vet dock att ledaren svängde norrut på E4:an från klubbhuset. Det var en till två decimeter snö. Det var ljus ute, men han vet inte vilken tid på dygnet. Det var en plogad väg. Det var inte den plats där Malin Lindström sedan påträffades. Detta tillfälle han nu berättat om är den enda gången han sett eller hanterat Malin Lindströms kropp och han har inte tagit något från Malin Lindström. Han vet inte vem som berövat Malin Lindström livet eller hur Malin Lindström berövats livet.

Vid det tredje tillfället de runkade i kapp, som skedde ett par dagar efter tillfälle nummer två, lånade han sin mammas bil. Den gången åkte de till Nordmaling efter att de tjafsat lite om att de behövde fixa diesel. Ledaren ville köra, men han sa nej. Då satte sig ledaren på passagerasätet fram. Det var sedan ytterligare ett runktillfälle efter Nordmaling.

Olof Wiberg har om det tredje tillfället då de runkade i kapp även berättat enligt följande. Vid tillfälle nummer tre ville personerna att de skulle ut en sväng. De stannade till vid någon väg. Då fick han något kallt i nacken som kändes som metall. Sedan sa de att de skulle runka i kapp. Han tippar på att de träffades i klubbhuset. Han minns inte bilen de åkte i. Han var osäker på om han hade mössa. Det var en skog vid en väg. Han vet inte vad det kalla mot nacken var. Det var runt och i metall. Han uppfattade som att det var för att skrämmas. Stämningen i bilen var som vanligt innan. Sedan runkade de i kapp. Han stod vid väggkanten. Bilen var i gång. Utlösningen hamnade på väggkanten. Sedan åkte de därifrån.

Till utvecklande av skälen till att han inte tidigare berättat som han nu gjort har Olof Wiberg i huvudsak uppgett följande. Han har blivit hotad och misshandlad av de andra i gänget. Han vet inte riktigt vad han varit rädd för. Att de hade transporterat en död kropp gjorde honom rädd för ledargestalten. När han släpptes från häktningen i oktober 1997 blev han misshandlad av de tre andra. Han blev upplockad och körd en bit, han vet inte vart. De andra öppnade sedan bakluckan där det låg en svart presenning. En av de andra höll fast honom i armarna medan ledaren frågade vad han sagt till polisen. Därefter förde de upp något i hans anus, vilket gjorde riktigt ont. Sedan brände det till runt penis samtidigt som de andra fortsatte att fråga ut honom. Därefter blev han upplyft och nedtryckt i bagaget för att sedan bli avsläppt en bit hemifrån. Han fick skador på penisen. Det var som en förhårdnad. De måste ha använt en rund ring av något slag. Han vet inte vad. Efter detta försökte han hålla sig undan. Han träffade dock gänget några dagar senare. Då ville de runka i kapp igen. Han blev hotad att hålla tyst. De har hotat med att skada honom och närstående till honom. Efter första misshandeln var det ett tillfälle till då de körde upp något i hans anal. Han har inte vågat söka vård, och han har inte berättat för något. Han har dolt skadorna på förhuden.

Om påsarna och teckningarna som påträffades vid husrannsakan i hans bostad har Olof Wiberg uppgett i allt väsentligt följande. Påsarna som hittades under boden låg i garaget sist han varit i kontakt med dem. Dockorna låg då i en påse i garaget. Säcken skulle kastas. Sprutorna och sådant låg till vänster i en låda. Det var tygdockor. I den ena hade han tagit ut innehållet och fyllt på i den andra. Han hade gjort dem som knulldockor, men han använde dem aldrig. Den blå mappen med teckningar tillhör honom; han ritade merparten av dem i årskurs 6. Vissa av kvinnoteckningarna är ritade i ladan (klubbhuset). Det gäller två av teckningarna (förundersökningsprotokollet s. 768–769, teckning nr 11 och teckning nr 15). Även teckning nr 24 kan ha ritats tillsammans med de andra i klubbhuset. Det hände att de satt och ritade tillsammans.

Olof Wiberg har alltså nu lämnat ytterligare en version om sina förehavanden den aktuella dagen, och kommande dagar, som skiljer från vad han har berättat tidigare. Han har också ”introducerat” ett kriminellt gäng, som nu intar en central del av hans berättelse. Den nu lämnade versionen måste i och för sig bedömas som i hög grad osannolik och också påtagligt anpassad till vad som framkommit vid den nya

DNA-analysen. Det måste t.ex. framhållas som ytterst märkligt att han nu, mer än 25 år senare, minns den mycket pregnant detaljen om greppet i gylfen, men inte minns något alls om var de mer bestämt har befunnit sig trots att det rör sig om områden som måste ha varit mycket välbekanta för Olof Wiberg. Det förhållandet att han upprepat lämnar nya versioner gör också att det är svårt att fästa någon större tilltro till några uppgifter han har lämnat. Genom det ideliga framförandet av nya, och till hans kännedom om utredningsläget anpassade, uppgifter gör att han själv har förbrukat mycket av sin trovärdighet.

Det kan dock konstateras att Olof Wiberg nu uppgett 1) att han den aktuella dagen (den 23 november 1996) över huvud taget inte har haft något med Malin Lindström att göra och 2) att han cirka två veckor senare hanterat Malin Lindströms döda kropp och i samband med det onanerat och fått utlösning.

Rent allmänt kan framhållas att den version Olof Wiberg nu har lämnat följer ett tydligt mönster från tidigare i det att uppgifterna är så påfallande anpassade till vad som framkommit genom den nytillkomna DNA-analysen.

Frågan är då om det bland Olof Wibergs uppgifter eller annan utredning finns något som förtar värdet av den bevisning som hittills har analyserats och värderats.

Olof Wiberg själv har under utredningens gång och vid rättegångarna alltså lämnat ett stort antal detaljerade uppgifter som successivt har ändrats. Hans nu lämnade uppgifter förefaller, om man ser till helheten, i sig helt osannolika. Hans nu lämnade uppgifter måste också bedömas i belysning av tidigare lämnade uppgifter. Förutom att alla dessa ändrade versioner i avsevärd mån skadar den generella tilltron till hans uppgifter, ska det återigen framhållas att hans uppgifter på ett påtagligt sätt successivt anpassats till det för tillfället rådande utredningsläget. Därtill finns det enligt hovrätten skäl att påpeka vad hovrätten uppfattar som orimligheter, påtagliga brister och anmärkningsvärda antydningar i hans utsaga.

Inledningsvis kan anmärkas att Olof Wiberg – utan att närmare precisera vad för hotbild som såväl då som nu skrämt och skrämmar honom, och trots tidigare fällande dom – under 25 år valt att helt utelämna sitt gäng om totalt fyra personer i utredningen. Därtill – när så väl skett, och trots hot om en ny fällande dom – har han lämnat så utstuderat knapphändiga beskrivningar av de övriga tre i gänget att de omöjligen, varken till utseende, ålder, förehavanden, vänner, skola eller på något annat sätt kan identifieras. Vidare finner hovrätten skäl att påpeka att den utsaga som Olof Wiberg nu lämnat bör betraktas som påtagligt osammanhängande samt anmärkningsvärt fragmentarisk i sin detaljrikedom. Olof Wibergs berättelse har i det närmaste helt saknat detaljer i alla delar som inte haft direkt bäring på att förklara den bevisning som lagts fram emot honom eller på att kasta misstanke åt annat håll, framför allt mot ”ledargestalten”. Olof Wiberg har enligt hovrätten t.ex. inte närmare, och inte heller på ett trovärdigt sätt, kunnat beskriva hur hans umgänge med ”gänget” eller vänskapen med de enskilda medlemmarna sett ut. Han har inte heller vid något av de tillfällen då de varit ute och åkt bil tillsammans närmare kunnat precisera bilmodell, färdväg eller när på dygnet de åkt. När det gäller runktillfälle nummer två har han dock kunnat minnas exempelvis vad för samtalsämne som gjorde honom ouppmärksam på färdvägen, att de inte befann sig vid den s.k. fiskeparkeringen, ledargestaltens och övrigas agerande samt detaljer om vad som fanns på platsen. Vidare har han haft specifika – dock aldrig tidigare yttrade – minnesbilder att vissa av teckningarna med kvinnor i tvångssituationer ritats tillsammans med de andra i gänget samt att övriga medlemmar hade en hård kvinnosyn. Enligt hovrätten framstår allt detta som delar i ett uppenbart utstuderat försök att finna ett nytt alternativt händelseförlopp och en alternativ gärningsman. Vidare tjänar, enligt hovrätten, inget av det som Olof Wiberg uttalat om orsakerna till att han lämnat uppgifterna först vid huvudförhandlingen i detta mål som en godtagbar förklaring. Sammantaget finner hovrätten att Olof Wibergs nya berättelse – redan bedömd för sig – förtjänar en närmast obetydlig tilltro. Därtill finns det i den övriga utredningen inte något som helst stöd för att gänget alls existerat. Hovrätten bedömer det i stället som direkt osannolikt att det gäng som Olof Wiberg ska ha ingått i ska ha gått helt obemärkt förbi hans familj och släktingar och alla andra som hörts i grannskapet kring såväl Olof Wibergs bostad som det påstådda klubbhuset. Redan mot här redovisad bakgrund bedömer hovrätten att Olof Wibergs nya uppgifter

inte kan tillmätas ett sådant bevisvärde att de förtar värdet av den bevisning som lagts fram emot honom.

Men även om man skulle godta att Olof Wiberg och hans gäng hanterat den döda kroppen är de detaljuppgifter som Olof Wiberg lämnat i anslutning till det ytterst osannolika. Det förefaller t.ex. märkligt att en gärningsman eller, än mer besynnerligt, någon som påträffat kroppen, ansett sig ha anledning att flytta kroppen, och då till ett ställe som enligt Olof Wiberg inte överensstämmer med platsen där den senare påträffades: det måste i sådant fall ha skett ytterligare en förflyttning. Det framstår dessutom som lika märkligt att någon som varit involverad i Malin Lindströms försvinnande skulle ta risken att involvera ytterligare personer. Än märkligare är att gänget, inklusive Olof Wiberg, på ledarens uppmaning samtliga onanerat i samband med att kroppen flyttades; till och med *under tiden* kroppen förflyttades. Men även om också detta skulle ses som ett tänkbart scenario, är det inte särskilt närliggande att Olof Wiberg skulle ha råkat spillt sperma på den hand han sedan använde för att hjälpa till att lyfta Malin Lindströms kropp med. Slutligen även om också det, trots allt, skulle vara fallet, måste det ses som ytterst osannolikt att Olof Wiberg – just han – valt att lyfta Malin Lindströms kropp med ett grepp i den öppna gylfen. Sammantaget är det hovrättens bedömning att *det i praktiken kan uteslutas* att spermaspåret skulle ha avsatts i enlighet med Olof Wiberg beskrivning

Inte heller vad Olof Wiberg i övrigt har uppgett kan bidra till att förringa värdet av de bedömningar hovrätten enligt vad som redovisats ovan har gjort i olika avseenden. Detsamma gäller för de uppgifter som Maud Persson och Sven Sjöström har lämnat om sina iakttagelser av en bil med fem personer som kördes märkligt respektive en forcerad snövall. Det är fråga om iakttagelser – som i och för sig mycket väl kan vara korrekta – men som inte på något vis kan sättas i förbindelse med vad som i övrigt har framkommit.

Den sammantagna och slutliga bedömningen

Så som hovrätten redan har redovisat finns det ett flertal enskilda omständigheter som med varierande styrka gör det sannolikt att Olof Wiberg är gärningsmannen. Det är till att börja med *visat* att Malin Lindström den 23 november 1996 steg av bussen vid någon hållplats – allra mest sannolikt vid Linaplatån – i Husum och att Olof Wiberg då uppehöll sig i den omedelbara närheten, där han också då hade sin bostad. Klockan har då varit strax före kl. 14.00. Det finns också uppgifter som visar att de båda vid denna tidpunkt har iakttagits i närheten av varandra, dock var för sig. I och med detta är det med andra ord klarlagt att det initialt har funnits en möjlighet för Olof Wiberg att söka kontakt med Malin Lindström. Någon utredning om att en sådan kontakt faktiskt har tagits finns inte, än mindre om exakt när och hur den i så fall skett. En hypotes är att Malin Lindström alltså klivit av vid fel hållplats och varit ensam och osäker på var hon befann sig. Det har Olof Wiberg noterat och utnyttjat hennes utsatta belägenhet. Detta utnyttjande har bestått i att han sexuellt har våldfört sig på henne och berövat henne livet. Fynden hos Olof Wiberg av uppsprättade ”knulldockor” och vissa bilder/teckningar ger vid handen att Olof Wiberg haft ett intresse riktat åt sexuellt våld mot kvinnor.

Sammanfattningsvis är det alltså för det första *klarlagt* att Olof Wiberg haft möjligheten att angripa Malin Lindström. För det andra finns det dessutom *vissa indikationer* på att han också kan ha haft *intresse* av att göra det. Det hittills sagda är dock långt ifrån tillräckligt för att grunda en fällande dom mot Olof Wiberg.

Fynden av den undangömda tejprullen och än mer de blå viskosfibrerna knyter med *en avsevärd grad* av sannolikhet Olof Wiberg till en kontakt med Malin Lindström i nära anslutning till hennes försvinnande och därmed också i samband med att hon har berövats livet genom kraftigt stickande våld. Till det kommer nu den nya DNA-analysen som *definitivt knyter* Olof Wiberg till att inte bara ha haft kontakt med Malin Lindström utan även att han haft en sexuell kontakt med henne. Att den senare kontakten skulle ha varit frivillig från Malin Lindströms sida kan helt uteslutas. Den enda rimliga förklaringen är att dessa spår har avsatts i samband med att Olof Wiberg

sexuellt våldfört sig på Malin Lindström. Uttryckt på det omvända sättet kan det i praktiken uteslutas att spåret från Olof Wiberg skulle ha avsatts på något annat sätt än i samband med att Olof Wiberg sexuellt förgripit sig på Malin Lindström. Att en gärningsman (Olof Wiberg) först våldfört sig sexuellt på Malin Lindström och en annan gärningsman sedan berövat henne livet är också så osannolikt att det kan uteslutas. Det har t.ex. på Malins kropp eller kläder inte anträffats DNA-spår från någon annan person än Olof Wiberg.

Den sammantagna bevisning som nu redovisats är med andra ord sådan att det i praktiken kan uteslutas att gärningsmannen är någon annan än Olof Wiberg. Ett annat sätt att uttrycka samma sak är att säga att åtalet är styrkt och att Olof Wiberg därför nu ska dömas för mord enligt åtalet.

Avslutningsvis ska något kommenteras den rekonstruktion som genomförts. Det finns, enligt hovrättens uppfattning, flera skäl till att se på den med mycket kritiska ögon. Det innebär att vad som framkommit vid den inte bör kunna läggas till grund för en fällande dom. Det ska emellertid konstateras att det vid den inte har framkommit något som ruckar på de bedömningar som i övrigt här har gjorts.

Hovrättens bedömning är alltså att den bevisning som talar för Olof Wibergs skuld sammantagen är av det värde och den robusthet att den svarar mot de mycket höga krav som ställs för en fällande dom i brottmål. Bland Olof Wibergs egna uppgifter eller bland utredningen i övrigt finns inget som förtar verkan av värdet av den bevisning som hovrätten bedömt vara av sådan styrka att Olof Wiberg ska fällas till ansvar enligt åtalet.

Påföljdsfrågan

På samma vis som tingsrätten konstaterar i sin dom år 1998 är straffvärdet av gärningen utomordentligt högt. Med hänsyn till Olof Wibergs ungdom bestämdes påföljden då till fängelse och strafftiden till åtta år. Tingsrätten tog då hänsyn till att Olof Wiberg vid gärningen var endast 18 år gammal. I bestämmelsen i 29 kap. 7 §

brottsbalken föreskrevs i första stycket, då liksom även nu, att man vid straffmätningen särskilt ska beakta den tilltalades ungdom om denne är under tjugooett år och att man då också får underskrida straffminimum. Tillämpningen av den bestämmelsen hade vid tidpunkten det aktuella brottet begicks av allt att döma inte samma schabloniserade fasthet som den senare kom att få fram till helt nyligen; en fasthet som kan sägas ha initierats genom rättsfallet NJA 2000 s. 421, för att därefter förfinas. Av det rättsfallet framgår emellertid att man under 1990-talet haft en tillämpning som i vart fall var lika generös mot den tilltalade. En komplicerande faktor i det sammanhanget är att det finns livstid i den aktuella straffskalan. Det innebär att man kan tillämpa olika utgångspunkter för reduktionen. Den tvååriga reduktion som tingsrätten tillämpade synes emellertid väl förenlig med vid gärningstillfället rådande praxis (se Martin Borgeke/Mikael Forsgren, *Att bestämma påföljd för brott*, 4 uppl., Stockholm 2021 s. 314). Hovrätten ser därför nu inte någon anledning att göra avsteg från det. Det är med andra ord rimligt att, med hänsyn till Olof Wibergs ungdom, bestämma strafftiden till åtta år.

Ytterligare en fråga aktualiseras emellertid nu när strafftiden slutligt ska bestämmas (en fråga som inte var av intresse 1998). Bestämmelsen i 29 kap. 5 § tredje punkten (tidigare sjunde punkten) brottsbalken föreskriver att det vid straffmätningen ska beaktas om en i förhållande till brottets art ovanligt lång tid förflutit sedan brottet begicks. Detta ska enligt bestämmelsen i 30 kap. 4 § första stycket brottsbalken även gälla vid påföljdsvalet. För det första kan slås fast att annan påföljd än fängelse, enligt hovrättens bedömning, inte nu kan komma i fråga. Avgörande för det är brottets utomordentligt höga straffvärde. För det andra är då frågan vilken betydelse som vid straffmätningen ska tillmätas att det nu har förflutit drygt 25 år sedan brottet begicks. I lagtexten anges inte annat än att hänsyn ska tas till brottets art. Av förarbeten och praxis framgår också att betydande hänsyn ska tas till anledningen till tidsutdräkten. Om den beror på att handläggningen, den tilltalade oförskyllt, oskäligt fördröjts är det något som motiverar en betydande reduktion av strafftiden. Stöd för det finns också i Europakonventionens bestämmelser om rätten till rättegång inom skälig tid. Så är inte fallet nu; det är inte frågan om någon utdragen handläggning av ett pågående mål.

Brottets art måste rimligen innebära att straffvärdet inte avklingar alltför mycket alltför snabbt. Det är dock frågan om en mycket lång tid som har förflutit sedan brottet begicks. Det måste i och för sig beaktas att domen nu faller efter det att resning har beviljats. Det gör situationen speciell och någon stadgad praxis finns inte i frågan hur man ska tillämpa den aktuella bestämmelsen i sådana fall. Hovrättens bedömning är att det med hänsyn till den mycket långa tid som har förflutit mellan gärningen och domen under alla förhållanden är befogat att ge en betydande stor strafftidsreduktion (jfr Svea hovrätt, avdelning 04, dom den 18 juni 2021 i mål nr B 14271-20). Det innebär att den strafftid om åtta år som hovrätten enligt ovan kommit fram till ska reduceras med tre år.

Olof Wiberg ska alltså nu dömas till fängelse i fem år.

Skadeståndsfrågan

Inledning

Målsägandena tillerkändes i tingsrättens dom ersättning för begravningskostnader samt sveda och värk m.m. med 37 064 kr (dödsboet), 55 061 kr (Inez Lindström) och 45 032 kr (Rune Lindström). På samtliga belopp bestämdes att ränta skulle betalas enligt 6 § räntelagen från den 23 november 1996 till dess betalning sker. De skilda kapitalbeloppens skälighet är nu i och för sig inte stridiga.

Olof Wiberg har dock gjort gällande *dels* att skadeståndsfordringarna är preskriberade, *dels* att – om så inte skulle anses vara fallet – det skulle vara oskäligt att han på dessa belopp ska betala ränta med en startpunkt den 23 november 1996. Denna oskälighet motiverar enligt honom att en skyldighet att betala ränta jämkas.

Preskriptionsfrågan

En skadeståndsfordran preskriberas normalt tio år efter fordrans tillkomst, vilket vanligen är den dag skadehändelsen inträffade. I 3 § första stycket preskriptionslagen

finns emellertid en bestämmelse som innebär att en fordran på skadestånd i anledning av brott inte preskriberas före utgången av tiden för åtalspreskription, om inte frågan om ansvar för brottet har avgjorts innan dess. Avsikten med bestämmelsen är att den som har orsakats skada genom brott ska ha möjlighet att begära skadestånd så länge straffrättslig påföljd kan ådömas (prop. 1979/80:119 s. 94). I det nu aktuella fallet har Högsta domstolen i resningsavgörandet uttalat att åtalspreskription inte inträtt eftersom Olof Wiberg häktades och delgavs åtalet inom preskriptionstiden (15 år).

Bestämmelsen i 3 § första stycket preskriptionslagen föreskriver emellertid att den där förlängda preskriptionstiden förutsätter att inte frågan om ansvar för brottet avgjorts dessförinnan. I det nu aktuella fallet har den straffrättsliga ansvarsfrågan avgjorts och vunnit laga kraft genom hovrättens dom 1998. Det skulle alltså innebära att målsägandenas skadeståndsanspråk skulle vara preskriberat. Situationen efter det att resning har beviljats till nackdel för Olof Wiberg är emellertid speciell. Det ovan angivna förarbetsuttalandet säger också att syftet med bestämmelsen är att skadestånd ska kunna begäras *så länge straffrättslig påföljd kan ådömas*. Genom resningsbeslutet har denna senare möjlighet öppnats på extraordinär väg. Den straffrättsliga ansvarsfrågan är därför inte (längre) *slutligt* avgjord genom hovrättens dom 1998. En ändamålstrogen tillämpning av preskriptionsregleringen innebär att det synsättet ska appliceras även på skadeståndsfrågan. Det kan tilläggas att det dessutom vore en märklig ordning att först bevilja resning i skadeståndsfrågan för att sedan mer eller mindre direkt konstatera att skadeståndsfordran är preskriberad.

Det nu sagda innebär att skadeståndsfrågorna i målet nu ska prövas utan hinder av preskription.

Jämkningsfrågan

Högsta domstolen har i rättsfallen NJA 2017 s. 938 och 2018 s. 694 uttalat att fastställandet av ersättning för sveda och värk som utgångspunkt ska bestämmas efter de principer som gällde vid tidpunkten för skadans uppkomst. Målsägandena har fått sina anspråk bestämda efter vad som gällde år 1998. Hovrätten har nu inte någon anledning att beträffande detta göra några andra bedömningar än som då gjordes. Olof

Wiberg har för övrigt inte heller ifrågasatt de belopp som då bestämdes. Det anmärks i det sistnämnda rättsfallet också att jämningsbestämmelsen i 8 § räntelagen inte är tillämplig i den nu aktuella situationen. I rättsfallet behandlas vidare frågan om det är möjligt att i särskilda fall *endera* förkorta den tid under vilken ränta ska löpa *eller annars* bestämma en senare startdag för ränteberäkningen. Högsta domstolen avvisar dock dessa båda tankar. Hovrätten ser inte någon anledning till att avvika från vad som således har uttalats. Det kan för övrigt anmärkas att de skadestånd som målsägandena har tillerkänts är beloppsbestämda efter de nivåer som gällde 1998; i dag är dessa nivåer betydligt högre. Målsägandena är dock av processuella skäl förhindrade att nu tillerkännas högre belopp i skadestånd. Detta hinder kompenseras av att målsägandena anses berättigade till ränta enligt vanliga regler utan särskild begränsning. Skillnaden i totalbelopp mellan att å ena sidan tillerkännas ersättning i dagens nivåer och å andra sidan i 1998 års nivåer jämte ränta på dessa belopp torde för övrigt inte vara särskilt betydande.

Konklusion

Tingsrättens dom i skadeståndsdelen, inklusive vad som där bestämts om ränta, ska fastställas.

Häktnings- och avräkningsfrågan

Hovrätten beslutade när huvudförhandlingen avslutades den 5 juli 2022 att Olof Wiberg skulle vara fortsatt häktad eftersom han alltjämt var på sannolika skäl misstänkt för mordet på Malin Lindström och att det fanns en risk för att han skulle undra sig lagföring och straff (flyktfara) och att det inte var uppenbart att skäl till häktning saknades. Dessa skäl kvarstår. Olof Wiberg ska alltså vara fortsatt häktad i avvaktan på att denna dom i ansvarsdelen kan verkställas mot honom.

Det har upplysts att Olof Wiberg har erhållit ersättning från Justitiekanslern för att han satt frihetsberövad i samband med rättegångarna 1998. I anledning av det har

åklagaren ifrågasatt om Olof Wiberg ska tillgodoräknas tid han nu suttit frihetsberövad i avräkning på det nu bestämda fängelsestraffet.

I 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande föreskrivs att tiden för frihetsberövande om frihetsberövandet varat sammanlagt mer än 24 timmar ska ske, om inte tiden för frihetsberövande redan tillgodoräknats den dömde. Avsikten är att lagens bestämmelser ska täcka alla situationer där tillgodoräknande av frihetsberövande aktualiseras (se prop. 2017/18:250 s. 189 ff). Det förhållandet att Olof Wiberg har erhållit ersättning enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder utgör inte grund för att bortse från bestämmelserna i 2018 års avräkningslag eller tillämpa dessa regler på något särskilt sätt. Olof Wiberg är därför berättigad att från det femåriga fängelsestraffet avräkna all den tid han suttit frihetsberövad i anledning av misstankarna om det brott han nu döms för.

Det kan erinras om att det i 11 § i 1998 års ersättningslag finns bestämmelser om återbetalningsskyldighet av erhållen ersättning om man senare döms. Tillämpningen av denna lag ankommer dock inte på hovrätten, utan den tillämpningen faller exklusivt inom ramen för Justitiekanslerns jurisdiktion.

Ersättningen till målsägandebiträde och offentlig försvarare

Målsägandebiträdet och den offentliga försvararen har begärt ersättning enligt följande.

	arbete	tidsspillan	utlägg	moms	totalt
Mgd-bitr.	187 460 kr	19 800 kr	11 654 kr	54 728 kr	273 642 kr
Off. försv.	259 560 kr	48 295 kr	18 844 kr	81 675 kr	408 374 kr

Arbetad tid har av målsägandebiträdet och den offentliga försvararen angetts till 130 respektive 180 timmar.

Åklagarna har inte haft något att invända mot den av målsägandebiträdet begärda ersättningen. De har däremot lämnat vissa synpunkter på den offentliga försvararens ersättningsanspråk såvitt gäller nedlagt arbete och bedömt det som att ersättning för mer än 160 timmars arbete inte är skäligt.

Vid bestämmande av ersättningarna ska det särskilt beaktas att det rör ett mycket allvarligt brott som rönt mycket stor uppmärksamhet och det inte bara lokalt. Det måste då anses motiverat att såväl målsägandebiträdet som den offentliga försvararen lägger ned stor omsorg och noggrannhet på sitt uppdrag. Trots denna utgångspunkt måste det bedömas som att såväl målsägandebiträdet som den offentliga försvararen har överarbetat sina insatser och inte tillräckligt fokuserat på målets mer relevanta frågor, med bortseende från sådant som varit av endast perifer, eller till och med ingen, betydelse. Det ska också framhållas att framför allt den offentliga försvararen tillerkänts en betydande ersättning (162 225 kr för arbete) i resningsmålet hos Högsta domstolen. Högsta domstolen har också särskilt anmärkt att den offentliga försvararen i resningsmålet lagt ned ett *omfattande* arbete. Det sålunda ersatta arbetet måste rimligen i stor utsträckning avse arbete av relevans även för rättegången nu.

Målsägandebiträdet och den offentliga försvararen ska därför anses vara skäligen tillgodosedda med en ersättning för arbete under 90 respektive 120 timmar eller 129 780 kr respektive 173 040 kr.

Vad målsägandebiträdet och den offentliga försvararen begärt i ersättning för tidsspillan och utlägg är skäligt och ska utgå.

Övriga frågor

I och med att Olof Wiberg nu ska fällas till ansvar för brott där det i straffskalan ingår fängelse ska tingsrättens beslut om åläggande för honom att betala avgift till brottsofferfonden fastställas.

Kostnaden för målsägandebiträdet och den offentliga försvararen i målet här och i resningsmålet hos Högsta domstolen ska, med hänsyn till det långa fängelsestraff som döms ut, stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 5

Överklagande senast den 16 augusti 2022 ska ställas till Högsta domstolen men ges in till hovrätten.

Agneta Ögren

Mikael Mellqvist

Magnus Lindahl

I avgörandet har deltagit hovrättspresidenten Agneta Ögren, f.d. lagmannen Mikael Mellqvist (referent), rådmannen Magnus Lindahl samt nämndemännen Allan Cederborg och Camilla Westman. Enhälligt.

Bevisning framlagd vid huvudförhandling den 30 juni – 5 juli 2022

All munlig bevisning har lagts fram genom vad som har noterats i tingsrättens överklagade och hovrättens resta dom. I några fall har tilläggsförhör nu hållits och i några fall har även av vittnen lämnade uppgifter vid förhör under förundersökningen lagts fram. Två nya vittnesförhör har hållits.

All vid de båda tidigare rättegångarna framlagda skriftliga bevisning har lagts fram även nu. Viss skriftlig bevisning har tillkommit.

Syn har nu hållits på samma föremål, och även några tillkommande, som vid de tidigare rättegångarna.

Munlig bevisning

1. Rune Lindström (tilläggsförhör)
2. Inez Lindström (enbart förundersökningsmaterial)
3. Jenny Anttila (tilläggsförhör)
4. Maria Kulin
5. Siv Andersson (tilläggsförhör)
6. Kurt Andersson (tilläggsförhör)
7. Lennart Selling (förundersökningsuppgifter)
8. Bo Berggren (förundersökningsuppgifter + utskrift av förhör i hovrätten)
9. Jan-Olov Johansson
10. Anders Eriksson
11. Staffan Ek
12. Sven-Åke Christiansson
13. Leif Sundin
14. Björn Jonasson
15. Weine Drotz
16. Åsa Lindström
17. Sanna Thorin
18. Greger Arturén
19. Kjell Danielsson
20. Christel Ekström Nilsson
21. Kurt Jonsson
22. Peter Larsson
23. Leif Rönnmark (förundersökningsuppgifter)
24. Lars Strandberg
25. Ann-Marie Viklund (fd. Norberg) (tilläggsförhör+ förundersökningsuppgifter)
26. Agnetha Johansson (tilläggsförhör+ förundersökningsuppgifter)
27. Gunilla Wästerlund (tilläggsförhör+ förundersökningsuppgifter)
28. Svea Cassman (även av adv. Holst hållet förhör + förundersökningsuppgifter)
29. Majvor Åström (förundersökningsuppgifter)
30. Sture Åström (förundersökningsuppgifter)

31. Louise Nordlund (förundersökningsuppgifter)
32. Kjell Nilsson (tilläggsförhör + förundersökningsuppgifter)
33. Sven Sjöström (tilläggsförhör+ förundersökningsuppgifter)
34. Maud Persson (tilläggsförhör+ förundersökningsuppgifter)
35. Annica Wiberg (fd. Hörning)
36. Gisela Pettersson (nytt förhör)
37. Per Gunnarsson (nytt förhör)

Skriftlig bevisning

1. PolisanmälanUtlåtande 1996-12-16 från SPF ang. färdskrivare m.m.
2. Biljettanalys nr 740099 och 5804685
3. Analys från färdskrivare
4. Kvitto, Bo Berggrens inköp på OK i Husum
5. Uppgifter om busspassagerare
6. Karta med avstånd mellan busshållplatser
7. Kartor över Husum och närområdet
8. Väderleksinformaton från SMHI och Vägverket
9. Tekniskt protokoll 1998-01-18
10. Undersökningsprotokoll med karta, fyndplatsen
11. Godsbilaga från fyndplatsen
12. Undersökningsprotokoll, obduktion och klädunderökning
13. Undersöknings- och beslagsprotokoll, Malin Lindströms väska
14. Undersöknings- och beslagsprotokoll, husrannsakan 1997-08-25 hos Olof Wiberg
15. Undersökningsprotokoll, Olof Wibergs dator
16. Undersöknings- beslagsprotokoll 1997-05-29 och 1997-06-03, blå viskosfibrer
17. Undersökningsprotokoll husrannsakan 1997-09-22, upphittade bärkassar
18. PM ang. ålder på bärkassarna
19. Undersökningsprotokoll avseende blyertsteckning
20. Undersökningsprotokoll avseende dockor
21. Undersökningsprotokoll avseende tröjorna
22. Utlåtande från Rättsmedicinalverket ang. obduktion
23. Sakkunnigutlåtande från SKL
24. Sakkunnigutlåtande, blå viskosfibrer
25. Faxmeddelande ang. tröjor med färgen "bright blue"
26. Bandutskrift från vallning
27. Undersökningsprotokoll avseende serietidningar
28. Tilläggsprotokoll 2021-12-15, Sakkunnigutlåtande och protokoll från NFC över DNA-undersökning
29. Förundersökningsprotokoll
30. Advokat Ulf Holsts överklagande i mål B 130/97
31. PM, dörrknackning
32. Sakkunnigutlåtande från NFC 2022-06-27 samt beslut om kroppsbesiktning
33. Beslagsprotokoll, divers blå material
34. Sms-kontakter mellan Per Gunnarsson och Olof Wiberg
35. Rättsintyg och kompletterande rättsintyg 2022-06-21
36. Rättsmedicinskt yttrande 2022-06-14
37. Serietidningar och hobbykataloger påträffade hos Olof Wiberg

38. Analysrapport från Modopaper
39. Tidningsartiklar
40. Protokoll från Örnköldsviks tingsrätt och urdrag ur kalender
41. Polisförhör som hållits med Olof Wiberg

Syn

1. Fotografier på Malin Lindström
2. Fotografi buss och Ö-kiosken
3. Lapp lämnad av Malin Fotografier, karta och skiss, fyndplatsen (jfr p. 10 ovan)
4. Fotografier, klädundersökning m.m. (jfr p. 12 ovan)
5. Fotografier från obduktion
6. Bilder från Olof Wibergs dator (jfr p. 15 ovan)
7. Bilder/teckningar i bärkassar (jfr p. 16 ovan)
8. Fotografi på innehåll i bärkassar
9. Fotografi, Olof Wibergs bostad
10. Fotografi artikel från Aftonbladet
11. Rekonstruktion, Sven-Åke Christiansson
12. Film. Malins gångstil
13. Tröja, inlämnad till polisen
14. Axelväska
15. Hårborste
16. Videofilmssekvenser, färd in till Husum och i omgivningen
17. Fotografier, knivar
18. Fotografier (jfr p. 37 ovan)
19. Fotografier på de delar av Malins byxor som DNA säkrats från
20. Skiss busspassagerarnas placering (Domsbilaga E till hovrättens dom)

DOM

Referens nr

20391470

1 Dom nr

Sida

2

D 04

DOMSLUT fortsättning

1 Datum
1998-08-124 Personnummer
780128-7835

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

22

20

21

PARAFITT
Blankett 2b DV 283 95 04 45 1136 PL

14	Frivärds- myndighet	1 Myndighetsadress
	Övervakare	2 Erfarenhetsbetyg och utvärdering
		3 Telefonnummer
		4 Postadress
		5
12	Tillgoderäk- nande av fri- hetsberövande m.m.	Fängelsestraffet skall till en tid av etthundratrettioåtta (138) dagar anses verkställt i anstalt
19	Andra lagrum som återges	29 kap 7 § brottsbalken
18	Särskild rättsverkan m.m.	Den tilltalade åläggs att betala en avgift på trehundra (300) kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond
		<div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 100px; margin: 10px auto;"></div>
		Beslag av alltjämt i beslag tagen egendom skall bestå. (Örnsköldsviks polisområde; blg 170-97 p 1-6, 322-97 p 9, p 10 (blå mapp med teckningar) och aktbil 138 p 10-11).
	Följande åtal ogillas	Stöld alt. häleri (stämningsansökan 1998-06-03)
	Skadestånd Beslut i övriga frågor	<p>1. Olof Hörning skall utge skadestånd till</p> <p>a) dödsboet efter Malin Lindström med trettiosjutusen- sextiofyra (37 064) kr</p> <p>b) Rune Lindström med fyrtiofemtusentrettioåtta (45 032) kr</p> <p>c) Inez Lindström med femtiofemtusensexstioen (55 061) kr</p> <p>d) Håkan Lindström med trettiofemtusen (35 000) kr</p> <p>allt jämte ränta enligt 6 § räntelagen från 1996-11-23 tills betalning sker.</p> <p>2. Bertil Lindqvists och Svenska Sjös enskilda anspråk ogillas.</p> <p>3. Sekretessen enligt 7 kap 22 § sekretesslagen för upp- gifterna i läkarintyg (aktbil 102) enligt 7 § lag om särskild personutredning i brottmål m.m. och för upp- gifterna i den rättspsykiatriska undersökningen (aktbil 143), vilka förebringats vid förhandling inom stängda dörrar, skall bestå.</p>

DOM

Referens nr	1 Dom nr	Sida
20391470		3
2 Datum	4 Personnummer	
1998-08-12	780128-7835	

D 07

Öcmslut. fortsättning

Forts. betr.

Skadestånd Beslut i övriga frågor

4. Ulf Holst tillerkänns ersättning av allmänna medel för

försvaret av Olof Hörning med fyrahundraåttiotvå-

tusentrehundrafemtio tre (482 353) kr, varav

467 409 kr för arbete, 12 350 kr för tidsspillan och

2 594 kr för utlägg. Av dessa kostnader utgör

96 471 kr mervärdesskatt.

5. Mats Fällström tillerkänns ersättning av allmänna

medel som målsägandebiträde åt Rune Lindström och

Inez Lindström med fyrtiosjutusenåttahundraåttio sex

(47 886) kr för arbete, varav 9 577 kr utgör mer-

värdesskatt. Av ersättningen belöper hälften på

vardera huvudmannen.

6. Kostnaderna under 4-5 skall stanna på staten.

7. Olof Hörning skall kvarbli i häkte tills straffet

får verkställas.

Forts.
blad

YRKANDEN

./. Åklagarens yrkanden, se bilagorna 2 - 3.

Åklagaren har vidare yrkat, att ännu ej hävda beslag skall bestå till dess att domen vinner laga kraft.

Frihetsberövanden

Olof Hörning (nedan benämnd Olof) har i anledning av misstanke om brott, som prövats i detta mål, varit berövad friheten såsom anhållen och häktad under tiden den 25 augusti - den 23 oktober 1997 och den 25 maj 1998 till och med dagen för denna dom.

DOMSKÄL**Åtalet för mord**

Olof har förnekat gärningen, men han har inte haft något att erinra mot att beslagen skall bestå.

Åklagarens sakframställning

Den 23 november 1996 försvann Malin Lindström (nedan benämnd Malin) i samband med en bussresa till Husum. Hon påträffades död och mördad den 22 maj 1997 på Fårön, som ligger i anslutning till E4, nära Gideälven, strax före den södra infarten till Husum. Malin bodde, före sin död, tillsammans med sina föräldrar och en bror i Järved. Hon studerade vid Vårdskolan. Malin har beskrivits som en tystlåten och blyg flicka, med dåligt självförtroende och hon tog inte gärna kontakt med främmande människor. Hon hade inte något fast sällskap. Den 23 november 1996 skulle hon åka till Husum, för att slutföra ett

skolarbete hemma hos en skolkamrat. Malins mor var tväksam till resan, men Malin påpekade att hon ändå var 16 år. Det var Malins första resa på egen hand. Tidigare hade hon en gång rest utomlands tillsammans med sina föräldrar och en gång till Umeå tillsammans med en väninna. Malins bror skjutsade henne in till Örnköldsvik, där hon klev av vid museet. Malin fick låna 60 kr av sin bror. Malin hade lämnat en lapp i hemmet, på vilken hon till sin mamma skrivit, att hon var hos Jenny i Husum och att hon inte visste när hon skulle komma hem, men att hon i alla fall skulle äta hemma. I den buss, som den 23 november 1996 avgick från busstationen i Örnköldsvik kl. 13.10, medföljde, enligt analyser av biljettmaskinen, 19 passagerare, varav två barn. Alla passagerare, utom en, har identifierats. Av de biljettanalyser, som utförts, framgår att beträffande det busskort, som måste ha tillhört Malin, finns registrerat en resa från Örnköldsvik till Husum den 23 november 1996 kl. 13.02. Därefter finns inga registreringar beträffande detta busskort. Jenny Anttila, som Malin skulle besöka i Husum, hade beskrivit för Malin, att denna skulle stiga av bussen vid Konsum i Husum. Alla busspassagerare, som åkte med den aktuella bussen, utom en, har hörts. De uppgifter som lämnats, visar att Malin funnits på bussen. Det har inte gått att exakt påvisa var Malin klivit av bussen i Husum. De troligaste platserna för hennes avstigning är hållplatsen vid Linaplatån eller hållplatsen vid Ö-kiosken. Omedelbart före hållplatsen vid Linaplatån finns en vägschild, på vilken det står Husum. I närheten av hållplatsen vid Linaplatån har Olof sin bostad. Den aktuella bussens färdskrivardiagram har tillvaratagits och analyserats. Bussens kör- och stopptider på sträckan Örnköldsviks busstation - Husums idrottsplats och åter har registrerats. Det har därvid framkommit, att färdskrivarens klocka visat tio minuter efter rätt tid. Avstånd och promenadtider har uppmätts mellan de olika busshållplatserna. Det har därvid kunnat konstateras att promenadtiden mellan Ö-kiosken och Linaplatån är sju minuter, Linaplatån och Industrivägen 12 minuter och Industrivägen och E4 11 minuter. Vittnen har observerat en flicka och en pojke vid den aktuella tidpunkten, gående på var sin sida av Bruksvägen i riktning mot E4. Olof och en flicka har setts i korsningen med E4. Tidigt på morgonen den 24 november 1996 anmäldes Malin vara försvunnen. Därefter sattes stora resurser in och ett massivt letande efter Malin påbörjades. Trots att Olof uppehållit sig i korsningen med

E4, vid en av de mest intressanta tidpunkterna, hörde denne inte av sig till polisen. Det har hållits 32 förhör och en mängd samtal med Olof. Denne har vid de första förhören ändrat sina uppgifter om sina förehavanden vid flera tillfällen. Vid det första förhöret, som hölls med Olof den 20 december 1996, uppgav Olof sig den 23 november 1996 omkring 13.00-13.30-tiden ha promenerat Bruksvägen fram mot E4 för att besöka industriföretaget Lolab och leta efter några aluminiumbitar. Olof uppgav sig ha sett två personer promenera framför honom på ett avstånd av cirka 150 meter. Vid nästa förhör, den 8 januari 1997, vidhöll Olof, till en början, sina uppgifter men medgav senare att det varit han själv, som gått bredvid en flicka på Bruksvägen. Den 21 januari 1997 ringde kriminalinspektören Göran Norberg till Olofs bostad, för att tala med Olofs mor. Det var Olof, som svarade, och på fråga om han kommit på något ytterligare, svarade Olof spontant, att en flicka hade touchat till honom på E4, och att han senare hade blivit nedstänkt av en långträdare. Vid förhör den 25 augusti 1997, i samband med att Olof anhölls, uppgav Olof, att han efter besöket på Lolab, hade blivit mer eller mindre antastad av en flicka, som liknade flickan han tidigare gått bredvid på Bruksvägen. Denna uppehöll sig vid en hållplats invid E4, i närheten av den norra infarten till Husum. Flickan hade velat låna pengar av honom. Flickan erbjöd honom ett samlag för 500 kr. De gick därefter upp på Öberget och hade samlag med varandra, innan Olof återvände längs Industrivägen till sitt hem. Vid förhör, den 10 september 1997, uppgav Olof bl.a., att han på vägen hem från Öberget, hade blivit pistolhotad av en man och uppmanad att tömma sina fickor. Den 17 september 1997 ändrade Olof åter sina tidigare lämnade uppgifter och uppgav då att han, sedan han korsat E4 och kommit ifrån flickan, hade gått in på en skogsbilväg, som mynnar ut på E4 vid bron över Gideälven, för att bege sig till motorgården i Gideåbacka. Han hade då hört något bakom sig och sedan blev allt svart för honom. Olof har uppgivit sig ha drabbats av total minnesförlust, om vad som kunde ha hänt på skogsbilvägen, fram till dess att han vaknade upp liggande i snön. Vallning har skett på den plats, där Olof uppgivit sig ha tappat minnet. Minnesforskaren Sven-Åke Christiansson har haft flera samtal med Olof samt genomfört en videofilmad rekonstruktion, angående ett tänkt scenario över en eventuell gärningsmans handlande, allt i syfte att söka återuppväcka Olofs minne. - Malins

döda kropp påträffades den 22 maj 1997 på Fårön, cirka 300 meter söder om E4, i ett skogsparti nära en stor sten. Kroppen var övertäckt med granris. Huvud och överkropp var kraftigt angripna av djur. På ryggen fanns sju skarpkantade sårskador, varav minst tre penetrerat in i bröstkorgshålan och med möjligheter till att ytterligare stickande våld kan ha träffat bröstkorgens framsida. Malins behå, som hittats långt från kroppen, bär spår efter ett eggvasst verktyg. Händerna var bakbundna med brun paketeringstejp och svart eltejp. Även benen var bundna med tejp. På platsen återfunna tejprester tyder på att även munnen varit tejpad. Liknande tejper har tagits i beslag från Olof, men det har inte gått att avgöra, om det finns någon exakt överensstämmelse mellan de återfunna tejperna och de, som påträffats hos Olof på grund av att tejpresterna varit angripna av djur. Gylfen på Malins byxor var uppknäppt, utom den översta knappen. Bältet var fäst i sitt normala läge. Bakdelen på byxorna var uppsprättad. Hon saknade trosor. Vid gylfen har påträffats en spermafläck, som på grund av det ringa antal spermier, som påträffats, inte gått att närmare typbestämma. Runt om platsen, där Malin återfanns, har påträffats många små blå tygbitar samt ett litet blått tygstycke, som kommer från hennes blå viskoströja i ribbstickad elastisk trikå. Ena sidan av tygstycket har en skarp kant, som tyder på att det klippts eller skurits av med ett eggföremål. Ett trettiofem meter från fyndplatsen återfanns Malins axelväska. I väskan saknades hennes börs, busskort och pengar. I väskan fanns, förutom annat, en avbruten röd hårborste. Hos Olof har påträffats tre fibrer, som väl stämmer överens med fibrerna i den tröja, som Malin burit. En fiber har påträffats på en sax förvarad i garaget, en i en av familjen Hörning disponerad bil samt en på en bänk i garaget. Det har kunnat konstateras att det rör sig om mycket ovanliga fibrer. Vid husrannsakan hos Olof har vidare, väl gömda under ett uthus, påträffats två plastkassar innehållande bl.a. uppsprättade dockor, tejp av samma slag som påträffats på fyndplatsen, knivar och en mapp med teckningar av nakna kvinnor med stora bröst. I Olofs dator har påträffats en mängd udda sexbilder på bundna kvinnor. I en av plastkassarna återfanns en teckning av ett kranium med texten "GOP". Teckningen förete påfallande likheter med en bild av Malins kranium, vilket tyder på att teckningen tillkommit kort tid före Malins återfinnande.

Tekniska undersökningar

Kriminalinspektören Staffan Ek har hörts om de iakttagelser och den dokumentation som gjorts på fyndplatsen och vid obduktionen av Malin, på sätt redovisats i tekniskt protokoll. Utifrån denna dokumentation har Staffan Ek och övriga brottsplatstekniker dragit följande slutsatser.

1. Malin har varit tejpade med brun paketeringstejp inte bara med armarna bakom ryggen, utan även med samma tejp över munnen. Fynd på platsen av tejpbitar och särskilt fyndet av en brun tejpbit, med ljusa hårstrån från Malin i klisterkiktet och med spår som vi bedömer avsatts av djurtänder (smågnagare) i tejpens kanter talar för att den tejpens suttit runt munnen och avlägsnats från Malin i samband med djurangrepp på kroppen.
2. Vi gör den bedömningen att Malin inte har varit tejpade runt benen i inledningsskedet, utan det har varit fullt möjligt för Malin att själv, men med gärningsmannens hjälp, förflytta sig. Den svarta tejpning som syns utanpå den bruna paketeringstejpen har sannolikt kommit till som en slutlig och starkt överdriven och förstärkt paketering.
3. Då tejpningen på så sätt förstärktes runt munnen och runt handlederna med den svarta plasttejpen över den bruna paketeringstejpen, skedde troligen även tejpningen runt hennes ben. Den förstärkta tejpningen och tejpningen runt hennes ben kan ha utförts på fyndplatsen.
4. Stickskadorna i ryggen har Malin tillfogats bakifrån, dels i nedre delen av ryggen och dels i övre delen av ryggen. Stickskadorna har sannolikt tillfogats henne då hon är knästående med överkroppen böjd framåt eller liggande på mage och med gärningsmannen hållande i hennes armar. Jackan kan ha varit uppvikt över hennes nacke och huvud. Skadorna finns beskrivna i obduktionsprotokoll.
5. Stickskadorna i ryggen är dödande och det övervåld som vi bedömer senare skett även mot hennes bröst kan kanske förklaras av panik i förening med upphetsning som inte varit möjlig att kontrollera.
6. Den tejp som använts vid tejpningen av Malin överensstämmer i typ med de tejper som påträffades vid husrannsakan bl.a. i plastkasse "ICA-Matrosen".
7. Malin lämnades på fyndplatsen liggande på rygg med överkroppen till stora delar

blottad, ansiktet blottat och med huvudet i kraftig bakåtböjd vinkel. Jackan har med kraftigt våld slitits upp. Den blå jumpern närmast kroppen har skurits eller klippts upp och bitar ur jumpern har klippts eller skurits bort. Överkroppen har tillfogats skador med kniv eller sax. Den BH Malin burit har i samband därmed skadats av samma eggvassa föremål.

8. Kroppen har sedan inte alltför noggrant täckts med granris som brutits och skurits från några granar runt stenen.
9. Djurangrepp mot kroppen har uteslutande skett mot de ställen av kroppen som inte varit täckta av kläder, mage, bröstorg, ansikte samt den skada i vänster underbens baksida som varit blottad och sannolikt blödande.
10. Det verktyg, som använts vid sönderklippning eller sönderskärning av den blå tröja som Malin burit närmast kroppen, är sannolikt den sax som påträffades vid husrannsakan från hurts i garaget. På saxen har Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) påträffat en fiber som överensstämmer med fibervaran i den blå tröja Malin burit. Vid teknisk undersökning av fordonet, CPE 635, påträffas överensstämmande fiber på vänster framstol. Fordonet disponerades vid tidpunkten för mordet av familjen Hörning. Dessutom har vid dammsugning i garaget påträffats överensstämmande fiber på den plats där saxen tidigare tagits i beslag.
11. Gärningsmannen har vid minst ett tillfälle återvänt till fyndplatsen och det senaste tillfället inträffade endast en kort tid innan kroppen återfanns. Av bilder framgår tydligt att djurangreppen på kroppen inte varit möjliga att åstadkomma under granriset med granriset fortfarande liggande kvar, övertäckande kroppen. De djur som orsakat skadorna är sannolikt möss, kråkfåglar och räv.
12. Vid husrannsakan påträffades i en plastpåse ett antal blyertsteckningar. Bland ett trettio totalt blyertsteckningar finns en nyligen ritad bild av ett kranium eller döds-kalle, vilande på en bädd av mossor eller ris. Likheterna mellan Malins kranium och det tecknade kraniet är så påfallande i flera detaljer att tillfälligheter kan uteslutas.
13. Beslagen av teckningar och undersökning av dator visar bilder och skisser som ger en bild av en ung man med sexuella fantasier och som även visar visst intresse för sexuellt våld och tvång.
14. I flera av skisserna finns detaljer som visar på ett möjligt samband med vad som hänt Malin.
15. Skiss 1, som visar en klippdocka iklädd i en BH som uppvisar stora likheter med den BH som burits av Malin.

16. Skiss 6, som visar en bunden flicka med övertejpade mun. Dessutom syns tydligt en skada i höger ben, en fyrkantig skada, som har stora likheter med den skada som finns i de jeans som burits av Malin.
17. Skiss 7, visar en bakbunden flicka med blus eller jumper sönderskuren/klippt.
18. Skiss 8, visar en ritning på någonting som vi bedömer vara någon form av tortyrinstrument.
19. Skiss 15, 24, 26, 32, 33 och 34, visar teckningar på flickor i olika tvångssituationer och/eller med klädespersedlar sönderskurna eller klippta.
20. Undersökningen av beslagtagen pc visar att samma intressen till stor del styrt surfningen på internet. Då det endast varit möjligt att följa loggfilerna i ca en månad bakåt blir urvalet något begränsat men visar ändå på ett stort intresse för sex via internet. Av 370 besök på internet har huvuddelen av besöken, 320-330, gällt platser som innehållit och erbjudit sex, främst SM (Sado Machosism).
21. Intrycket av visst intresse för udda sex i samband med sexuella fantasier förstärks vid undersökning av de dockor som påträffas vid husrannsakan.
22. Det är sannolikt heller ingen tillfällighet att det vid husrannsakan i en hurts i garaget påträffades ett ex. av Aftonbladet från den 29 maj 1997, med en artikel om ett mord i Stockholm där gärningsmannen fjättrat offret i samband med en våldtäkt.

SKL har undersökt en mängd material, gods och spår, som tillvaratagits på fyndplatsen och vid husrannsakingar hos Olof. Åklagaren har därvid åberopat följande slutsatser som SKL dragit i sitt utlåtande den 19 december 1997.

1. På Malins jeans påvisades sperma.
2. Tygstycket har avskilts genom att tyget klippts eller skurits isär.
3. Starka skäl talar för att tygstycket kommer från Malins tröja.
4. På saxen samt i de dammsugna och tejpade materialen iakttogs vardera en blå viskosfiber som överensstämmer med fibervaran i Malins tröja. Frågan om fibrerna har överförts från tröjan och om detta då skett vid direkt kontakt eller indirekt lämnas dock öppen.
5. I Malins behå och i hennes kalsonger har iakttagits vardera en skada med ett utseende

som närmast talar för att de har åstadkommits med eggvassa föremål.

6. I bakdelen på Malins jeans har iakttagits en skada som synes ha åstadkommits med eggvasst föremål.
7. Det har inte varit möjligt att avgöra hur skadan i det vänstra benet på jeansen har uppkommit.
8. De bruna tejpbitarna från fyndplatsen och från Malins kropp är av samma typ som tejpén på tejphållare, som tagits från Olofs hem, men frågan om de har hört samman, måste lämnas öppen.
9. De svarta tejpbitarna är av samma typ som tejpbitar på ett korgbollsställ och tejpén på rullen som återfunnits i en plastkasse, men frågan, om de har hört samman, måste lämnas öppen.
10. Flertalet av ändarna på tejpbitarna synes vara avklippta. Övriga ändar på dessa tejpbitar synes vara avslitna. Flertalet av ändarna på tejpbitarna synes ha uppkommit till följd av nedbrytning vid förvaring utomhus, medan övriga ändar på dessa tejpbitar synes vara avslitna.
11. Det har inte varit möjligt att närmare avgöra hur de till synes avslitna tejpändarna kapats.

Ur samma utlåtande har Olof åberopat följande slutsatser.

1. I fickorna på Olofs jackor iaktogs inte några fibrer som överensstämde med fibervaran i Malins behå. Frågan om ett tyg med en sådan fibervara (exempelvis ett par trosor) har burits i fickorna lämnas dock öppen.
2. Skäl talar för att Malins strumpor inte har varit i direkt kontakt med marken.
3. Inkilade i sulans mönster på Malins kängor förekommer fem partiklar som överensstämmer med stenkross i jämförelsematerialet från en upplagsplan. Frågan om partiklarna har avsatts i skornas sulor vid kontakt med marken på just denna upplagsplanen lämnas dock öppen.

Rättsmedicinsk undersökning

Överläkaren Anders Eriksson vid rättsmedicinska institutet i Umeå har den 26-28 maj

1997 företagit en utvidgad rättsmedicinsk obduktion av den döda kroppen efter Malin. Med stöd av vad som har framkommit av de tillgängliga handlingarna, vid obduktionen och vid den rättskemiska, den mikroskopiska och den röntgenologiska undersökningen har Anders Eriksson den 2 juli 1997 avgivit följande:

“UTLÅTANDE

att den döda kroppen efter Malin Maria Lindström, 800413-7827, har företett dels framskriden förruttnelse och tecken till angrepp av djur (4-6, 8-10, 12-18, 20, 21, 36-38, 42),
dels resttillstånd efter sammanbindning av fotlederna (22),
dels tecken till stickande våld mot bålen med bl.a. sju stycken skarpkantade sårskador på ryggen (25-34, 44-50), varav åtminstone tre (27/45, 32/46, 29/48) penetrerat in i bröstorgshålan, och med möjligheter till att ytterligare stickande våld kan ha träffat bröstorgens framsida (51),
dels möjliga tecken till trubbigt våld mot den högra knäregionen med möjliga underhudsblödningar (23, mikroskopisk undersökning);

att identiteten har fastställts genom rättsodontologisk undersökning (utlåtande leg. tandläkare Jan Ahlqvist 1997-05-28);

att vid den rättskemiska undersökningen har påvisats 0,19 promille etanol i blod från nedre extremiteter och bröstorgshålan, medan läkemedel inte har påvisats i muskulatur (utlåtande Rättskemiska avdelningen i Linköping 1997-06-13);

att den etanol som påvisats kan ha bildats efter döden;

att fynden är förenliga med att stickskadorna har uppkommit genom stick med en relativt smalbladig, eneggad kniv;

att fynden och omständigheterna talar för att döden kan ha orsakats av stickskador i bröstorgens med inre blödningar, men på grund av kroppens tillstånd och avsaknad av inre organ kan andra dödsorsaker inte uteslutas;

att fynden och omständigheterna är förenliga med att döden har orsakats av en

annan person,

vilket härmed intygas.”

Sakkunnigförhör har hållits med Anders Eriksson, som därvid uppgivit bl.a. följande: Vid obduktionen var kroppen rätt illa medfaren på grund av djurangrepp. Mjukdelar saknades i ansiktet, på halsen och på framsidan av bröstkorgen. Största delen av de inre organen saknades. På ryggsidan, liksom på de nedre extremiteterna, var kroppen rätt väl bibehållen. På ryggsidan kunde man se åtminstone sju stickmärken, efter ett relativt smalbladigt, knivliknande föremål. Bredden på stickskadorna var mellan 15-18 mm. Två av skadorna ligger högst upp på ryggen, nedanför nacken. Den vänstra av dessa skador går in i den vänstra bröstkorgshalvan. Det inre organ, som träffas av en sådan stickskada, är lungspetsen. En sådan stickskada leder till inre blödningar. Den högra skadan kan inte, i avsaknad på underliggande vävnad, närmare bedömas. Förmodligen går båda skadorna rakt framåt, vinkelrätt mot kroppen. Nedtill på höger sida i veka livet finns två skador. Den nedersta skadan är svårbedömd, därför att det saknas vävnader innanför huden. Beträffande den övre skadan går det att följa en ganska lång stickkanal snett upp åt höger, som går ganska parallellt med huden, innan den går in i den högra bröstkorgshalvan. Vidare finns tre stickskador på vänster sida i veka livet. Den nedersta stickskadan är svårbedömd, därför att vävnad saknas under huden. Från de två övre skadorna går det att sondera stickkanaler, som går snett uppåt mot höger. Den översta stickkanalen når in i bröstkorgshålan, medan den nedre inte når in dit. De skador, som inte når in i bröstkorgshålan, är skador av icke livsfarlig natur. Däremot är de skador, som når in i bröstkorgshålan, livsfarliga. Dessa skador kan därför ha orsakat döden, eftersom lungorna träffats av sticken, vilket orsakat inre blödningar och andnöd. Det går emellertid inte med säkerhet att säga, att de tre stickskadorna har orsakat döden, eftersom stora delar av kroppen och de inre organen saknas. Teoretiskt kan det därför ha funnits andra skador, som inte längre går att upptäcka. De tre stickskadorna kan emellertid väl förklara döden. På övriga delar av kroppen har inte påträffats några skador, som skulle kunna förklara döden, exempelvis skador efter trubbigt våld. Eftersom det saknas mjukdelar på halsen, går det inte att uttala

sig om exempelvis ett strypvåld kan ha orsakat döden. Det kan också ha funnits flera dödande stickskador på framsidan av kroppen. På grund av avsaknad av hud och inre organ på framsidan av kroppen går det inte att uttala sig om det funnits stickskador framifrån in i buken. I muskulaturen mellan revbenen finns fem defekter, där det kan ha passerat en kniv, men det kan också vara skador, som uppkommit efter döden genom djurangrepp. På den vänstra vaden fanns en skada av oklar natur. Skadan består av ett hål i vadens hud, som mäter 11 mm i diameter. Innanför hålet fanns på djupet en sex cm i diameter substansdefekt, där det saknas fett- och muskelvävnad. Förmodligen har denna substansdefekt uppkommit efter döden och är orsakad av smågnagare. En sannolik tolkning är emellertid det redan funnits en stickskada på vaden, när kroppen lades på fyndplatsen och att skadan därefter har vidgats genom djurangrepp, eftersom djur gärna angriper ett redan skadat hudparti. - På det praktiskt taget helt skeletterade kraniet syntes tydligt framträdande rester av benhinnor. Han besökte kort tid efter Malins återfinnande platsen, där hon påträffades. En separation av halsryggen hade skett. Vid obduktionen syntes tydligt bindväv, som sammanhöll huvudet och halsens övre del. Han kan inte erinra sig om dessa bindvävstrådar syntes vid hans besök på fyndplatsen. Han har tagit del av den s.k. GOP-teckningen föreställande ett kranium och jämfört den med en bild av Malins kranium. Han har därvid kunnat konstatera att det föreligger flera noterbara likheter mellan teckningen och kraniet, men han anser inte att teckningen visar en anatomiskt riktig avbildning av ett kranium. Malins kranium företedde inte några anatomiska avvikelser jämfört med ett normalt kranium.

Närmare hörd över åtalet har Olof uppgivit: Lördagen den 23 november 1996 tillbringade han delar av förmiddagen och tidiga eftermiddagen i garaget, med att förbereda en förlängning av fjädringen till sin snöskoter. Han saknade dock två plåtbitar, varför han lämnade garaget och gick till sitt rum för att byta kläder. Hans mamma sade i samband därmed åt honom, att han borde ta en promenad. Han tyckte att det var en bra idé, eftersom han då kunde passa på att gå till industriföretaget Lolab, för att leta efter de plåtbitar, som han behövde. Han såg vid tillfället inte ut mot Bruksvägen, genom fönstret i sitt rum. Han

var klädd i svarta jeans, svart jacka och troligen en grå undertröja. Vidare bar han joggingskor. Han tog inte med sig några föremål på promenaden och han kan inte erinra sig om han hade några saker i jackan sedan tidigare. Han märkte dock inte att han hade något tyngande eller skrymmande i jackan. Han gick på vänster sida av Bruksvägen, genom den s.k. Dahlskurvan, i riktning mot E4. Två personer gick framför honom på Bruksvägen, varav den ena på mycket långt avstånd. Den andra personen var en flicka, som gick längs Bruksvägens högra sida i riktning mot E4. Flickan bar blåaktiga jeans, en litet längre, plufsig jacka och hade ljust hår. Flickans skor verkade ha hög klack, men han kan inte erinra sig skornas färg. Han såg inte om flickan bar glasögon eller om hon bar på någon väska. Han hann nästan ikapp flickan strax efter Vibergsvägens anslutning till Bruksvägen. Han hälsade i samband därmed på Christian Hansson, som kom åkande i bil. Denne hälsade tillbaka och signalerade åt honom. Han fortsatte att gå bakom flickan på Bruksvägens vänstra sida, med ett konstant avstånd av fem till sex meter. De gick lika snabbt, men talade inte med varandra. I och med att han inte passerade henne, kunde han bara iaktta henne snett bakifrån. När de kom fram till korsningen mellan Bruksvägen och E4, gick han rakt över E4. Strax före honom hade flickan börjat att korsa E4 och i samband med att hon sneddade över korsningen söderut från Bruksvägens högra sida, touchade hon till hans rygg. De fortsatte som om inget hade hänt. När han hade passerat E4, böjde han sig ned och knöt sina skosnören. E4 var vid tillfället trafikerad, bland annat så bromsade en vit Saab in och en blå Volvo 245 körde förbi honom, när han reste sig upp. Flickan började gå längs E4:s högra sida i riktning mot Örnsköldsvik. Sedan vet han inte vad som hände med henne. Han fortsatte att gå Bruksvägens förlängning en bit, varefter han vek av åt vänster, förbi en större industribyggnad in på en skogsbilväg, som han följde i riktning mot Gideälven. Han hade av någon anledning kommit på att han skulle gå till motorgården på andra sidan Gideälven, istället för till Lolab. Någonstans längs skogsbilvägen svartnade allt för honom, varefter han saknar minnesbild av vad som inträffat. Han kan dock erinra sig, att han mitt under minnesförlusten såg en silhuett av en person med en väska. Väskans färg var mer brunaktig än grönaktig. Personen stoppade ned ett rött föremål med något svart frampå, som såg ut som en röd hårborste eller kam med svarta piggar, i väskan. Han

vet inte varifrån personen tog föremålet. Borsten var mer röd än Malins hårborste, som han upplever som orange. Borsten var också mer rektangulär till formen. När han beskrev borsten, i berättelsen om flickan på Öberget, utgick han från minnesbilden av den borste han sett i minnesluckan. När han därefter vaknade upp, låg han på marken i snön. Det hade då börjat att skymma. Han visste inte vad som hade hänt. Han genade genom skogen, passerade Lolab, utan att stanna, varefter han gick vägen till busshållplatsen vid Olstorp. Han blev där nedstänkt med snöslask av en långtradare, så att hans skor och nedre delen av hans byxor blev blöta. Sedan gick han Industrivägen hem. När han kom hem, hade han tänkt att se på teve, men då hans syster såg på den, gick han först till sitt rum för att byta kläder. Därefter gjorde han sig en smörgås och såg på teve. Han har, såvitt han kan erinra sig, inte förlorat minnet någon gång tidigare. Han nämnde inte minnesluckan för någon och han sökte inte läkare. - Undertröjan, som han hade på sig vid promenaden, bar spår av röda fläckar. Han funderade på hur dessa hade kommit dit. Han undersökte sin egen kropp, men fann inte något blod, som kunde förklara fläckarna. Undertröjan fick ligga i hans rum under några dagar, varefter han, för att bli av med den, eldade upp den i kaminen. Han kan inte ge någon förklaring till hur fläckarna hamnat på tröjan. Några dagar senare, när han körde moped på väg hem från Ö-kiosken, hittade han ett par vita, hela trosor i sin jackficka. Han vet inte hur länge trosorna legat där. Eftersom han inte hade någon användning för trosorna, slängde han bort dessa. Han funderade inte på hur trosorna hade hamnat i fickan och han kan inte erinra sig, att han blev rädd över upptäckten. - Han kan inte svara på om han är skyldig till att ha mördat Malin, eftersom han inte minns. Det kan dock vara möjligt att han gjort det. Om det var han, så måste han ha fått en "snedtändning". - Han tror, att det var måndagen den 25 november 1996, som han fick veta att Malin var försvunnen. Han funderade dock först inte så mycket över försvinnandet, eftersom han inledningsvis inte förknippade Malin med den flicka, som han gått bredvid på Bruksvägen. Hans kamrater talade om för honom, att polisen ville ha tips från allmänheten angående försvinnandet och att Malin gått längs Bruksvägen, varför han sedan insåg att det säkerligen var intressant för polisen att få kontakt med honom. Anledningen till att han vid det första polisförhöret sade, att han gått långt bakom en flicka och en pojke var, att han inte

ville bli inblandad i någonting. Han hade ju gått jämsides med, som han själv tror, Malin, innan hon försvann. I vart fall tyckte han att flickan på Bruksvägen liknade bilden på Malin. - Han vet inte varför han i polisförhören den 8 januari 1997 inte berättade, att flickan hade touchat till honom och att han hade blivit nedstänkt med snöslask av en långtradare. Han kan inte heller förklara varför han spontant berättade dessa omständigheter för kriminalinspektören Göran Norberg, när denne den 21 januari 1997 ringde för att tala med hans mamma. Det är dock möjligt, att han berättade att han touchat flickan på grund av att han var rädd för att en DNA-analys skulle utföras. - Han vet inte varför han hittade på berättelserna om ett samlag med en flicka på Öberget och att han i anslutning till Öberget blivit rånad av en pistolförsedd man. Han kan inte erinra sig, om han vid det första polisförhören, som hölls den 20 december 1996, hade sett någon bild av Malin. Men under alla förhör, som hölls i kriminalinspektören Göran Norbergs rum, kunde han se en spaningsbild på Malin, som var uppsatt på väggen. Han har inte någon förklaring till varför hans beskrivningar av flickorna på Bruksvägen och Öberget blivit alltmer detaljerade och alltmer lika Malin. Eftersom poliserna frågat honom flera gånger om en axelremsväska, så drog han dock slutsatsen att Malin hade haft en sådan och därför uppgav han att flickan på Öberget hade en axelremsväska. Eftersom han aldrig sett någon vinterjacka med knappar, så uppgav han att flickan på Öberget hade en jacka med dragkedja. Han vet inte varför det omväxlande förekommer en borste och en kam i hans berättelser. - Han kan inte förklara, varför de två plastbärkassarna, som påträffades vid en husrannsakan hos honom, var placerade under uthuset. De dockor, som påträffades i plastkassarna, tillhör antingen honom eller hans systrar. Den mapp med teckningar, som också påträffades, tillhör honom och det är han som har ritat teckningarna. Han är intresserad av kvinnor med stora bröst. Teckningen av kraniet med texten "GOP" ritade han i sjätte klass. Han kalkerade av den antingen från en bild i en dags- eller serietidning, eller från en dekal. Vidare ritade han eld runt kraniet. Texten "GOP" är en förkortning av ett längre namn, men han vet inte om texten ursprungligen tillhörde bilden. Han vet inte vad den fyrkant, som finns på en av de tecknade kvinnornas lår, skall föreställa. Teckningarna och bilderna av bundna kvinnor, som påträffats i hans dator, motsvarar inte hans sexuella fantasier. Han gjorde dessa

teckningar, när han gick i sjätte eller sjunde klass. Vidare manipulerade han vid samma ålder en docka, genom att bland annat stoppa upp bysten. Om åklagaren skulle ha redovisat alla bilder, som funnits i hans dator, skulle andelen bilder av bundna kvinnor vara liten. Han kan inte tänka sig att det är någon i hans familj, som gömt plastkassarna med föremålen under uthuset. Kassarna kan möjligen ha kommit dit genom någon utomstående persons försorg, men han kan inte förklara varför någon skulle ha anledning att gömma dessa där. - Han ställde upp på rekonstruktionen av ett tänkbart tillvägagångssätt vid mordandet av Malin, för att han ville försöka minnas, om han hade mördat Malin eller inte. Vid samtalen, som han och Sven-Åke Christiansson hade, utarbetade han först ett tänkt scenario över hur bortförandet och dödandet kunde ha gått till. Utgångspunkten var, att han utifrån all den kännedom, som han hade om de faktiska omständigheterna av händelsen, skulle dra logiska slutsatser om övriga, för honom okända, omständigheter. Han kände bland annat till att mordet var sexuellt relaterat, varför han förutsatte att Malin blivit utsatt för en våldtäkt, och att kroppen anträffats på Fårön. Vidare visste han, att Malin vid påträffandet varit bunden med tejp, men han visste inte på vilket sätt hon varit bunden. Innan han kom fram till det slutliga scenariot, som utfördes vid rekonstruktionen, avförde han ett annat scenario på grundval av dess orimlighet. Vid rekonstruktionen var han, Sven-Åke Christiansson och polisinspektören Leif Sundin närvarande. Han gick först, Sven-Åke Christiansson därefter och Leif Sundin sist. Enligt den teoretiska modellen skulle han stå och vänta på flickan, som gick på höger sida av E4, vid en av honom vald attackplats vid skogsbilvägens utfart mot E4, vid Gideälvsbrons brofäste. Vidare utgick han från, att Malin skulle föras levande till Fårön. I anledning av att han visste att polisen tagit alla hans knivar i beslag, hade han tänkt, att han skulle gå ut på E4 och stoppa flickan, genom att hota henne med en kniv. Om han istället förutsättningslöst hade valt vapen, skulle han ha valt en pistol eller en hagelbössa. Därefter skulle han förmå flickan att följa med över E4, förbi fiskeparkeringen vid Gideälven och ut på Fårön. I detta skede skulle flickan inte vara tejpad. Han hade i ett tidigare skede uteslutit användandet av en plastsäck, eftersom det är ologiskt att bära en kropp i en säck, som är mindre än kroppen. Sedan började han, på sätt som planerats i den teoretiska modellen, leta efter en torr plats

med barmark, att ha sex med flickan och gömma kroppen på. En av utgångspunkterna för den teoretiska modellen var, att platsen, som kroppen skulle gömmas på, skulle vara öppen men ändå dold, som exempelvis en övertäckbar grop. Då skulle det inte finnas anledning för någon att tro, att något fanns gömt på platsen. Han gick vid rekonstruktionen omkring en lång stund och letade en plats, som motsvarade dessa förutsättningar. Den första plats han tyckte passade, sade de medföljande vara fel. Därför gick han omkring ytterligare en stund, innan han slutligen blev förd till den plats, där Malins kropp hade påträffats. De hade vid rekonstruktionen med sig fyra olika sorters tejp, en svart MoDo-tejp och tre sorters paketeringstejp, av olika bredd. Polisen hade vid husrannsakan tagit en isolerings- och en paketeringstejp, vilka var 50 mm breda, i beslag, varför han valde att använda dessa två typerna av tejp vid rekonstruktionen. Han vet dock inte varför han inte redan vid rekonstruktionen förklarade anledningen till valet av dessa tejper. Han började att tejpa den medförda dockans armar, eftersom det då inte skulle vara möjligt att göra så mycket motstånd. Han valde att tejpa armarna med isoleringstejpen, eftersom han bedömde att den skulle vara mera hållbar, än paketeringstejpen. Han vet inte varför han valde att tejpa dockans armar bakom ryggen. Inledningsvis hade han tänkt att dockans armar skulle tejpas bakom ryggen med underarmarna och händerna böjda upp mot huvudet, men det var svårt att föra armarna på dockan i önskat läge. Han tejpadе även för munnen, så att det inte skulle vara möjligt att skrika. Han valde då att använda paketeringstejpen, eftersom han redan använt en av de två tejperna, som polisen tagit i beslag. När han skulle tejpa dockan över munnen, var glasögonen i vägen och han tog därför bort dessa. Han funderade även på att tejpa runt dockans fotleder, så att det inte skulle vara möjligt att springa. I anledning av att det då inte skulle vara möjligt att genomföra den planerade våldtäkten, uteslöt han dock denna tejping. För att lättare kunna genomföra våldtäkten, tänkte han ta av dockans skor och byxor men detta var inte möjligt att genomföra på dockan, eftersom det var svårt att ta loss skorna. Han vet inte varför han sade att våldtäkten skulle ske både framifrån och bakifrån. Han visste inte var på kroppen Malin hade blivit knivstucken, men eftersom dockan vid tillfället låg på mage, stack han den på ryggen. Han lyfte upp dockans armar, för att visa var han tänkte sticka med kniven, och därefter lade han ned armarna och

markerade knivsticken ovanför dessa. När han skulle sticka dockan, tyckte han att dess jacka kändes tjock och därför drog han upp den. Han stack relativt högt upp på ryggen, i syfte att punktera både lungorna och hjärtat. Det föll honom aldrig in att skada dockans kläder. Han har inte någon förklaring till varför han lämnade dockan liggande på rygg. Han lade dockan vid stenen på den plats, som Leif Sundin riktade lampans ljuskägla mot, men han tänkte inte närmare på åt vilket håll dockans huvud skulle placeras. Hans mamma hade genom någon deltagare i skallgångskedjan fått veta, att Malins kropp vid påträffandet varit övertäckt med granris. Det är möjligt att det är av hennes uppgifter, som han fick idén att täcka dockan med granris, men även om så inte skulle vara fallet, anser han, att det är på det sättet som övertäckandet borde göras. - Han fick inte några fragment av en minnesbild vid rekonstruktionen, utan resultatet av rekonstruktionen blev i enlighet med den teoretiska modell, som han redan på planeringsstadiet utarbetat. Om man hamnar i panik, är det dock inte säkert att man vet vad man gör. Om han skulle ha mördat Malin, skulle han kanske ha hamnat i panik. Om han hamnade i panik, är det möjligt att han skulle ha stuckit med kniven fler gånger, än vad som framkom vid rekonstruktionen. - De tre blåa fibrerna, som påträffats på en sax, i en hurts och i en bil, härrör förmodligen från blått tyg, som han fått av sina släktingar för att använda till att torka motordelar med. Han vet inte vilket material han har i sina kläder, eftersom det är hans systrar och hans mamma, som köper dessa åt honom. Han vet inte om han är allergisk mot syntetmaterial, men såvitt han vet, är han bara allergisk mot tvättmedel. - Han har inte någon sexuell erfarenhet. Han var våldsam under förskoleåldern fram till tredje klass, men därefter upphörde detta beteende. Han har aldrig besvärat eller uppträtt illa mot flickor någon gång.

Åklagaren har, förutom den skriftliga och övrig bevisning, som anges i stämningsansökan, bilaga nr 2, även åberopat SKL:s sakkunnigutlåtanden den 25 maj 1998 och den 18 juni 1998. Vidare har åklagaren åberopat ett flertal uppgifter, som Olof lämnat vid förhör under förundersökningen.

Olof har för sin del som skriftlig bevisning åberopat teckningar på kranier och vissa

typsnitt, hämtade från serietidningar och hobbykataloger. Vidare har han åberopat ett stort antal uppgifter, som lämnats vid tidigare hållna förhör. Han har även åberopat delar av SKL:s utlåtande den 19 december 1997 och beslagsprotokoll 257-97, beträffande knivar, tejp mm, samt förevisat 26 olika blå artiklar och garner.

Åklagaren har som muntlig bevisning åberopat målsägande-, sakkunnig- och vittnesförhör med de personer, som angivits i stämningsansökan, bilaga nr 2. Därutöver har åklagaren även åberopat vittnesförhör med dels polisinspektören Kurt Jonsson, att höras angående vilken text, som fanns på en beslagtagn plastkasse "ICA Matrosen", dels Peter Larsson, att höras angående tillverkningsår beträffande plastkasse "Clas Olsson, Insjön" dels kriminalinspektören Björn Jonasson, att höras om utförd husrannsakan i Olofs bostad den 22-23 september 1997, dels Siv Andersson, att höras om ett samtal under en bussresa den 23 november 1996 med en flicka, som påstås vara Malin dels ock kriminalinspektören Göran Norberg, till vederläggande av Annica Hörnings uppgift om att denne skulle ha hållit upp en teckning av en bunden människa framför henne.

Olof har som muntlig bevisning åberopat vittnesförhör med Ann-Marie Norberg, Agneta Johansson, Gunilla Westerlund och Svea Cassman, alla att höras om sina iakttagelser under en bussresa till Husum den 23 november 1996. Han har vidare åberopat vittnesförhör med Majvor Åström, Sture Åström, Louise Nordlund, Kjell Nilsson, Sven Sjöström och Maud Persson, alla att höras angående sina iakttagelser, som kan sättas i samband med Malins försvinnande och till vederläggande av åklagarens scenario angående Malins försvinnande. Olof har slutligen även åberopat vittnesförhör med sin mor, Annica Hörning, för att höra henne dels om förekomsten av blå tyger och garner i hemmet dels om hennes kännedom om en teckning av ett kranium dels ock om vissa detaljer på fyndplatsen, som kommit Olof till del från utomstående.

Vittnesutsagor mm.

Jenny Anttila har hörts om ett planerat möte med Malin i Husum den 23 november 1996. Hon har därvid uppgivit: Hon och Malin hade varit klasskamrater under några månader på Vårdskolan, men de kände inte varandra närmare. Malin var snäll, envis, skojig men blyg. Malin hade inte någon pojkvän. När hon berättade för Malin, att hon hade liftat vid något tillfälle, uppgav Malin, att det skulle hon aldrig kunna göra. Den 22 november 1996 var de tillsammans och tränade på ett gym. Malin hade bl.a. en röd hårborste. Det blev bestämt, att Malin skulle komma och hälsa på henne dagen därpå i Husum. De skulle färdigställa ett skolarbete tillsammans. Malin skulle åka med 13-bussen till Husum. Malin skulle åka tillbaka till Örnsköldsvik med en buss, som kom från Umeå vid 18.20-tiden. Med den bussen skulle hennes pojkvän komma från Rundvik. Då Malin inte tidigare varit i Husum, beskrev hon var Malin skulle stiga av bussen. Eftersom hon inte visste om bussen skulle köra in till Husum från E4 vid den södra eller norra infarten, berättade hon för Malin, att Malin skulle kliva av vid Konsum i Husum. Om bussen skulle köra in från den södra infarten skulle Malin först passera OK och en bro, innan bussen kom fram till Konsum. Om bussen skulle köra in från den norra infarten, skulle Malin först passera idrottsplatsen och därefter åka på en smal väg, innan bussen kom fram till Konsum. För att komma ihåg hennes vägbeskrivningar, skrev Malin ned hennes uppgifter på sin hand. Malin visade henne sitt busskort och frågade om hon visste, om busskortet skulle gälla för en resa till Husum. Hon uppgav för Malin, att hon trodde att busskortet gällde för resan. Hon och hennes mamma stod vid Konsum och väntade på bussen, som Malin skulle komma med. Malin visste att hon skulle vänta vid Konsum. När bussen anlände, klev flera passagerare av bussen, men Malin syntes inte till. När bussen efter en stund återvände till Konsum, efter att ha vänt vid idrottsplatsen, stannade de bussen och frågade efter Malin. Chauffören kunde inte lämna några andra upplysningar, än att en pojke hade klivit av vid idrottsplatsen. De tittade in i bussen, men Malin fanns inte där. Hon trodde då att Malin hade ångrat sig att komma till Husum. Hon ringde flera gånger under eftermiddagen till Malins hem, utan att få något svar. Det var först senare på eftermiddagen, som hon fick kontakt med

Malins mamma, som inte heller visste var Malin befann sig. Senare på kvällen åkte hon och hennes pojkvän, tillsammans med en svåger, runt i Husum för att leta efter Malin, utan resultat.

Maria Kulin har bl.a. hörts om en bussresa tillsammans med Malin den 22 november 1996. Hon har uppgivit: Hon var kompis med Malin på fritiden och hon kände Malin ganska väl. Malin hade ett hett temperament, men var ganska blyg. Malin hade haft en kille någon gång, men det blev inte något av det. Malin var lite oförstående och föreföll litet "dum i huvudet" ibland. Vid ett tillfälle hade de åkt tillsammans till Umeå för att shoppa. Hon har aldrig hört, att Malin skulle ha liftat med någon okänd person. På kvällen fredagen den 22 november 1996 var Malin hemma hos henne. De hade tidigare på dagen, förmodligen efter skolans slut, åkt tillsammans från Örnsköldsvik med 15.50-bussen från apoteket. Malin hade då berättat, att hon skulle åka till Husum dagen därpå, för att göra något skolarbete, tillsammans med en skolkamrat. Malin hade säkert ett busskort.

Siv Andersson, Gunilla Westerlund, Ann-Marie Norberg, Agneta Johansson och Svea Cassman har hörts om sina iakttagelser under en bussresa till Husum den 23 november 1996. De har därvid i huvudsak uppgivit följande.

Siv Andersson: Hon åkte tillsammans med en väninna, Gunilla Westerlund, i Husumbussen från Örnsköldsvik den 23 november 1996 vid 13.00-tiden. De steg på bussen vid hållplatsen på Nygatan. Snett framför henne i bussen satt en för henne okänd flicka vid fönsterplatsen. Själv satt hon i raden bakom, på platsen närmast mittgången. När bussen svängt av från E4 in på Bruksvägen, vände sig flickan om och sade "Ursäkta, var är vi?". Hon svarade att de befann sig i Dombäck, på väg in till Husum, men att det var en bit kvar till Husum. Flickan sade tack och vände sig om. Hon frågade flickan var denna skulle kliva av, men flickan verkade inte höra vad hon sade, eftersom hon inte fick något svar. Strax därefter klev hon av bussen vid Vibergsvägen, strax före den s.k. Dahlinskurvan. Hon är helt säker på att flickan då fortfarande satt kvar i bussen. Flickan var liten och satt,

klädd i en mörk jacka, hade kortklippt ljust hår och bar glasögon. När hon på måndagen efteråt såg bilden i tidningen på den försvunna Malin, kände hon sig så gott som helt säker på att flickan, som suttit i bussen framför henne, varit Malin. Om det inte förhåller sig på det sättet, hade Malin en dubbelgångare. Efter att ha samrått med sin väninna, tog hon samma dag kontakt med polisen och delgav den sina iakttagelser från bussfärden. Eftersom hon satt diagonalt bakom flickan i bussen, då denna vände sig om, såg hon flickans ansikte ganska väl och inte endast i profil, även om detta antecknats i ett förhör med henne.

Gunilla Westerlund har i huvudsak lämnat samma uppgifter, som Siv Andersson, samt tillagt bl.a. följande: När flickan i sätet framför frågade var de befann sig, tänkte hon att hon senare måste fråga flickan var denna skulle kliva av bussen. Hon kände igen de flesta passagerarna i främre delen av bussen, utom flickan i sätet framför henne. Agneta Johansson steg av bussen vid Ö-kiosken. Hon skulle kliva av bussen vid nästa hållplats, på torget i Husum. Strax före avstigningen började hon tala med en bekant, som satt snett bakom henne och kom sig därför inte för, att fråga flickan, var denna skulle kliva av. När hon klev av bussen, bar hon två stora matkassar. Hon kom då att vända ryggen mot den sida, där flickan satt. Hon hade då den känslan, att flickan satt kvar på sin plats, eftersom hon inte tidigare sett flickan stiga av bussen. Hon är säker på att flickan inte klev av bussen samtidigt som hon.

Ann-Marie Norberg har genom teckenspråkstolk uppgivit bl.a. följande: Hon och hennes då tioåriga tvillingpojkar klev på Husumbussen vid busstationen i Örnsköldsvik vid 13-tiden lördagen den 23 november 1996. Hon är säker på tiden, därför att hon, på måndagen därefter, såg en bild i tidningen på en flicka, som hade försvunnit. Flickans utseende på bilden kände hon igen från en flicka, som på lördagen klivit på Husumbussen vid hållplatsen på Nygatan. Hon satt på platsen närmast bakom chauffören. I sätena bredvid henne, på höger sida om mittgången, satt hennes pojkar. Flickan, som var okänd för henne, satte sig några platser bakom hennes pojkar. När bussen svängt av från E4 och in på Bruksvägen,

stannade bussen först vid Vibergsvägen, där två damer klev av bussen. Nästa hållplats var vid Linaplatån, där hon och hennes pojkar steg av bussen genom den främre dörren. Pojkarna steg av först och därefter hon. Dessa höll på med något dataspel. Hon bad dem sluta med det, därför att hon ville att de skulle se sig för, innan de gick över Bruksvägen. De såg sig om både åt höger och vänster, men inte bakåt. Hon såg inte att någon annan steg av bussen på samma ställe. Om den okända flickan skulle ha stigit av bussen vid Linaplatån tycker hon, att hon borde ha sett det.

Agneta Johansson: Hon hade den aktuella dagen kört sin mammas bil från Husum till Örnsköldsvik och åkte sedan tillbaka med Husumbussen. Hon klev på bussen vid Nygatan. Hon kände igen de flesta passagerarna i främre delen av bussen, men där satt även en ung okänd flicka, som hon inte då reflekterade närmare över. Hon satte sig förmodligen i sätet bakom Siv Andersson och Gunilla Westerlund. Efter det att bussen svängt av från E4, vid södra infarten till Husum, vände sig flickan om och frågade Siv Andersson var de befann sig. Flickan fick till svar att de befann sig i Dombäck. Efter avfarten från E4 stannade bussen tre gånger. Självt klev hon av vid Ö-kiosken, hållplatsen närmast efter Linaplatån. Det var bara hon som steg av bussen, som omedelbart körde vidare. När hon steg av bussen, tittade hon på löpsedlarna utanför Ö-kiosken. Hon tycker att hon borde ha märkt, om någon annan passagerare stigit av bussen samtidigt som hon. Hon gick efter avstigningen tillbaka på Bruksvägen ett hundratal meter, innan hon korsade vägen och begav sig hem. Hon såg inte till någon annan på vägen. När hon på måndagen därpå såg en bild i tidningen på Malin, kände hon igen dennas utseende från Vårdskolan, vid vilken även hon studerade. Hon insåg då att det var Malin, som hade varit den okända flickan på Husumbussen.

Svea Cassman: Lördagen den 23 november 1996 hade hon besökt Örnsköldsvik och åkte hem till Husum med 13-bussen. Hon steg på bussen vid busstationen och satte sig på andra bänkraden på höger sida. På samma bänkrad, men på den motsatta sidan av mittgången, satt en för henne okänd flicka, som såg liten och blyg ut. Flickan hade placerat sin väska

på sätet bredvid sig. Hon lade inte närmare märke till flickans utseende. På platsen framför flickan, närmast bakom chauffören, satt en dam och på samma rad, men på andra sidan av mittgången, satt damens båda söner. Hon satt på bänkraden bakom pojkarna. Bakom henne satt Ossian Östman och bakom den okända flickan, satt Siv Andersson och Gunilla Westerlund. På Nygatan klev Ulla Åström och Ulla Häggqvist på bussen och satte sig längre bak. Innan de kom fram till Husum uppfattade hon att flickan vände sig om och frågade Siv Andersson om något. Siv Andersson klev av bussen vid Varvsbron. Vid Linaplatån steg damen med de båda pojkarna av bussen. Vid Ö-kiosken lämnade Agneta Johansson bussen och på torget steg Ossian Östman och Gunilla Westerlund av bussen. Vid nästa hållplats, som är vid skolan, stannade inte bussen. Vid Husumgården steg Ulla Häggqvist av. Själv klev hon av vid den därpå följande hållplatsen, som är belägen intill OK. Hon hade då den bestämda känslan av att den okända flickan satt kvar på sin plats. Hon anser att hon borde ha lagt märke till om flickan hade klivit av bussen tidigare, eftersom flickan satt på samma bänkrad som hon, men på andra sidan mittgången.

Leif Sundin har hörts angående utvärderingen av den aktuella bussens färdskrivardiagram, buss- och promenadtider, mellan de olika hållplatserna, och har därvid uppgivit bl.a. följande: Enligt färdskrivardiagrammet avgick bussen från busstationen i Örnsköldsvik kl. 13.00. Eftersom bussens verkliga avgångstid, enligt tidtabell, var 13.10., innebär detta att färdskrivarens klocka gått tio minuter efter rätt tid. Han har därför, i det av honom upprättade diagrammet över bussens stopp- och avgångstider, lagt till tio minuter. Han har också med trippmätare i bil uppmätt avstånden mellan de olika busshållplatserna. Promenadtiderna mellan hållplatserna har han uppmätt, genom att själv gå de olika sträckorna i normal promenadtakt.

Bo Berggren och Kurt Andersson har hörts om sina iakttagelser av personer, som gått längs Bruksvägen den 23 november 1996, varvid de uppgivit följande.

Bo Berggren: Han bor i Dombäcksmark, några kilometer väster om E4. Han brukar åka in

till Husum varje dag vid 14-tiden och köpa Aftonbladet. Detta gjorde han också den 23 november 1996. När han kom till korsningen vid E4, förekom mycket trafik. Han fick därför vänta ganska länge, innan han kunde korsa E4. Han såg då Husumbussen, en Swebuss, svänga in på Bruksvägen, innan han korsade E4. Därefter såg han inte till bussen, förrän han passerade den vid Ö-kiosken. När han kört genom den s.k. Dahlskurvan, såg han på vänster sida av vägen, några meter från busshållplatsen vid Linaplatån, en flicka i 15-16-årsåldern, cirka 160 cm lång, med ljust hår och glasögon vara på väg i motsatt riktning. Han fortsatte till OK och köpte Aftonbladet. Därefter återvände han samma väg tillbaka, som han kommit. Ungefär vid infarten till Industrivägen, strax före bron över Dombäcksbäcken, såg han på höger sida av vägen samma flicka, som han sett vid hållplatsen intill Linaplatån. Han tyckte det var konstigt att flickan gick på fel sida av vägen. Jämsides flickan, på vänster sida av vägen, gick, såsom han uppfattade det, en man, vars ålder han inte närmare kan ange. Han tycker att dessa borde ha gått på samma sida av vägen, om de hade hört ihop. När han på måndagen efteråt läste i Örnköldsviks Allehanda och Nya Norrland, att en flicka hade försvunnit, och såg bilden på henne i dessa tidningar, blev han helt övertygad om att det var samma flicka, som han iakttagit intill hållplatsen vid Linaplatån och senare vid infarten till Industrivägen.

Av ett av åklagaren åberopat kontoutdrag, avseende ett Bo Berggren tillhörigt kontokort hos OK, framgår att Bo Berggren bl.a. inköpt Aftonbladet på OK i Husum den 23 november 1996 kl. 14.01. Enligt en utvärdering av bussens färdskrivardiagram avgick bussen från hållplatsen vid Linaplatån kl. 13.42.05. och från Ö-kiosken kl. 13.43.17.

Kurt Andersson: Han bor vid Bruksvägen, mitt emot Varvsbron, några hundra meter från Olofs bostad. Han känner väl till vem Olof är. Vid 14.00-15.00-tiden den 23 november 1996 körde han och en kamrat från hans bostad, för att åka och titta på något i Gideåbacka. Strax före Dombäcksbron såg han en mörklädd pojke gå i riktning mot E4, på vänster sida av vägen. En flicka klädd i en, som han vill minnas beige jacka, gick i samma riktning på den högra sidan av vägen. Han kunde inte se i backspegeln vilka dessa var. När han och

hans kamrat återvände efter besöket i Gideåbacka, såg han återigen flickan och pojken, som han tidigare hade passerat. Det var precis då han skulle svänga in på Bruksvägen från E4, som han kände igen pojken som Olof. Denne befann sig då ungefär mitt ute på E4, i färd med att korsa över vägen, i riktning från trafikdelarmärket på Bruksvägen. Flickan befann sig i samma ögonblick långt ute i vägreken på Bruksvägen, strax före E4. Hon föreföll ha höga klackar på sina skor. Han anmälde sina iakttagelser till polisen, efter att ha sett programmet "Efterlyst" i TV. Anledningen till att han inte genast uppgav att det var Olof, som han hade sett gå över E4, var att han inte ville förorsaka denne något onödigt besvär, om han skulle ha misstagit sig.

Majvor Åström och hennes make Sture Åström, som bor vid Sandviksvägen 7, samt Louise Nordlund, som bor vid Sandviksvägen 8, har samtliga uppgivit sig ha sett en för dem okänd flicka gå Sandviksvägen österut vid 14.00-15.00-tiden den 23 november 1996.

Kjell Nilsson: Han iakttog från sin bostad, som är belägen strax söder om bron över Gideälven, intill avfarten från E4 in på Ultråvägen, mellan kl. 15.30-17.00 den 23 november 1996, en för honom okänd flicka komma gående på E4 söderifrån. Han iakttog flickan ungefär ett hundratal meter på E4 och sedan ungefär lika långt längs Ultråvägen. Flickan var mörkt klädd och bar på en större axelväska. Han tyckte att flickan betedde sig konstigt. Hon vände sig om och tittade bakåt vid flera tillfällen. När han senare såg Malins foto i tidningarna, reagerade han inte närmare över bilden. Han berättade om sina iakttagelser först sedan polisen kontaktat honom.

Maud Persson: Lördagen den 23 november 1996 hade hon varit i Örnsköldsvik och handlat begravningskläder, därför att hennes far hade avlidit på tisdagen dessförinnan. På hemvägen till Dombäcksmark körde hon i Idbytrakten om en rostig bil. Hon är osäker på tidpunkten, men det var fortfarande ljus ute. Omedelbart efter omkörningen blev hon omkörd av samma bil, som hon just hade kört om. Hon blev nästan trängd av vägen. Vid denna omkörning lade hon märke till att den man, som satt på passagerarsätet, framme i

den omkörande bilen, var av utländsk härkomst. Hon låg efter omkörningen bakom den omkörande bilen, ända fram till bron över Gideälven. Efter vad som hänt vid omkörningen, vågade hon inte köra om den framförvarande bilen igen, trots att farten inte var högre än 70-80 km/tim. I den bilen satt fem personer. Hon uppfattade det som att det var fyra män av utländsk härkomst. I mitten i baksätet satt en liten person, med kortklippt ljust hår. Just när den framförvarande bilen hade passerat bron över Gideälven bromsade den in och svängde överraskande av från E4 och in till höger på en mindre väg.

Sven Sjöström har berättat, att han vid 18.00-tiden den 23 november 1996, under en promenad längs E4, iakttagit hjulspår efter en bil, som uppenbarligen svängt av från E4 norrifrån och över en plogvall in på en mindre väg, som leder in till det område, där Malin sedermera påträffades. Samma bilspår fanns kvar när han promenerade tillbaka samma väg vid 21.30-tiden.

Björn Jonasson och Kjell Danielsson har hörts angående iakttagelser, som de gjort i samband med en husrannsakan i Olof Hörnings hem den 22-23 september 1997. Dessa har berättat följande.

Björn Jonasson: Ett av syftena med husrannsakan var bl.a. att leta efter blå tyger, eftersom en blå fiber redan tidigare hade påträffats på en sax i en hurts i garaget. Ett antal blå tyger från garaget togs i beslag och har undersökts av SKL, utan att någon överensstämmelse i fibrer kunnat påvisas med fibrerna i den tröja och det blå tygstycke, som tillvaratagits på den plats, där Malin påträffades. Hela bostadsutrymmet genomsöktes efter blå tyger i alla former. I de utrymmen, där han sökte, hittades inte några klädesplagg, som färgmässigt stämde med tröjans och tygstyckets färg. Efter dammsugning och tejpling påträffades ytterligare två blå fibrer, en på en bänk i garaget och en i familjen Hörnings bil. Husrannsakan var mycket noggrann.

Kjell Danielsson: Han hade bl.a. till uppgift att genomsöka ett förråd på tomten. Förrådet

står på plintar cirka 40-50 cm över markplanet. Under förrådet fanns en massa bråte. När han höll på att rensa utrymmet, föll plötsligt en plastkasse ned från utrymmet under syllen. Efter vidare undersökning fick han tag på ytterligare en plastkasse. Utrymmet under förrådet var svåråtkomligt och gick inte att se utifrån, utan att det rensades. Plastkassarna var väl gömda. Dessa innehöll bl.a. ett par dockor, knivar, tejp, och en mapp med teckningar.

De tygdockor och teckningar, som Kjell Danielsson påträffat i plastkassarna, har förevisats för tingsrätten. Därvid har all fyllning, som funnits i dockorna, varit uttagen efter den tekniska undersökningen.

Enligt den tekniska undersökningen har den ena plastkassen, med firmatryck "Clas Olsson, Insjön", innehållit de två tidigare angivna tygdockorna, ett par flicktrosor, för en flicka i 9-10-årsåldern, samt ett blått avlångt maskinsytt fodral, som vid öppningsändan har en bred svart resår. Dockorna har en längd av cirka 70 cm. Den ena dockan har saknat fyllning, bortsett från i armar och ben. Fyllningen ligger lös i påsen. Den andra dockan är intakt, bortsett från att dockans mun är uppklippt/uppskuren och att stoppningen syns. På samma dockas framsida, vid grenen, är sömmen öppen och även där syns stoppningen. På baksidan av dockan syns ett hål, tillverkat av samma tyg, som i det tidigare nämnda fodralet, vilket Staffan Ek betecknat som ett penisfodral. Hålet går djupt in i dockan snett uppåt och är fastsytt i dockan. - Den andra plastkassen, märkt "ICA-Matrosen", innehöll bl.a. två knivar, 33 patroner kaliber 22, sprutor, motorhandskar utan yttre delarna av fingerutrymmena, en barbiedocka med påbyggd byst, en tejprulle med svart tejp, 50 mm.

Beträffande tillverkningsår av de aktuella plastkassarna, som uppvisats för rätten, har vittnesförhör hållits med polisinspektören Kurt Jonsson, Peter Larsson och Christel Ekström Nilsson. Dessa har i huvudsak uppgivit följande.

Kurt Jonsson: Han deltog vid husrannsakan då de aktuella plastkassarna togs i beslag. Han

tog därefter kontakt med plastkassetillverkarna. På plastkassen, med trycket "Clas Olsson Insjön", finns företagets försäljningsställen angivna, bl.a. ett i Norrköping. Den andra plastkassen hade trycket "ICA Matrosen" på båda sidorna, och var grå till färgen.

Peter Larsson: Han är försäljare hos Bengt Lundin AB, som är ensam leverantör av plastkassar till Clas Olsson, Insjön. I samband med att Clas Olsson, Insjön, öppnade ett nytt försäljningsställe i Norrköping, ändrades trycket på kassarna på så sätt, att Norrköping tillades i trycket. Den första leveransen av dessa kassar, med det nya trycket, skedde under vecka 15, 1996.

Christel Ekström Nilsson: Hon är anställd hos företaget Stenqvist, som är ensam tillverkare av de plastkassar, som förekommer hos ICA Matrosen i Husum. Stenqvists tillverkade tidigare plastkassar för ICA Matrosens och ICA Krysets räkning. Kassarna var, fram till 1994, vita till färgen och med båda företagens namn tryckta på var sin sida av kassarna. Under februari 1994 ändrades färgen på kassarna till grå färg. 1995 ändrades trycket på kassarna, genom att ICA Matrosen trycktes på båda sidorna på kassarna. Den första leveransen av dessa kassar skedde den 10 april 1995.

Malins syster, Åsa Lindström, har hörts angående den blå tröja, som Malin burit vid försvinnandet. Beträffande den blå tröjans ursprung och härkomst har förhör hållits med Sanna Thorin och Greger Arturén. Dessa har uppgivit följande.

Åsa Lindström: Strax före sin födelsedag i november 1995 köpte hon, på JC-butiken i Örnsköldsvik, en ganska ovanlig klarblå långärmad tröja, i ett speciellt elastiskt material. När hon i januari 1996 flyttade till Tjörn, lämnade hon kvar tröjan i föräldrahemmet. Malin brukade ibland låna hennes kläder.

Sanna Thorin: Hon arbetar på huvudkontoret hos Jeans & Clothes Sweden AB (JC) i Borås och sysslar i huvudsak med inköp av damtröjor, s.k. toppar, av varumärket Camera.

Hon kommer mycket väl ihåg, när den nu aktuella typen av topp beställdes och inköptes av JC. Toppen tillverkades i ett speciellt nytt material, bestående av 80 procent viskos och 20 procent lycra. Detta elastiska tyg var ganska ovanligt under 1995, men har alltsedan dess blivit allt vanligare. Vid den tiden var det emellertid ganska vanligt med ren viskos i blusar. Topparna inköptes från Hantas International Ltd i Hongkong (Hantas) via Arturén Textile Co AB (Arturéns) i Borås, som mellanhand. JC beställde topparna i fyra olika färger, varav en färg benämndes bright blue. Det var en trendfärg, som JC tagit fram ett prov på. 1 000 toppar, i färgen bright blue, levererades under vecka 44/95 till JC. Av dessa tröjor stannade 792 i Sverige, 164 levererades till Norge och 44 till Tyskland. JC-butiken i Örnsköldsvik tilldelades sex toppar, i tre olika storlekar. JC har inte, utöver de 1 000 levererade topparna i färgen bright blue, köpt några ytterligare toppar i denna färg. Möjligen kan en färg, liknande bright blue, förekomma i andra plagg, men i så fall i ett annat material än den nu aktuella toppen.

Greger Arturén: Arturéns är leverantör av modeplagg till bl.a. JC. Arturéns har sedan 1982 ett samarbete med Hantas. De aktuella topparna har Arturéns levererat till JC, genom beställning via Hantas, för vilket Arturéns är den ende representanten i Sverige. Hantas har låtit sy upp topparna efter beställning. Detta har tillgått på det sättet, att JC har lagt en order hos Arturéns av dessa plagg, i vissa av JC framtagna färger och material. Arturéns har därefter gjort en beställning hos Hantas, som i sin tur, via en tillverkare i Kina, har tagit fram material- och färgprover, som skickats till JC för godkännande. Efter godkännande har tygtillverkaren i Kina vävt tyget och färgat det, enligt ett eget unikt recept, varefter det färgade tygprovet återigen skickats till JC för godkännande. Efter godkännande, har de i Kina vävda och färgade tygerna sytts upp till tröjor genom Hantas och levererats till JC. Färgen bright blue är unik och har inte framställts för någon annan köpare än JC. Enligt de kontakter han haft med Hantas, har dessa via fax meddelat, att fabriken i Kina inte har använt färgen bright blue vid färgning av tyger av likartat slag.

Weine Drotz har hörts som sakkunnig och därvid ingående redogjort för tillvägagångs-

sättet vid verkställda fiberundersökningar hos SKL. I det sakkunnigutlåtande, som avgivits den 19 december 1997, har undersökningsmaterialet utgjorts av bl.a. ett blått tygstycke, Malins blå tröja, en sax, miljöspår efter dammsugning och tejping. Ändamålet med den undersökningen har bl.a. varit, att undersöka om det på saxen och de dammsugna och tejgade miljöspåren förekommit fibrer, som kan härledas till bl.a. Malins blå tröja. Vid undersökningen iaktogs, att på saxen och i de dammsugna och tejgade materialen fanns vardera en fiber, som vid jämförelsemikroskopi, fluorescensmikroskopi, polarisationsmikroskopi och mikrospektrofotometri, överensstämde med fibervaran i Malins blå tröja. Frågan om fibrerna har överförs från tröjan och om detta då skett vid direkt kontakt eller indirekt har dock lämnats öppen.

I det sakkunnigutlåtande, som avgivits den 25 maj 1998, har undersökningsmaterialet utgjorts av det blå tygstycket, en blå tröja, av varumärket Camera, och tygprover från Hantas. (Det kan här anmärkas, att denna blå tröja avser en likadan tröja, som Malin burit, och att tröjan inköpts hos JC i Örnsköldsvik). Ändamålet med undersökningen har varit att undersöka om tygstycket överensstämmer med textilen i tröjan och tygprovet. Vid undersökningen framkom, att tygstycket överensstämmer väl med tröjan. Vidare framkom att viskosityget i tygstycket och tröjan överensstämmer nära med tygprovet. Med ledning av dessa överensstämmelser och den produktinformation, som erhållits, kan det, enligt Weine Drotz, hållas för visst att tygstycket kommer från en tröja, lika tröjan som är tillverkad för och saluförd av JC.

Weine Drotz har uppgivit bl.a. följande: Han är forensisk biolog (rättsbiolog) vid SKL, sedan 12 år tillbaka. Han handlägger i huvudsak hår- och fiberärenden. Han har bland annat jämfört de tre i målet aktuella fibrerna med resterna av Malins tröja och det tygstycke, som hittats på fyndplatsen. Den dammsugna fibern undersöktes vid ett senare tillfälle än de två övriga fibrerna. Vid undersökningen av allt insänt material, var det endast dessa tre fibrer, som överensstämde med fibervaran i Malins tröja. Fibrerna utgjordes av viskos, liksom även Malins tröja och tygstycket. Fibrernas viktigaste karaktär

är färgen. Fibrerna har liknande uppbyggnad och färg, som fibrerna i Malins tröja och tygstycket. Vad han kan minnas, har han aldrig tidigare under sin verksamhet, stött på en liknande fiber. Eftersom tröjan består av heldragna fibrer, avger den normalt inte några fibrer vid direkt kontakt med något annat föremål. För att detta skall kunna ske, måste det ha skett någon skada i tyget. De aktuella fibrerna måste betraktas som ovanliga. Om någon liknande fiber framställts, måste den vara mycket lik de aktuella fibrerna, främst vad gäller färg. Färgreceptet måste då ha stämt helt överens med den aktuella färgen bright blue. Det finns tre olika alternativ, varifrån fibrerna kan ha kommit. Det första alternativet är att dessa har kommit från Malins tröja. Andra alternativet är att fibrerna kommit från en annan, likadan tröja. Det tredje alternativet är att fibrerna kommit från något helt annat plagg, som är okänt. Frågan om från vilket plagg fibrerna kommer, måste därför lämnas öppen. Hade han haft tillgång till tio å tjugio likadana fibrer vid undersökningen, hade han kunnat anta att skäl förelegat för att fibrerna kommit från Malins tröja.

Beträffande den videoinspelade rekonstruktionen och omständigheterna kring denna har vittnesförhör hållits med minnesforskaren Sven-Åke Christiansson och med polisinspektören Leif Sundin. Dessa har uppgivit i huvudsak följande.

Sven-Åke Christiansson: Han är bitr. professor och minnesforskare vid Stockholms universitet. Han undersöker minnesstörningar och försöker utreda anledningar till att man kan drabbas av minnesförlust i vissa sammanhang, t.ex. i samband med psykiska trauman. Han har, i flera tidigare brottmål, sökt hjälpa till att finna orsaken till en uppkommen minnesförlust. I samband med att Olof i förhör uppgivit sig ha drabbats av en total minnesförlust i ett visst skede, den dagen Malin försvann, blev han engagerad i ärendet av polisen i Örnsköldsvik. Han hade därefter ett flertal samtal med Olof, för att försöka hjälpa denne att häva sin minnesförlust. Olof ville själv ha hjälp med att försöka minnas, vad som hade hänt den aktuella dagen. Detta var en förutsättning för fortsatta samtal. Samtalen fördes till en början i form av enskilda psykologiska samtal. En minnesförlust kan vara en signal på att något hänt, men att man inte vet vad som hänt. Olofs minnesförlust kan

sålledes inrymma något som hänt och som har anknytning till en verklig händelse, men kan också inrymma något, som skulle kunna fria Olof från misstanken om att ha begått ett brott. Någotting göms i minnesförlusten. Innan samtalen med Olof tog han del av de förhör, som tidigare hållits med Olof. Det kan förhålla sig så, att en gärningsman till ett mycket grovt våldsbrott, ofta vill berätta, men samtidigt kan det finnas en sida hos denne, som inte vill ta till sig vad som hänt. I sådana situationer sänder ofta gärningsmannen ut signaler, där denne upplever sig inte kunna ta ansvaret för själva berättandet. Berättandet kan komma indirekt, eller efter ett successivt närmande till vad som hänt. Genom Olofs uppgifter, om att denne hade haft kontakt med en flicka, som kunde vara offret, fanns förutsättningar att kunna bearbeta Olofs minnesförlust. Man kan minnas händelser verbalt, i bilder eller genom kroppsliga upplevelser. När man minns genom en kroppslig upplevelse, berättar man om händelsen genom ett indirekt berättande, i form av fysiska handlingar. Efter flera samtal med Olof föreslog han, att de skulle prova ett indirekt berättande, i form av ett aktivt agerande, och därigenom försöka ta reda på om något verkligen hade hänt och i så fall hur detta skulle ha gått till. Han diskuterade därför med Olof om ett tänkt scenario. Efter flera samtal kring denna fråga, föreslog han Olof, att denne skulle få agera och genom fysiska handlingar försöka visa, hur Malins dödande rent hypotetiskt skulle ha kunnat ske, utifrån det tänkta scenariot. Han föreslog därför Olof, att delta i en videoinspelad rekonstruktion över vad som kunde ha utspelat sig i samband med Malins dödande. Detta var förutsättningarna för rekonstruktionen. Före rekonstruktionen förelåg vissa fakta, som stått i pressen, bl.a. att Olof kände till i vilket skogsområde Malin påträffats och efter vilken väg denna dessförinnan hade gått. Utifrån dessa förutsättningar skulle Olof visa ett tänkt scenario, om hur ett eventuellt dödande kunde ha gått till. Inga andra förutsättningar gavs till Olof. Utifrån Olofs tidigare berättelser medtogs till rekonstruktionen vissa attribut, som Olof omnämnt vid samtalen. Det var bl.a. tejp, kniv och plastsäck. Det enda attribut, som han ville medföra, var en tuschpenna, för att med den på en medförd docka, klädd i liknande kläder, som Malin burit, kunna markera eventuella stickskador. Urvalet av de fyra sorters tejp, som medfördes, hade han inte haft något att göra med. Rekonstruktionen, eller vallningen, utgick från Olofs bostad. Han och Olof promenerade bredvid

varandra från Olofs bostad, längs Bruksvägen fram till E 4. Vid E 4 fick Olof gå den väg denne själv valde. Olof hade tidigare berättat att en flicka hade touchat denne i samband med att Olof hade gått över E 4. Olof gick då så nära honom att de vidrörde varandra. De gick därefter mot en större garagebyggnad och följde en skogsbilväg, som kom fram vid bron över Gideälven. När de sedan befann sig i det område, där Malin hade påträffats, föreföll Olof vilse och kunde inte utan viss hjälp komma fram till den plats, där Malins döda kropp återfunnits.

Inför vittnesförhøret med Sven-Åke Christiansson, har videoinspelningen från den s.k. rekonstruktionen förevisats. Videoinspelningen visar det avsnitt av rekonstruktionen, som utfördes i anslutning till den plats, där Malin påträffats. Innehållet i videofilmen och vad som därvid uttalats mellan Olof och Sven-Åke Christiansson och Leif Sundin framgår av videofilmen och utskriften av samtalen.

Leif Sundin: Den 24 november 1997 genomfördes en rekonstruktion med Olof, under ledning av Sven-Åke Christiansson, som en fortsättning på de samtal denne haft med Olof. Promenaden startade kl 13.50 från Olofs bostad på Bruksvägen 56 i riktning mot E4. Sven-Åke Christiansson och Olof gick tillsammans på vägens vänstra sida. Själv gick han, på Sven-Åke Christianssons begäran, cirka femtio meter bakom och kunde på avstånd iaktta dem, men han hørde inte vad som sades. Innan dessa gick över E4 placerade Sven-Åke Christiansson sig på Bruksvägens högra sida. Olof stod kvar på vänster sida. Båda gick sedan rakt över E4. Sven-Åke Christiansson svängde till vänster, när denne kommit över och gick söderut längs E4 genom korsningen. När denne korsade Olofs väg, hade Olof precis hunnit över E4 och Sven-Åke Christiansson passerade strax bakom Olof. Han såg inte om de touchade varandra. Därefter fortsatte dessa att gå längs Bruksvägens förlängning mot gamla riks-13. Promenaden fortsatte sedan fram till korsningen, där Sven-Åke Christiansson och Olof vek av till vänster, förbi en verkstadslokal och vidare längs en stig ned mot E4 vid Gideälvens norra brofäste. Framme vid E4 stannade de och diskuterade en stund. Sedan gick Sven-Åke Christiansson E4 i riktning mot Bruksvägen, för att

sedan vända och komma gående mot Olof, som stod kvar en bit från vägkanten. Detta upprepades ytterligare en gång. Båda gångerna gick Olof fram mot Sven-Åke Christiansson, när denne kom i jämnhöjd med Olof. Därefter begärde Sven-Åke Christiansson fram en knivattrapp till Olof, varefter samma moment utfördes en gång till. När Olof gick fram mot Sven-Åke Christiansson denna gång, visade Olof upp knivattrappen och förde Sven-Åke Christiansson över E4 och in på en avfart, som leder in till en fiskeparkering på Fårön. Under den förflyttningen höll Olof fast Sven-Åke Christianssons högra arm med sin vänstra hand. Knivattrappen höll Olof med sin högra hand i höjd med magen på Sven-Åke Christiansson. På detta sätt gick de förbi parkeringen och fortsatte stigen söderut på Fårön. Olof och Sven-Åke Christiansson promenerade sedan fram och tillbaka längs stigarna, som går parallellt med Gideälven i cirka 40 minuter. Vid ett tillfälle bad Sven-Åke Christiansson honom att hjälpa Olof att orientera sig. Olof uppgav sig söka efter en öppen plats, där det skulle gå att gömma något. Han upplyste Olof om att det fanns ett öppet höjddparti rakt norrut från den plats, där de befann sig. Det beslöts, att Olof skulle visas till den platsen. På väg dit passerade de ca 10-15 m öster om fyndplatsen. Olof tyckte att den anvisade platsen var för stor och gjorde inga antydningar till att känna igen platsen. Därefter gick Olof längs skogskanten och spanade in i skogen. När Olof gått ca 100 meter valde denne att gå in i skogen i riktning mot fyndplatsen. Olof gick rakt mot en brant bergknalle, som ligger ca 20 meter öster om fyndplatsen. Där stannade Olof och visade på en svacka och tyckte att det vore ett bra ställe att gömma en kropp på. Sedan gick Olof rakt söderut fram till den s.k. kabelvägen. Där tillfrågades Olof om promenaden givit honom något så långt. När denne svarade nekande på den frågan, beslöts att Olof skulle visas till en plats i direkt anslutning till fyndplatsen. Han visade då Olof fram till en plats 8-10 meter norr om fyndplatsen. Därifrån fortsatte Sven-Åke Christiansson sitt samtal med Olof. Olof uppgav sig inte kunna finna någon plats, som liknade den Olof sökte. Olof sa att det borde ha varit på en snöfri plats och detta kunde ha varit under någon större gran. En sådan plats hittades ca 6-7 meter nordväst om fyndplatsen. Olof tyckte att detta kunde vara en lämplig plats. Sven-Åke Christiansson frågade Olof om det gick bra att en docka togs fram till platsen. Detta gick Olof med på. En docka, klädd på sätt som Malin var vid

försvinnandet, hämtades fram till platsen och de övriga attributen, som Sven-Åke Christiansson tidigare begärt skulle finnas tillgängliga, togs fram. Det var kniv, knivattrapp, tejp, tuschpenna och en plastsäck. Dockan lades på marken, på den plats Olof ansåg vara lämplig. Olof fick sedan välja bland fyra olika tejper. Olof valde en bred eltejp och en bred paketeringstejp. Därefter beskrev och visade Olof ett händelseförlopp, under tiden som Sven-Åke Christiansson ställde frågor. Han videofilmade detta. Olofs fortsatta agerande framgår av videofilmen.

I slutskedet av huvudförhandlingen har Olof påkallat vittnesförhör med sin mor, Annica Hörning, som uppgivit följande: Vid ett tillfälle visade kriminalinspektören Lena Rönnmark henne det blå tygstycke, som hade påträffats på platsen, där Malins kropp återfanns. Tygstycket låg i en plastficka och hon fick inte tillåtelse att känna på det. Hon blev då, genom det hon kunde uppfatta med sina synintryck, fullkomligt säker på att textilier av detta material aldrig förekommit i hemmet. Olof har mest bomullstyg i sina kläder, eftersom han är känslig för andra material, när dessa kommer i kontakt med hans hud. Efter det att hon hade fått veta att SKL uttalat att de tre påträffade blå fibrerna bestod av viskos, började hon själv gå igenom de textilier, som fanns i hemmet. Hon har ytterligare tre barn, som kan tänkas använda den aktuella typen av material. Vid denna genomgång upptäckte hon ett flertal textilier, exempelvis skjortor, stickade plagg och garner, i viskos. Merparten av dessa fann hon i en klädkammare och i en garderob i källaren. Hon har stickat flitigt och då främst använt ett garn av märket Fuga, som består av 47 procent viskos och 53 procent akryl. Hon har en stor uppsättning av detta garn i alla färger. Vidare har hon inte haft någon kontroll över de trasor, som Olof fått av släktingar, eftersom dessa har kastats bort efter användning. De har även haft andra textilier i hemmet, som inte längre finns i behåll. Den teckning av ett kranium med texten "GOP", som polisen påträffat, är minst fyra år gammal. Hon har sett teckningen i Olofs rum. När Olof gick i sjätte eller sjunde klass, var det populärt med dödsallar, till exempel i tryck på tröjor. Hon är fullkomligt säker på att Olof har ritat av kraniet från en annan bild. Hon har nämligen sett originalbilden, vilken bland annat, tydligare än teckningen, visar ett

blänkande från en tand, som hon uppfattar som en diamant. Hon nämnde för Olof att hon ville ha en diamant på sin tand, precis som kraniet hade på teckningen. Vidare omges kraniet på originalbilden av något rött och orange, som skall föreställa eldsflammor. Hon känner också igen texten "GOP", men hon vet inte vad den betyder. Vidare kommer hon ihåg halskotorna och trådarna mellan dessa från originalbilden. Hon skulle själv kunna tänka sig ha en jacka eller en tröja med ett sådant tryck. Hon vet inte varifrån den ursprungliga bilden kommer, men hon vet att hon har sett den någonstans i hemmet, möjligen i en tidning. Olof är inte särskilt duktig att rita, varför han måste ha ritat teckningen utifrån originalbilden. - Hon fick av någon orienterare från Husum, som var med i skallgångskedjan vid eftersökandet av Malin, veta att Malins kropp var övertäckt av granris, när den påträffades. Den uppgiften blev allmänt känd för alla i Husum samma dag, som kroppen påträffades. Hon tror sig ha nämnt för Olof att hon fått höra hur övertäckningen gjorts. Hennes äldsta dotter berättade, efter en bussresa från Umeå, att en kamrat berättat, att Malins kropp hade blivit utsatt för djurangrepp i ansiktet. Kamraten hade fått denna uppgift från sin pappa, som i sin tur hade fått uppgiften från en polis. Olofs syster hade vid samma tillfälle fått veta, att Olof skulle bli hämtad av polisen den 25 augusti 1997, vilket hon själv inte var medveten om. - Polisen frågade henne vid ett förhör den 25 augusti 1997, om hon hade haft en bred s.k. MoDo-tejp, varvid hon berättade att hon hade köpt en sådan tejp på Bäcklunds Järn i Husum för att tejpa på en basketkorg. - När hon den 25 september 1997 blev hörd av kriminalinspektören Göran Norberg, höll denne ett papper på sådant sätt att hon, när ljuset föll på det, kunde se igenom det. Hon såg att det var en teckning av en människa med tejpad mun och tejpade ben. Hon vet inte om det var Göran Norbergs avsikt att visa henne teckningen, men hon fick en känsla av att denne ville att hon skulle se den. Det är möjligt att hon nämnt denna händelse för Olof.

I samband med förhöret med Annica Hörning, har Olofs försvarare uppvisat 26 olika vävda/stickade artiklar samt garner med blå inslag, vilka uppgivits ha funnits i bostaden på Bruksvägen 56, huvudsakligen i en garderob och i en klädkammare i källaren. Annica Hörning har kommenterat artiklarna under förhöret.

Efter förhöret med Annica Hörning har åklagaren tagit artiklarna och garnerna i beslag och samma dag skickat dessa till SKL för undersökning, vilken skett påföljande dag. Sakkunnigutlåtande har avgivits av Weine Drotz sistnämnda dag. Denne har också hörts muntligen per telefon angående det avgivna utlåtandet. Jämförelsematerial vid undersökningen har varit den blå tröja, som tillvaratagits från Malin och tidigare undersökts. Ändamålet med undersökningen har varit att undersöka om det i fibervarorna hos de 26 materialen (benämnda A) förekommer fibrer, som överensstämmer med fibervaran i tröjan, för att på så sätt visa att tre blå viskosfibrer, anträffade på material med anknytning till Olof, i stället kan komma från fibervaror i materialen A. Fibervarorna i materialen A har undersökts gentemot fibervaran i tröjan med laboratoriets standardmetodik för textila material. Härvid har framkommit att fibervarorna i materialen A påtagligt avvek från fibervaran i tröjan. Som slutsats har Weine Drotz angivit att tre fibrer, anträffade på material med anknytning till Olof, kan uteslutas komma från fibervaror i materialen A.

Med anledning av Annica Hörnings uppgift om att hon, i samband med ett förhör i kriminalinspektören Göran Norbergs tjänsterum, sett en teckning av en tejpad människa, har åklagaren åberopat vittnesförhör med Göran Norberg, som uppgivit bl.a. följande: Den 25 september 1997 höll han ett förhör med Annica Hörning på sitt tjänsterum. Anledningen till förhöret var att underrätta Annica Hörning om vilka saker, som hade tagits i beslag i hennes hem, och att höra henne om hennes kännedom om dessa saker. Han hade inte vid det tillfället tillgång till det beslagtagna materialet. Allt sådant material fanns inlåst i kriminalinspektören Ernst Nydahls tjänsterum. Han hade inte tillgång till några teckningar av bundna kvinnor, än mindre höll han upp någon sådan teckning framför Annica Hörning.

Efter förhöret med Annica Hörning har från Olofs sida också åberopats teckningar på kranier och ett par typsnitt ur tolv serietidningar och hobbykataloger, som förvarats i Olofs hem. Med dessa teckningar har Olof velat visa, att den av åklagaren åberopade s.k. GOP-teckningen av ett kranium endast är en karikering av ett kranium och inte ett försök att

göra en anatomiskt korrekt avbildning av ett kranium.

Tingsrättens bedömning.

Av utredningen framgår till en början bl.a. följande. Malin har beskrivits som en blyg och tillbakadragen flicka, som före sitt försvinnande inte varit ute och rest på egen hand. Hon har tagit avstånd från främmande människor. Det har omnämnts att det inte skulle inte falla henne in att lifta med en främmande person. Det har inte framkommit något som talar för att hon överhuvudtaget haft några närmare kontakter med pojkar.

Lördagen den 23 november 1996 lämnades Malin av sin bror vid museet i Örnsköldsvik. Malin skulle för första gången på egen hand åka buss till Husum för att besöka en kamrat, Jenny Anttila, och slutföra ett skolarbete. Malin hade också i hemmet lämnat ett meddelande om resan. Buss avgick till Husum den aktuella dagen från busstationen i Örnsköldsvik kl. 13.10. Av åklagaren åberopade biljettanalys och av vittnesförhöret med Eva Andersson, men även av vittnesförhören med de av Olof åberopade och i målet hörda busspassagerarna, får det anses vara utrett, att Malin verkligen åkt med den aktuella bussen till Husum och att hon befunnit sig i bussen, sedan den svängt av från E 4 in på Bruksvägen i Dombäck.

Bo Berggren, som kl. 14.01 den aktuella dagen handlade på OK i Husum, har under sin färd längs Bruksvägen fram till OK, i närheten av hållplatsen vid Linaplatån, iakttagit en flicka i 15-16 årsåldern, cirka 160 cm lång, med ljust hår och glasögon, gå på vänster sida av Bruksvägen i motsatt riktning. Den beskrivning av flickan, som Bo Berggren lämnat, stämmer väl överens med den bild av Malin, som uppvisats i målet. På sin återfärd har Bo Berggren sett samma flicka intill infarten vid Industrivägen gå på Bruksvägens högra sida i riktning mot E4. På andra sidan av vägen gick en man i samma riktning. När Bo Berggren på måndagen efteråt såg bilder i tidningarna på Malin, kände han sig övertygad om att det varit Malin han sett intill hållplatsen på Linaplatån och senare vid Industrivägen.

Kurt Andersson har vid ungefär samma tidpunkt och plats, som Bo Berggren gjort sina senaste iakttagelser, kört förbi en pojke och en flicka, som gått på var sin sida av Bruksvägen i riktning mot E4. När Kurt Andersson på sin återfärd lämnade E4 och svängde in på Bruksvägen har han iakttagit pojken och flickan, som han tidigare hade passerat. Han har då känt igen pojken som Olof och sett denne vara på väg att korsa E4, medan flickan stod långt ute på vägrenen i korsningen. Olof var sedan tidigare väl bekant för Kurt Andersson. Olof har också själv bekräftat att han gått längs Bruksvägen och att en flicka, vilken till utseende och klädsel påminde om de bilder han sett av Malin.

Som tidigare konstaterats har Malin åkt med buss till Husum och hon har funnits i bussen sedan den svängt av från E4 och in på Bruksvägen. Malin måste då rimligen även ha klivit av bussen någonstans, eftersom hon inte fanns i den när Jenny Anttila stannade bussen på dess återfärd. De tidsuppgifter Bo Berggren och Kurt Andersson lämnat, kassakvittot från OK, utvärderingen av bussens färdskrivardiagram, uppmätta avstånd mellan hållplatser och uppskattade gångtider talar med stor grad av sannolikhet för att Malin obemärkt stigit av bussen vid Linaplatån, även om Ann-Marie Norberg inte uppmärksammat detta. Ann-Marie Norberg, som är dövstum, syns ha ägnat hela sin uppmärksamhet åt att passa sina då tioåriga tvillingsöner, innan de korsade vägen. Det framstår därför inte särskilt anmärkningsvärt att hon därvid inte lagt märke till om Malin också klev av bussen, som även har en bakre utgång. Inte heller någon av de övriga hörda busspassagerarna, som stigit av bussen efter Linaplatån, har med säkerhet kunnat uppge att Malin funnits kvar i bussen under den fortsatta färden efter Linaplatån. Den omständigheten att Majvor Åström, Sture Åström och Louise Nordlund samma eftermiddag observerat en okänd flicka på Sandviksvägen och att Kjell Nilsson sett en flicka på vägen utanför sin bostad strax söder om bron över Gideälven, medför inte någon annan bedömning. Tingsrätten finner alltså att det måste hållas för visst, att Malin stigit av bussen vid Linaplatån och att det varit Malin som gått Bruksvägen fram till korsningen med E4 samt att det varit Olof, som gått i samma riktning längs Bruksvägens vänstra sida fram till korsningen med E4. Olofs bostad är så belägen, att han därifrån kunnat observera Malin på Bruksvägen.

Sedan Malin och Olof observerats i korsningen med E4 har några ytterligare iakttagelser angående deras fortsatta förhållanden inte gjorts. Därefter har Malin varit försvunnen fram till dess att hennes döda kropp påträffades den 22 maj 1997 på en väl undanskymd plats, belägen i ett skogsområde cirka 300 meter söder om den plats, där Malin och Olof senast observerades. Omständigheterna talar därför för att Malin, kort tid efter det att hon senast observerades, på ett eller annat sätt övermannats och tvingats in i skogsområdet. Med hänsyn till vad som framkommit om Malins person framstår det som uteslutet, att hon frivilligt skulle ha gett sin in i skogsområdet med en främmande person.

Av den tekniska utredningen framgår att vid påträffandet av Malin låg kroppen på rygg och var täckt med granris. Huvudet, halsen och främre delen av överkroppen föredde tecken till angrepp av djur. Armarna var bakbundna med brun paketeringstejp och svart eltejp. Även benen var bundna med svart eltejp. Fynd av tejpbitar vid sidan av kroppen tyder på att även munnen varit övertejpad. Byxornas gylf var uppknäppt. Livremmen satt på plats, stängd i ordinarie håll. Knappen under livremmen var stängd. Bakdelen på jeansbyxorna var uppskuren eller uppklippt. Trosor saknades under långkalsongerna. En spermafläck fanns på framsidan av jeansen. Vid den rättsmedicinska undersökningen har påträffats sju stycken skarpkantade sårskador på ryggen, varav åtminstone tre penetrerat in i bröstorgshålan. Stickskadorna har uppkommit genom stick med en relativt smalbladig, eneggad kniv. Enligt rättsläkaren talar fynden och omständigheterna för att döden kan ha orsakats av stickskador i bröstkorgen med inre blödningar men på grund av kroppens tillstånd och avsaknad av inre organ kan andra dödsorsaker inte uteslutas. Enligt rättsläkaren är fynden och omständigheterna förenliga med att döden har orsakats av en annan person.

Genom de tekniska och rättsmedicinska utredningarna är det utrett, att någon berövat Malin livet på ett grymt och sadistiskt sätt. De tekniska fynden på Malins byxor, den uppknäppta gylfen, den uppsprättade byxbaken, spermafläcken och avsaknaden av trosor visar att Malin även utsatts för någon form av sexuellt våld utan att hennes byxor tagits av.

På grund av den långa tid som förflutit från det att Malin försvann och till dess att hennes döda kropp återfanns har det inte gått att säkert fastslå när Malin berövats livet. Kroppens tillstånd vid påträffandet och omständigheterna kring hennes försvinnande talar emellertid för att Malin berövats livet samma dag som hon åkte till Husum, eller den närmaste tiden därefter. Det har inte heller gått att fastställa var Malin bragts om livet. Den plats Malin påträffats på, har varit otillgängligt belägen och saknat tillfartsvägar. Marken har varit snöbelagd. Omständigheterna talar därför mest för att Malin berövats livet vid fyndplatsen eller i dess omedelbara närhet. Det är emellertid inte uteslutet att Malin berövats livet på annan plats i trakten av Dombäck.

Det har inte med säkerhet kunnat fastställas den direkta dödsorsaken. Emellertid har vid obduktionen av Malins kropp konstaterats sju sårskador på ryggen, varav minst tre penetrerat in i bröstkorgshålan. Dessa skador kan ha orsakat hennes död men möjligheten finns, att ytterligare stickande våld kan ha träffat bröstkorgens framsida, eftersom bl.a. Malins återfunna behå företett skador, som kan ha åstadkommit av ett eggvasst föremål. I vart fall står det genom den rättsmedicinska undersökning klart, att Malins död på något sätt orsakats av annan person.

Åklagaren har gjort gällande att det är Olof, som berövat Malin livet, vilket Olof förnekat. Någon direkt bevisning, som binder Olof vid gärningen föreligger inte. Däremot finns en rad besvärande omständigheter, som talar för att Olof är gärningsmannen. Tingsrätten vill därvid peka på främst följande omständigheter.

Olof har beskrivits som en något udda person, med hela sitt intresse inriktat på motorer och datorer. Det har inte framkommit något som talar för att han haft några tidigare kontakter med flickor. Genom vad som framkommit i utredningen syns emellertid Olof ha ett påtagligt intresse för udda sex. Detta visar inte minst de bilder, som tagits i beslag från hans dator. Dessa innehåller till stor del udda sex med sadomashoistiska inslag och bilder av bundna kvinnor. Genom de beslag som gjorts av ett par väl undangömda plastpåsar, har

det även påträffats ett flertal teckningar, utförda av Olof, föreställande kvinnor med överdrivet stora bröst och ibland i tvångssituationer. I plastpåsar har också påträffats flera dockor, som uppenbarligen manipulerats för att brukas som sexobjekt. Av detta kan inte dras någon annan slutsats, än att Olof har ett udda intresse för och en avvikande inställning till sexlivet. Det kan i detta sammanhang konstateras att Malin har försatts i en liknande tvångssituation, som förekommer på flera av bilderna och teckningarna.

Som tidigare konstaterats har Olof och Malin på eftermiddagen den 23 november 1996 setts uppehålla sig i korsningen vid E4. Därefter har Malin varit försvunnen för att ett halvt år senare återfinnas brutalt mördad inte långt från den plats, där hon och Olof senast setts. Olof har vetat att han uppehållit sig i Bruksvägens korsning med E4 och att där samtidigt funnits en flicka, som enligt Olof liknade Malin. Olof kan då inte ha undgått att förstå, att dessa uppgifter varit av stor betydelse för efterforskningen av Malin. Trots detta har Olof icke självantagit sig till polisen. När Olof hördes första gången, knappt en månad efter Malins försvinnande, vidgick han, att han vid det aktuella tillfället gått längs Bruksvägen och att han framför sig, på ett avstånd av cirka 150 m, sett en pojke och en flicka gå på var sin sida av vägen, för att sedan försvinna ur hans åsyn. Vid nästa förhör vidhöll Olof inledningsvis sina först lämnade uppgifter men ändrade sig under förhöret och tillstod att det varit han, som på Bruksvägen gått parallellt med en flicka, som liknade Malin. Anledningen till att han inte hörde av sig till polisen och till att han senare lämnade felaktiga uppgifter är enligt Olof, att han var rädd att bli anklagad för något som han inte hade gjort. Olof har alltså redan vid de första förhören velat dölja något, för att inte bli sammankopplad med Malins försvinnande. Vid ett samtal något senare med kriminalinspektören Göran Norberg nämnde Olof spontant, att flickan hade touchat till honom och att han något senare hade blivit nedstänkt av en långtradare. Om det är Olof som är gärningsman så måste hans kläder ha kommit i kontakt med Malins kläder och han måste också ha blött ner sina kläder i den snöbetäckta skogen. Om några spår från Malins kläder skulle återfinnas på hans kläder har Olof, genom uppgiften att flickan touchat honom, lämnat en förklaring om anledningen till att eventuella fiberspår från Malins kläder skulle

kunna återfinnas hos honom. Om någon skulle ha sett att Olof var blöt, har Olofs uppgifter om att han blivit nedstänkt av en långtradare, givit en förklaring till varför han var blöt. Vid förhören, som hölls med Olof sedan denne anhållits, hade Malins döda kropp återfunnits, vilket också stod klart för Olof. Olof ändrade då sina tidigare uppgifter och uppgav att han i ett skogsparti haft ett samlag med en flicka, som liknade flickan, som han gått parallellt med längs Bruksvägen. Förklaringen till att Olof lämnat denna uppgift kan inte vara någon annan än att Olof befarat, att det kunde ha påträffats sperma på Malin och som skulle kunna visa sig ha kommit från Olof. En spermafläck har också påträffats på Malins byxor, men den har varit för liten för att kunna typbestämmas. Cirka 40 meter från fyndplatsen återfanns Malins väska. Den innehöll bl.a. en avbruten röd hårborste. Att skaftet på hårborsten varit avbruten kan tyda på att Malin kan ha sökt freda sig med den i samband med att hon utsatts för övergreppet. När Olof lämnade historien om samlaget med flickan på Öberget uppgav Olof, att flickan tagit fram en röd hårborste från sin innerficka och stoppat ned borsten i en väska, som påminner om den väska Malin burit. Att Olof uppgav att han sett en röd hårborste, måste innebära att Olof haft en sådan kontakt med Malin att han haft tillfälle att se borsten. Uppgiften om den röda borsten är såtillvida unik, att den knappast kan komma från någon annan än gärningsmannen. Olof lämnade senare en uppgift om att han efter samlaget med flickan på Öberget blivit pistolhotad och uppmanad att tömma sina fickor. Såväl historien om samlaget med flickan på Öberget som pistolhotet har Olof sedermera uppgivit vara påhittade.

Efter att han lämnat dessa felaktiga uppgifter om sina förehavanden har Olof lämnat en slutlig version. Sedan Olof senast sågs tillsammans med Malin i korsningen med E4 har Olof uppgivit, att han fortsatte Dombäcksvägen en bit framåt och därefter svängde av till vänster och gick längs en körväg, som mynnar vid Gideälvens norra brofäste, mitt emot infarten till Fårön. Under den promenaden har Olof uppgivit att han drabbats av någon form av blackout och total minnesförlust. Det enda han minns är att han har sett en silhuett av en person med en väska och att personen stoppade ner en röd hårborste i väskan. Olof har därefter vaknat upp liggande i snön och därefter sprungit hem. Vid hemkomsten

upptäckte Olof röda fläckar på sin undertröja, som han senare brände upp. Olof kunde inte se några skador på sin kropp, som skulle kunna förklara de röda fläckarna på tröjan.

Eftersom åtminstone Malins rygg träffats av sju stick av ett eggvasst föremål framstår det som troligt att blod från Malin kan ha stänkt på gärningsmannen och att denne är den ende som kan ha känt till detta. Olof har vidare uppgivit att han några dagar senare påträffat ett par trosor i sin jackficka men att han slängt bort trosorna. Malin saknade vid påträffandet trosor. Dessa kan mycket väl ha avlägsnats av gärningsmannen antingen genom den uppsprättade byxbaken eller den öppna gylfen. Det torde blott vara gärningsmannen, som vetat om att Malins trosor avlägsnats. Olof har inte kunnat lämna någon rimlig förklaring till att han i sin jackficka helt omotiverat burit ett par trosor. Mycket talar därför för att det varit Malins trosor, som Olof berättat om.

Olof har fram till uppgifterna om den påstådda minnesförlusten på flera punkter ljutit om sina förehavanden under den aktuella eftermiddagen. Olof har närmast förklarat detta med att han velat göra sig märkvärdig för att få en egen identitet och uppmärksamhet. Berättelserna innehåller emellertid, såsom tidigare sagts, ett flertal moment, som är direkt förknippade med Malin. Olof har varken tidigare eller senare drabbats av någon minnesförlust. Han har inte heller särskilt bekymrat sig över att någon timmes tid skulle ha försvunnit ur hans medvetande. Tingsrätten betvivlar därför starkt, att Olof drabbats av någon minnesförlust överhuvudtaget. Olof har inte heller velat utesluta, att det kan ha varit han som dödat Malin, men eftersom han säger sig inte minnas något, kan han inte bekräfta att det varit han som dödat Malin. I vart fall är det klart, att Olof uppenbarligen varit med om en traumatisk händelse, som han antingen inte vill eller förmår berätta om. I anledning av Olofs påstådda minnesförlust har minnesforskare engagerats för att om möjligt väcka Olofs minne till liv, antingen genom ett direkt eller indirekt berättande. Samtalen med minnesforskaren har resulterat i att Olof på fyndplatsen ställt upp på en videoinspelad rekonstruktion om vad som kan ha hänt i samband med Malins dödande. Olof har därvid, till synes helt oberörd av situationen, på ett metodiskt sätt visat hur ett tänkt dödande och undangömmande av Malin kan ha gått till. Olof har vid tejpning av dockan, bland olika

tejpsorter, valt att använda sig av likadana tejpsorter, som Malin tejpsats med. Just dessa tejpsorter har också påträffats i Olofs hem, bl.a. en tejp-sort, som helt omotiverat återfunnits i en av de väl undangömda plastpåsar. Skälet till att dölja tejp-en kan rimligen inte ha varit något annat än att undanhålla den från att jämföras med de tejper som påträffats hos Malin. Olofs agerande vid rekonstruktionen överensstämmer också på ett flertal andra punkter med vad som genom de tekniska och medicinska utredningarna visar hur dödandet och undangömmandet av Malin gått till. Hela den videoinspelade rekonstruktionen och vad Olof i samband därmed säger, ger på ett skrämmande sätt starka skäl till antagande att agerandet har varit självupplevt. Genom vad som framkommit vid rekonstruktionen, sammanställt med vad som ovan anförts talar därför starkt för att Olof är gärningsman. Tingsrätten vill emellertid även peka på ytterligare omständigheter som är av betydelse för den fortsatta bedömningen.

När Malin påträffades var djurangreppen mot hennes kropp i huvudsak riktade mot de delar av kroppen, som inte varit täckta av kläder. Hennes kropp var vid återfinnandet täckt med ett täcke av granris. De kraftiga djurangreppen kan knappast ha kunnat ske med ett sådant granristäcke över de klädeslösa delarna av kroppen. Omständigheterna talar därför för att gärningsmannen, som varit den ende som känt till var Malins kropp befunnit sig, inte särskilt lång tid före Malins återfinnande återvänt till platsen och bättrat på övertäckningen.

Bland de teckningar, som återfunnits väl undangömda hos Olof, har bl.a. påträffats en teckning, som föreställer ett bakåtböjt kranium. På teckningen syns bl.a. fyra halskotor, som avslutas med trådlänkande streck. Ett foto, taget på fyndplatsen av Malins kranium i samma perspektiv som teckningen, visar i flera hänseende påfallande likheter med det kranium, som Olof tecknat. På fotot syns fyra halskotor. Enligt Staffan Ek syntes på fyndplatsen bindvävstrådar sticka ut från den separerade halskotpelaren. Även Anders Eriksson har vid obduktionen tydligt kunna konstatera bindvävstrådar, som sammanhöll huvudet och halsens övre del. Anders Eriksson, som sett den aktuella teckningen, har

konstaterat, att det föreligger flera noterbara likheter mellan teckningen och Malins kranium, trots att teckningen, enligt hans mening, inte visar en anatomisk riktig avbildning av ett kranium. Olof har vidgått, att han ritat den aktuella teckningen, men han har gjort gällande, att han avbildat den från någon tidning eller liknande, då han gick i sjätte klass. Olofs mor har uppgivit, att hon sett originalet till teckningen för flera år sedan i någon tidning, som funnits i hemmet och, trots de år som förflutit, detaljrikt redogjort för hur förebilden såg ut. Genom vittnesförhöret med kriminalkommissarien Göran Norberg har Olofs mors påstående om att denne förevisat henne en bild av en bunden kvinna verderlagts. Tingsrätten sätter därför inte heller någon större tilltro till hennes påstående om att ha sett en bild, som påminner om den som Olof tecknat. Teckningen har återfunnits i en av de undagömda plastpåsar, som enligt utredningen tillverkats långt senare än Olof gick i sjätte klass. Med hänsyn till vad som ovan anförts tyder i stället omständigheterna på att teckningen tillkommit i ett mycket senare stadium än vad Olof och hans mor påstått. Det mesta talar därför för att teckningen tillkommit i nära anslutning till att Malin påträffades och att den är ett försök till avbild av Malins kranium.

Vid återfinnandet av Malin var hennes jacka uppsliten med kraftigt våld. Den blå viskoströja, som hon bar närmast kroppen, har skurits eller klippts upp och en bit av tröjan har återfunnits i närheten av hennes kropp. Den blå tröjan har, enligt vad som framkommit i utredningen, varit av ovanligt slag och endast tillverkats i 1 000 exemplar, varav sex tröjor levererats till JC i Örnsköldsvik. Malins syster har på hösten 1995 inköpt en sådan tröja hos JC i Örnsköldsvik och lämnat den i föräldrahemmet, innan hon flyttade hemifrån i början av 1996. Det är uppenbarligen denna blå tröja, som påträffats på Malin. Av utredningen framgår att tröjans färg, "bright blue", framställts genom ett unikt färgrecept, av en fabrikant i Kina. Hos Olof har påträffats tre blå viskosfibrer, bl.a. en på en sax och en i närheten av den plats där saxen påträffades samt en i en av familjen Hörning disponerad bil. Resterna av den blå tröjan, tygbiten och de tre fibrerna har undersökts av SKL. Därvid har konstaterats, att de blå viskosfibrerna överensstämmer med fibervaran i Malins tröja. Frågan om fibrerna har överförts från tröjan och om detta skett vid direkt eller

indirekt kontakt har dock lämnats öppen, till synes främst beroende på att det rört sig om allt för få fibrer. Vid senare undersökning har SKL angivit, att de tre fibrerna kan uteslutas komma från fibervarorna i de blå tyger och garner, som Olofs mor förevisat i målet. Inte heller i övrigt har vid husrannsakan i Olofs hem påträffats några fibervaror, som överensstämmer med de tre blå fibrerna. Med hänsyn till vad som i utredningen framkommit om den blå tröjans ovanlighet och framförallt dess unika färg, finner tingsrätten att möjligheten att fibrerna härrör från en likadan blå tröja, som den som Malin bar, eller från något helt okänt plagg vara så mikroskopiskt liten, att den möjligheten kan uteslutas. Tingsrätten finner därför, att de tre blå fibrer, som påträffats hos Olof härrör från den blå tröja, som Malin burit vid sin död. Detta visar det varit Olof som haft med Malins död att göra. Med hänsyn härtill och vid en samlad bedömning av samtliga tidigare redovisade omständigheter finner tingsrätten, att det är ställt utom rimligt tvivel, att det har varit Olof, som berövat Malin livet på sätt åklagaren påstått. Gärningen är att bedöma som mord.

Enskilda anpråk

Dödsboet efter Malin Lindström har yrkat, att tingsrätten skall förplikta Olof, att till dödsboet utge 37 064 kr. Yrkat belopp avser begravningskostnader.

Inez Lindström har yrkat, att tingsrätten skall förplikta Olof, att till henne utge 55 061 kr. Av yrkat belopp avser 50 000 kr sveda och värk, bestående i psykiskt lidande, 4 761 kr inkomstförlust och 300 kr sjukvårdskostnad.

Rune Lindström har yrkat, att tingsrätten skall förplikta Olof, att till honom utge 45 032 kr. Av yrkat belopp avser 40 000 kr sveda och värk, bestående i psykiskt lidande, 4 932 kr inkomstförlust och 100 kr sjukvårdskostnad.

Håkan Lindström har yrkat, att tingsrätten skall förplikta Olof, att till honom utge 35 000 kr. Yrkat belopp avser sveda och värk, bestående i psykiskt lidande.

På samtliga belopp har ränta yrkats enligt 6 § räntelagen från den 23 november 1996 tills betalning sker.

Olof har bestritt de enskilda anspråken, med hänsyn till sin inställning i ansvarsdelen. Han har dock vitsordat de fordrade beloppen jämte ränta, såsom skäligen och för sig. Han har också vitsordat att Inez, Rune och Håkan Lindström åsamkats psykiskt lidande.

Inez, Rune och Håkan Lindström har till styrkande av det psykiska lidandet åberopat två intyg, avgivna av Örnköldsviks kommuns krisgrupp och kuratorn Maria Berggren.

Med hänsyn till utgången i ansvarsfrågan är Olof skyldig, att utge skadestånd till målsägandena. Om beloppens storlek och ränta råder ej tvist. De enskilda anspråken skall därför bifallas.

Åtalet för stöld alt. häleri och i anledning därav framställda enskilda anspråk

Olof har bestritt ansvar för såväl stöld som häleri och även bestritt de enskilda anspråken. Mot de fordrade beloppen har han i och för sig inte haft något att erinra.

Åklagaren har förklarat att av räntefordringarna, hänför sig ränteberäkningen från den 25 januari 1997 till åtalet för stöld, och ränteberäkningen från den 22 september 1997 till det alternativa åtalet för häleri.

Olof har inte haft något att erinra mot ränteberäkningarna.

Åklagaren har anfört: Någon gång under tiden, slutet av oktober månad 1996 - slutet av januari 1997, har en båtmotor tillgripits från en Bertil Lindqvist tillhörig motorbåt, upplagd vid småbåtshamnen i Husum. För att komma åt motorn har en presenning skurits upp, en styrvajer och en kätting klipps av, och fyra bultar skruvats bort, varefter motorn

lyfts bort från motorfästet. Motorn väger 91 kg. En person kan, med hänsyn till motorns tyngd, knappast ha klarat av tillgreppet ensam. Båtuppläggningsplatsen är belägen ett drygt hundratal meter från Olofs bostad. Motorn har, i samband med husrannsakan den 22 september 1997, påträffats i ett låst uthus i anslutning till Olofs bostad. Då Olof uppgivit sig inte ha haft någon nyckel till utrymmet, har låset brutits upp i samband med husrannsakan.

Närmare hörd över åtalet har Olof uppgivit: Han har ingen som helst förklaring till hur motorn hamnat i det aktuella utrymmet. När motorn påträffades, var det en överraskning för honom. Utrymmet, där motorn påträffades, är en utbyggnad till ett uthus, som han och hans systrar använde som koja för många år sedan. Sedermera blev det ett utrymme för förvaring av diverse överblivna saker. Utbyggnaden är enkelt utförd. Ena väggen består av en fastspikad viraduk, som är lätt att öppna. Dörren till utrymmet är tudelad på tvären. Man behöver endast stoppa in en hand och dra loss en spik för att ta sig in i utrymmet. Många av hans kamrater har varit där och lagt in olika grejor, utan att han känt till det. Bland annat finns där en mindre pansarvagn, som han inte riktigt förstår hur den kan ha kommit in i utrymmet. Han har själv inte haft anledning att besöka utrymmet, sedan flera år tillbaka. Senast han var där, plockade han bort ett antal mopeddelar. Vem som helst kan utan svårighet ha ställt in motorn i utrymmet. Han har inte någon särskild misstanke mot några av sina kamrater, som tidigare utan hans vetskap ställt in grejor där.

Tingsrättens bedömning.

Det ligger givetvis nära till hands att misstänka, att Olof har varit inblandad i stölden av båtmotorn, eller att han haft kännedom om att den stulna motorn förvarades i ett av honom disponerat utrymme. Någon bevisning för att Olof stulit motorn finns inte. Åtalet för stöld skall därför ogillas. Inte heller är Olofs uppgifter, om sin okunskap om hur motorn hamnat i utrymmet vederlagda. Åtalet för häleri kan därför inte heller bifallas.

Åtalet skall därför i denna del ogillas, liksom de enskilda anspråken.

Påföljdsfrågan

Olof var när brottet begicks inte fullt arton år och tio månader. Han förekommer inte tidigare i kriminalregistret.

Rättsmedicinalverket har avgivit rättsspsykiatriskt utlåtande angående Olof. Den rättspsykiatriska undersökningen har givit vid handen " att Karl OLOF Verner Hörning ej har begått de åtalade gärningarna under påverkan av en allvarlig psykisk störning, att han ej lider av en allvarlig psykisk störning, att han till följd av sitt psykiska tillstånd och personliga förhållanden i övrigt ej har behov av psykiatrisk vård som är förenad med frihetsberövande och annat tvång samt att det därmed ej finns medicinska förutsättningar att överlämna honom till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap 3 § brottsbalken."

Straffet för mord är fängelse i tio år eller på livstid. För brott som någon begått efter att det han fyllt arton år men innan han fyllt tjugooett år får rätten döma till fängelse endast om det med hänsyn till gärningens straffvärde eller annars finns särskilda skäl för det. Vidare skall, i fråga om den som begått brott innan han fyllt tjugooett år, hans ungdom beaktas särskilt vid straffmätningen. Härvid får han dömas till lindrigare straff än som är föreskrivet för brottet och han får inte dömas till fängelse på livstid. Avsikten med den sistnämnda bestämmelsen är att om den tilltalade är under tjugooett år detta rent allmänt skall leda till lägre straff än vad som normalt döms ut för en gärning.

Den gärning som Olof befunnits övertygad om har ett utomordentligt högt straffvärde. Redan på grund härav föreligger särskilda skäl att bestämma påföljden till fängelse. Någon annan påföljd bör därför inte komma i fråga. Tingsrätten finner att fängelsestraffet, med hänsyn tagen till Olofs ålder vid gärningens begående, bör bestämmas till åtta år.

ÖRNSKÖLDSVIKS TINGSRÄTT

DOM
1998-08-12

B 130/97

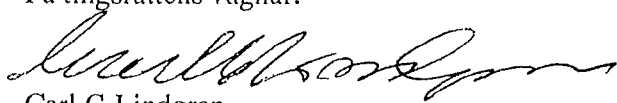
Olof bör stanna i häkte tills dess fängelsestraffet får verkställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 400)

Överklagande senast 1998-09-02

ställs till hovrätten för Nedre Norrland

På tingsrättens vägnar:

Carl G Lindgren

HOVRÄTTEN FÖR NEDRE
NORRLAND

Avd. 2

ÖVERKLAGAD DOM

DOM

Referens nr 21332069	Dom nr	Sida 1 (34)
Datum 1998-10-13	Mål nr B 375/98	
Meddelad i Sundsvall		

Underrätt	Namn och mål nr Örnsköldsviks tingsrätt, B 130/97	
	Datum för domen 1998-08-12	Dom nr Se bilaga A

PARTER (antal tilltalade: 1)

Åklagare	Partsställning Motpart	
	Namn, tjänstetitel och åklagarmyndighet Lindskog, Lennart, chefsåklagare	
	Åklagarkammaren i Sundsvall	
Målsägande	Partsställning	
	Efternamn, tilltalsnamn samt yrke/titel Se bilaga B	
	Postadress	Rätts- hjälp
	Ombud/Biträde	
	☐ Biträde enligt rättshjälpslagen ☐ Målsägan- debiträde	
Tilltalad	Partsställning Klagande	
	Efternamn och alla förnamn Hörning, Karl OLOF Verner	
	Personnummer 780128-7835	Yrke/Titel
	Postadress Bruksvägen 56, 890 35 HUSUM	
	Medborgare i	
	Frihetsberövande	
	Rätts- hjälp	
	Förvarare Holst, Ulf, advokat	
	☒ Offentlig försvarare ☒ Ombud	
	Box 115, 891 23 ÖRNSKÖLDSEVIK	
Saken	Mord	

HOVRÄTTENS DOMSLUT, se sid. 2

Blankett 8 MDV 389/1 96.11 453591 PE

Postadress
Box 170, 851 03 SUNDSVALLGatuadress
Södra Tjörngatan 2Telefon
060-18 66 00Telefax
060-18 68 39Exp tid månd-fred
9-12, 13-15

P.O.

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med upphävande av överklagade domen ogillar hovrätten åtalet för mord och den skadeståndstalan som förs mot Olof Hörning av dödsboet efter Malin Lindström, Inez Lindström, Rune Lindström och Håkan Lindström. Hovrätten befriar vidare Olof Hörning från ålagd betalningsskyldighet enligt lagen om brottsofferfond.

För försvaret av Olof Hörning tillerkänns Ulf Holst ersättning av allmänna medel med tvåhundraolvtusenettthundranittionio (212 199) kr, varav 185 298 kr avser arbete, 15 470 kr tidsspillan och 11 431 kr utlägg.

I egenskap av målsägandebiträde för Rune Lindström och Inez Lindström tillerkänns Mats Fällström ersättning av allmänna medel med fyrtiosextusenniohundraelva (46 911) kr, varav 33 312 kr avser arbete, 10 359 kr tidsspillan och 3 240 kr utlägg. Av ersättningen belöper hälften på vardera huvudmannen.

Vad som utgått av allmänna medel till försvarare och målsägandebiträde skall stanna på staten.

Tingsrättens förordnande om beslag skall bestå till dess domen i ansvarsdelen vunnit laga kraft.

Hovrätten fastställer tingsrättens förordnande om att sekretessen för vissa uppgifter i målet skall bestå.

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

YRKANDEN M. M. I HOVRÄTTEN

Olof Hörning har yrkat att åtalet för mord ogillas liksom den skadeståndstalan som förs av dödsboet efter Malin Lindström, Inez Lindström, Rune Lindström och Håkan Lindström. Olof Hörning har vidare yrkat att han befrias från ålagd betalningsskyldighet enligt lagen om brottsofferfond.

Åklagaren har bestritt ändring i ansvarsdelen. Dödsboet efter Malin Lindström, Inez Lindström, Rune Lindström och Håkan Lindström har, envar för sitt vidkommande, bestritt ändring i skadeståndsdelen.

Olof Hörning har, liksom vid tingsrätten, vitsordat fordrade skadestånd till skäligheten samt förklarat sig inte ha någon erinran mot att beslagen består.

Frihetsberövanden

Olof Hörning har med anledning av misstanke om brott som prövats i detta mål varit berövad friheten som anhållen och därefter häktad dels under tiden den 25 augusti – den 23 oktober 1997, dels under tiden den 25 maj – den 1 oktober 1998. Sistnämnda dag förordnade hovrätten att Olof Hörning omedelbart skulle försättas på fri fot.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

I hovrätten har förebragts väsentligen samma utredning som vid tingsrätten. På begäran av åklagaren har förnyade förhör ägt rum med Jenny Anttila, Maria Kuhlin, Bo Berggren, Kurt Andersson, Staffan Ek, Greger Arturén, Weine Drotz, Siv Andersson och Göran Norberg. Vidare har på begäran av Olof Hörning vittnena Ann-Marie Norberg (genom teckenspråkstolk), Agneta Johansson, Gunilla Westerlund, Svea Cassman, Majvor Åström, Sture Åström, Louise Nordlund, Kjell Nilsson, Sven Sjöström, Maud Persson och Annica Hörning hörts på nytt.

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

Dessutom har här upptagits ny bevisning enligt följande. På begäran av åklagaren har förhör hållits med Malin Lindströms far Rune Lindström samt som vittnen hörts Christian Hansson, Ingrid Paulonen, Jan-Olov Johansson, kriminalinspektörerna Lennart Selling, Leif Rönmark och Lars Strandberg. På begäran av Olof Hörning har som vittnen hörts kriminalinspektören Lena Rönmark och Anders Backlund. I samband med förhöret med Rune Lindström har åklagaren spelat upp och åberopat en videoinspelad sekvens av Malin Lindströms sätt att gå och i samband med förhöret med Jan-Olov Johansson har åklagaren som skriftlig bevisning åberopat Vägverkets mätvärden av snönederbörd under tiden den 22 - 24 november 1996 och SMHI:s nederbördsuppgifter från Skags Udde under samma tid. Vidare har åklagaren och Olof Hörning som ytterligare skriftlig bevisning åberopat, åklagaren vissa av Olof Hörning på en skiss av dennes T-shirt gjorda markeringar för blodfläckar, Olof Hörning en av MoDo Paper upprättad analysrapport beträffande en teckning i A-4 format och en den 4 februari 1997 av polismyndigheten i Västernorrlands län upprättad "undersökningsredovisning". I samband med de förhör som här hållits med Gunilla Westerlund, Agneta Johansson och Svea Cassman har försvararen förevisat och hänfört sig till en av honom upprättad skiss som avses visa hur passagerarna i den aktuella bussen varit placerade, se *bilaga C*. Åklagaren har ingett vissa förteckningar över adresser på Industrivägen och Bruksvägen där polisen utfört dörrknackningar. Till belysande av vissa platsförhållanden samt den information Olof Hörning och i målet hörda vittnen kunnat inhämta om fallet genom massmedia har försvararen ingett ett antal kopior av olika tidningsurklipp.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Åklagaren har till utveckling av mordåtalet anfört i huvudsak detsamma som antecknats i tingsrättens dom (s. 4-7) samt därutöver tillagt bl.a. följande. Den 4 december 1996 publicerades i tidningen Örnsköldsviks Allehanda en bild av Malin Lindström med liknande kläder som hon bar vid försvinnandet. Den 29 december 1996 anhölls en annan person än Olof Hörning som skäligen misstänkt för att ha med Malin Lindströms försvinnande att göra, men denne person kunde i ett tidigt skede avföras

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

från utredningen. Avståndet mellan Olof Hörnings bostad och busshållplatsen vid Linaplatån, där Malin Lindström sannolikt steg av, är 20 meter. Vid ett förhör den 26 augusti 1997, som hölls av kriminalinspektören Lennart Selling, berättade Olof Hörning att en flicka, med vilken han den aktuella dagen skulle haft samlag, burit en axelremsväska av större modell och att flickan stoppat ned en hårborste i väskan. Vid samma tillfälle uppgav Olof Hörning spontant, upplyst om att polisen säkrat vissa spår på fyndplatsen, att han kunde tänkas ha efterlämnat sperma på denna flicka. I samband med vissa under förundersökningen framförda påståenden om minnesförlust berättade Olof Hörning vidare om att han vid hemkomsten den aktuella dagen upptäckt att hans T-shirt, vilken han senare skulle ha gjort sig av med, var blodbefläckad. Ännu vid tingsrätten vidhöll Olof Hörning att han skulle ha drabbats av minnesförlust. Olof Hörning har också lämnat uppgift om att han efter den med mordåtalet avsedda händelsen i sin jackficka hittat ett par trosor som han slängt bort. - En blå tröja av märket Camera liknande den som Malin Lindström bar vid försvinnandet har av polisen inköpts hos en JC-butik i Örnsköldsvik. Fibervaran i denna tröja har konstaterats överensstämma med fibervaran i den blå tröja Malin Lindström burit vid sin död. Tröjor av detta märke importerades exklusivt för JC:s (Jeans & Clothes Sweden AB) räkning till Sverige av Arturén Textile Co AB i Borås från ett företag vid namn Hantas International Ltd i Hongkong, som i sin tur anlätade en fabrik i Kina för tillverkningen av tröjorna. De av Arturéns importerade tröjorna hade en kulör kallad "Bright Blue" och denna färg togs fram exklusivt för JC:s räkning. Arturéns beställde endast 1 000 tröjor av detta slag, varav 792 stycken levererades till Sverige och endast sex stycken till JC-butiken i Örnsköldsvik där Malin Lindströms syster Åsa köpte den blå tröja Malin Lindström bar vid försvinnandet. Under huvudförhandlingen vid tingsrätten förevisade Olof Hörnings försvarare 26 olika blå tyger och garner, vilka uppgavs ha funnits i Olof Hörnings bostad. Det har visat sig att de tre fibrer som anträffats på material med anknytning till Olof Hörning inte kommit från dessa tyger och garner.

Åklagaren har i hovrätten uppgett att Olof Hörning skaffade sig tillgång till Internet senvåren 1997.

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

Olof Hörning har intagit samma ståndpunkt till åtalet som vid tingsrätten och hans försvarare har sakframställningsvis här tillagt bl.a. följande. Under förundersökningen har gångtiden för den sträcka Olof Hörning enligt egna uppgifter promenerat den aktuella dagen uppmäts till en timme och elva minuter. - Olof Hörning har beskrivit de trosor han skulle ha hittat i sin jackficka som ett par vita flicktrosor, medan Malin Lindström enligt uppgift från sin mor skulle ha använt mörkrosa trosor. - Vad som kommer till uttryck i den delvis videoinspelade rekonstruktion i vilken Olof Hörning medverkat är endast "en logisk, teoretisk idéskiss" av vad som kan ha drabbat Malin Lindström. - Frågan om huruvida de fibrer vilka påträffats hos Olof Hörning kommer från den tröja Malin Lindström bar vid försvinnandet har av den sakkunnige Weine Drotz uttryckligen lämnats öppen. - Under förundersökningen har, förutom Olof Hörning, två andra personer ljugit för polisen om sina förehavanden den dag Malin Lindström försvann, nämligen dels Christian Hansson som av åklagaren åberopats som vittne, dels den person vilken den 29 december 1996 anhölls som skäligen misstänkt för olaga frihetsberövande av Malin Lindström. Sistnämnda person var med på den buss med vilken Malin Lindström färdades den dag hon försvann och betedde sig underligt under bussfärden, bl.a. genom att utan vara bekant med Malin Lindström peka på henne, såsom för att markera att han fann Malin Lindström attraktiv. Personen i fråga har lämnat ett bra signalemente på Malin Lindström men ljugit om sina förehavanden den aktuella dagen och saknar alibi. Han har efter Malin Lindströms försvinnande ringt till hennes föräldrar och gråtande uttalat att han önskat att han kunnat göra något. Tips har inkommit om att den här personen uppträtt hotfullt mot kvinnor. - Olof Hörning är helt ostraffad och har aldrig betett sig aggressivt mot kvinnor.

Olof Hörning har, när han hörts i hovrätten, i förhållande till vad som antecknats i tingsrättens dom (s. 14-20) ändrat och kompletterat sina uppgifter enligt i huvudsak följande. Han bor tillsammans med sin mor och tre systrar samt en hund i ett hus på Bruksvägen 56 i Husum. Han är mycket intresserad av datorer och motorer. Han dricker inte alkohol och dansar inte. Han har ingen erfarenhet alls av flickor. Han klarar sig utan dem. - Han vet inte vad klockan var, när han den aktuella dagen

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

lämnade bostaden. Det var hans mamma som tyckte att han skulle ta en promenad, eftersom han tillbringade så mycket tid framför datorn. Han gick på vänster sida av Bruksvägen. När han kom ut ur den s.k. Dalinskurvan gick två personer framför honom på höger sida av Bruksvägen. Dessa två personer befann sig på olika avstånd från varandra. Han brukar promenera i rask takt och kom i höjd med Vibergsvägen, ett par hundra meter före korsningen mellan Bruksvägen och E 4:an, nästan i kapp den person som befann sig närmast framför honom. Därvid ökade personen i fråga takten. Han såg sistnämnda person endast snett bakifrån och kände inte igen vederbörande, men det såg ut att vara en svartklädd flicka som troligen var ljus. Han talade inte med flickan och hon vände sig inte om. I det första förhör som hölls med honom försökte han så gott han kunde ge en korrekt beskrivning av personen i fråga men därefter har han, utan att egentligen veta varför, lämnat i jämförelse med vad han egentligen iakttagit oriktiga beskrivningar på flickan och hennes klädsel, beskrivningar vilka alltmer kommit att överensstämma med Malin Lindströms utseende och klädsel. När polisen vid ett förhör den 8 januari 1997 framhöll att han borde kunna ge ett bättre signalemente på den flicka han sett på Bruksvägen, försökte han göra det och utgick då från den spaningsbild av Malin Lindström som fanns uppsatt på väggen i det rum där förhöret hölls. Den andra person, som uppehöll sig på Bruksvägen och som gick framför flickan, tappade han snart helt ur sikte. Flickan började korsa E 4:an före honom och han lade därefter inte vidare märke till flickan. Sedan han själv korsat E 4:an fortsatte han i Bruksvägens förlängning. Han minns att en blå Volvo-bil passerade i samband med att han knöt sina skosnören. Han fortsatte därefter över Flygfältsvägen mot Lolabs mekaniska verkstad för att leta efter plåtbitar till sin skoter. Han vet inte hur lång tid det tog honom att komma fram till Lolab, kanske mellan en kvart och en halvtimme. Han passerade baksidan av Lolab men hittade inga passande plåtbitar, trots att han hoppade upp i en container och letade. Hur länge han uppehöll sig vid Lolab vet han inte, kanske tjugo till trettio minuter, men så småningom gick han tillbaka mot Husum. Han har ett minne av att en röd Ford-bil körde förbi honom. På återvägen gick han längs Flygfältsvägen, korsade E 4:an och kom sedan via Industrivägen och Bruksvägen hem till bostaden. Återfärden kan ha tagit mellan

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

tjugo och fyrtio minuter. Han tror att han var hemma igen vid fyratiden på eftermiddagen men har ingen klar uppfattning om hur mycket klockan var när han kom hem. - I stort sett alla andra av honom i en mängd olika förhör lämnade uppgifter och påståenden som tar sikte på vad han företog sig samt vad som i övrigt hände under och i anslutning till hans promenad och bortovaro från hemmet är felaktiga. Det gäller bl.a. uppgifterna om *att* flickan på Bruksvägen skulle ha "touchat" honom i samband med att hon sneddade söderut över korsningen mellan Bruksvägen och E 4:an, *att* flickan haft kläder liknande Malin Lindströms, *att* han blivit nedstänkt av en långtradare, *att* han skulle haft samlag med en flicka på Öberget och att hans sperma därför väl kunde återfinnas på henne, *att* han skulle ha träffat på en pistolförsedd man som han tidigare mött i Örnsköldsvik - kanske hittade han på detta för att kasta misstankarna på denne okände man - *att* han skulle ha drabbats av någon minnesförlust, *att* han i några skeden skulle ha lagt märke till en axelremsväska och en röd hårborste, *att* hans T-shirt efter promenaden skulle haft röda fläckar, *att* han skulle ha eldat upp T-shirten *och att* han en tid efter sin promenad skulle ha hittat ett par vita flicktrosor i sin jackficka. - Han har egentligen ingen förklaring till varför han lämnat så många felaktiga uppgifter utom att han kanske tyckte att det var "häftigt" att bli uppmärksammas. Han förstod på ett tidigt stadium att polisen var intresserad av hans göranden och låtanden den aktuella dagen och fann att lämnandet av felaktiga uppgifter var ett effektivt sätt att fånga omvärldens uppmärksamhet. Hans mamma tyckte att det var dumt att han ljugit för polisen, men själv bekymrade han sig inte om att han ljugit i olika polisförhör. Alla hans kamrater hade också suttit i förhör hos polisen. Då kroppen efter Malin Lindström återfanns, brydde han sig inte så särskilt mycket om det och tänkte inte närmare på att han kunde vara misstänkt för att ha berövat Malin Lindström livet. När han blev anhållen tyckte han att det var spännande och då "kom de riktiga fantasifostren", såsom berättelsen om samlaget med flickan på Öberget. Han blev irriterad på att hans dator fräntogs honom, men i övrigt gjorde det honom inte så mycket att sitta inlåst; han visste att han ju inte hade berövat någon livet. Han minns inte om han i något skede inbillade sig att han var skyldig, men när "alla" började framhålla att han behövde vård och hur jättebra det var att erkänna samt då få vård kom han att tvivla på sin oskuld. När han väl invecklat sig i en härva

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

av lögner, kan han mycket väl ha lämnat vissa felaktiga uppgifter, såsom att han "touchat" flickan på Bruksvägen och att han haft samlag med en flicka på Öberget samt därvid efterlämnat sperma, i syfte att försöka gäckta polisen i dess spaningsarbete. Eftersom han visste med sig att han ljugit om samlaget med flickan på Öberget, ville han inte medverka i någon vallning där. Idag kan han visserligen inte erinra sig att polisen upplyst honom om att vissa spår säkrats, men han hade nog läst en tidsningsartikel om att vissa analyser skulle göras. Han lämnade också några falska okontrollerbara uppgifter om bortslängda trosor och en uppeldad rödfläckad T-shirt till polisen. Det hela utvecklade sig till en form av "strategispel"; sådana spelade han med förtjusning på sin dator. Ofta sade han vad som för stunden kom för honom. Hans uppgifter i ett förhör den 26 augusti 1997 om iakttagelser av en väska och en hårborste är helt uppbyggda. När han i det förhöret tillfrågades om väskans färg, pekade han helt enkelt på Lecakulorna i en blomkruka i förhörsrummet. I ett förhör den 17 september 1997 försökte han beskriva den väska och borste som han tidigare lagt in i sin historia om samlaget med en flicka på Öberget; han ville ju inte ändra för mycket varje gång han hördes. Därefter har han talat ömsom om en kam och en borste. I ett förhör den 2 oktober 1997 försökte han beskriva sin systers röda hårborste som hade svarta piggar. Sedan han i en tidning läst om minnesförlust, dukade han upp en historia om att han drabbats av minnesförlust, delvis för att han var utled på att hela tiden sitta och tala om samma sak. Han hade också baktanken att han då skulle slippa svara på vidare frågor. När sedan minnesforskaren anlätades, kände han sig tvungen att löpa linan ut. Minnesforskaren, Sven-Åke Christiansson, var dock misstrogen mot hans påståenden om minnesförlust och förklarade så småningom att hans historia därvidlag passade in väl på en falsk minnesförlust. Sedan han läst sin försvarares överklagande blev det lättare att säga sanningen. - De beslagtagna teckningarna av kvinnor i tvångssituationer härrör från tiden när han gick i sjätte eller sjunde klass i skolan och idéerna till teckningarna hämtade han från en kamrats porrtidningar. Så är även fallet med de av honom manipulerade dockorna; han sydde om en docka och försåg en annan med ett penisfodral. Förmodligen försökte han efterlikna något arrangemang som återgetts i en porrtidning. Han känner sig numera inte lockad av tanken på bundna eller i olika tvångssituationer försatta kvinnor. Han

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

är säker på att han ritade den s.k. GOP-teckningen när han gick i sjätte klass i skolan. Han vill minnas att han tejpade fast förlagan, som var i färg och kom från någon tidning, mot ett solbelyst skolfönster, varefter han utförde teckningen genom att kalkera originalet. Elden runt kraniet fanns med på förlagan. I en tand på kraniet kan det vara en gnistrande diamant som återges. Han vet inte varifrån de tre hos honom beslagtagna fibrerna kommer, men han har av sin mormor och moster fått ett flertal tygbitar som han använde när han arbetade i garaget och när tygbitarna inte gick att riva itu klippte han sönder dem. Han känner inte till hur den tidning åklagaren nämnt - ett exemplar av Aftonbladet av den 29 maj 1997 med en artikel om ett mord där gärningsmannen bundit och våldtagit sitt offer - hamnat i garaget till hans bostad.

Olof Hörning har när det gäller den under förundersökningen företagna rekonstruktionen utöver vad som framgår av tingsrättens dom uppgett bl.a. följande. Han hade aldrig tidigare befunnit sig på den plats där rekonstruktionen av dödandet genomfördes och platsen där dockan skulle placeras anvisades honom av polisen. Med tanke på fyndplatsen tyckte han det var mest logiskt om Malin Lindström gått söderut på E 4:an. Genom bl.a. tidigare polisförhör och tidningsuppgifter kände han till att Malin Lindström utsatts för sexuellt övervåld, att hon utsatts för stickande våld, varför han antog att en kniv kommit till användning, att kroppen anträffats på Fårön och att den var dold av granris samt att - eftersom ett antal tejper beslagtagits hos honom - tejper använts för att fjättra henne. Han fick tre, inte som antecknats i tingsrättens dom fyra, tejper att välja mellan. Eftersom han visste att svart eltejp och brun paketeringstejp, båda med en bredd av 50 millimeter, beslagtagits hos honom, valde han att använda sig av dessa båda tejp sorter som han trodde polisen var intresserad av. Han var osäker beträffande antalet knivstick, eftersom han inte kom ihåg vad han i detta hänseende diskuterat med Sven-Åke Christiansson. Han försökte räkna antalet revben på dockan för att på så sätt utröna var i ryggparket knivsticken skulle ske för att effekten skulle bli dödlig; han hade sett denna teknik användas i en film om amerikanska elitförband och diskuterat saken med Sven-Åke Christiansson. Orsaken till att han under rekonstruktionen inte förnekade sin skuld var att han inte gärna kunde förneka något som han uppgett sig inte minnas.

DOM

Mål nr

1998-10-13

B 375/98

Olof Hörning har vidare, i samband med att han hörts angående rekonstruktionen, uppgett att, om offret skulle ha försökt fly på väg till platsen för avlivandet, gärningsmannen kunde hugga offret i benet för att på så sätt hindra flyktförsök. Åklagaren har därvid pekat på att Malin Lindströms byxor och långkalsonger företett hål som kan ha uppkommit genom stickande eller skärande våld på vänster ben och att kroppen efter Malin Lindström uppvisat en motsvarande skada i vaden samt att en av de av Olof Hörning utförda teckningarna föreställande en bunden kvinna uppvisat vad som kan tolkas som en skada på låret.

Själv har Olof Hörning, när det gäller frågan om hans skuld, här uttryckt sig som så att ingenting ju är omöjligt, men att sannolikheten för att han skulle ha mördat Malin Lindström är lika stor som för att han skulle kunna omvandla luft till sten.

Övriga i hovrätten på nytt hörda personer har lämnat väsentligen samma uppgifter som antecknats i tingsrättens dom (sidangivelserna nedan avser tingsrättens dom), dock med följande förtydliganden, ändringar och tillägg.

Staffan Ek (s. 8 ff.): Den buss Malin Lindström färdades med var försedd med dörrar både fram och bak. Den plats där kroppen efter Malin Lindström återfanns ligger cirka 300 meter från E 4:an. Det är dock inte alls säkert att fyndplatsen överensstämmer med brottsplatsen. Det vid sidan av Malin Lindströms kropp återfunna tygstycket kommer från den tröja Malin Lindström bar. Tygstycket hade flyttats av någon i skallgångskedjan. Vid återfinnandet saknade Malin Lindström trosor. På fyndplatsen kunde på kroppen i anslutning till kraniet iakttas fyra halskotor och ett antal bindvävstrådar mellan dessa kotor och kroppen. Dessa bindvävstrådar fanns kvar när kroppen forslades bort, men de sista av trådarna brast på obduktionsbordet. Mellan dödskallen i den av Olof Hörning ritade s.k. GOP-teckningen och Malin Lindströms kranium föreligger enligt hans mening flera noterbara likheter. De mest slående likheterna är de separerade halskotorerna och bindvävstrådarna nedanför dessa. Bland andra likheter märks de utstående okbenen, ögonhålornas kantighet och det raka käkpartiet. Han har inte i något nummer av serietidningen Fantomen kunnat hitta

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

någon sådan dödska som den som återges i den s.k. GOP-teckningen, men väl dödska som påminner om denna. Vissa detaljer i den s.k. GOP-teckningen kan återfinnas hos dödska i serietidningar. Vad som framförallt skiljer dödska i Olof Hörnings s.k. GOP-teckning från sådana dödska är de separerade halskottorna och bindvävstrådarna nedanför dessa. Han har också varit i kontakt med personal på serietidningförlaget Egmont och där fått besked om att dödska i den s.k. GOP-teckningen inte torde ha ritats av någon serietecknare. Enligt hans uppfattning framställdes den s.k. GOP-teckningen inte förrän under våren 1997, eftersom Malin Lindströms kranium dessförinnan inte sketterats. - Han har fått uppgift om att GOP är en förkortning för ett amerikanskt slanguttryck, som översatt betyder "kvinnlig kuksugare".

Jenny Anttila (s. 22 f.): Färgen på den hårborste hon sett hos Malin Lindström var snarast orange. - Malin Lindström hade tidigare visat sitt busskort för henne. De hade kommit överens om att hon skulle möta Malin Lindström vid Konsumbutiken i Husum. Malin Lindström verkade helt på det klara med att det var busshållplatsen där som gällde. Det går knappast att missa denna hållplats, och hon förstår inte hur det kan komma sig att Malin Lindström missade hållplatsen. När bussen första gången stannade vid Konsumbutiken, stod hon endast två - tre meter från bussen och kunde se att det fanns några passagerare kvar på bussen. Hade Malin Lindström då befunnit sig ombord på bussen, borde Malin Lindström ha sett henne och hennes mamma.

Maria Kuhlin (s. 23): Malin Lindström var enligt egna uppgifter emot att lifa med främmande personer.

Siv Andersson (s. 23 f.): Hon är, i likhet med Gunilla Westerlund, helt säker på att den flicka på bussen hon berättat om var Malin Lindström. Flickan verkade blyg, tyst och försynt. Hon kan inte nu minnas att hon på måndagen efter bussfärden sett en bild av den försvunna Malin Lindström i tidningen.

DOM

Mål nr

1998-10-13

B 375/98

Gunilla Westerlund (s. 24): Den i bilaga C återgivna skissen återger, såvitt hon kan minnas, på ett korrekt sätt passagerarnas placering i bussen, dock att hon är osäker på om Malin Lindström satt på den andra eller tredje stolsraden. Skulle det senare alternativet vara riktigt, förskjuts placeringen av de bakom Malin Lindström inritade passagerarna i motsvarande mån. Hon är också osäker på placeringen av Ann-Marie Norbergs söner. Hon iakttog flickan på bussen i profil och i en spegelbild på ett bussfönster. Hon kände igen flickan som Malin Lindström på de bilder hon senare fick se. Siv Andersson steg av bussen vid Vibergsvägen. Hon kan inte säga vilka personer som steg av bussen vid Linaplatån och Ö-kiosken.

Ann-Marie Norberg (s. 24 f.): Den okända flicka som steg på bussen var ljus och av normallängd, hade mörka kläder och bar glasögon. Flickan satte sig inte på samma sida av bussen som där hon själv satt. Hon kommer inte ihåg om det satt någon person i stolsraden bakom henne. Hon kände igen ansiktena på en del av de andra busspassagerarna. När hon och hennes söner steg av vid Linaplatån, tittade hon inte mot bakhjulen i bussen och kan därför i och för sig inte utesluta att flickan obemärkt stigit ut genom dessa, men när hon klivit av bussen och stod i begrepp att korsa vägen tittade hon åt båda hållen utan att lägga märke till att det befann sig några andra personer än hennes söner i närheten. Som döv måste man vara extra uppmärksam när man skall gå över en väg.

Agneta Johansson (s. 25): Den i bilaga C återgivna skissen återger, såvitt hon kan minnas, på ett korrekt sätt passagerarnas placering i bussen, dock att hon är osäker när det gäller placeringen av Svea Cassman och Ossian Östman. Den av henne senare som Malin Lindström igenkända flickan var ljus, hade mittbena och bar glasögon. Siv Andersson steg av bussen vid Varvsbron före Linaplatån och Ann-Marie Norberg med sina söner steg av vid Linaplatån. Hon är helt säker på att flickan satt kvar i bussen när Ann-Marie Norberg steg av. Flickan satt mitt i hennes synfält. Självt steg hon som enda passagerare av vid Ö-kiosken och hon såg inte flickan stiga av bussen vare sig vid Ö-kiosken eller vid någon av de föregående hållplatserna; har så likväl skett måste flickan ha krupit av bussen. Så fort hon stigit av bussen körde den i väg.

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

Efter att ha stigit av promenerade hon några hundra meter i riktning mot E 4:an på vänster sida, i sin färdriktning räknat, av Bruksvägen och korsade därefter vägen, varvid hon tittade åt alla håll. - Hon har normal syn.

Svea Cassman (s. 25 f.): Den i bilaga C återgivna skissen återger, såvitt hon kan minnas, på ett korrekt sätt passagerarnas placering i bussen, dock att hon är osäker på om Ann-Marie Norberg och Agneta Johansson satt invid mittgången i bussen. Hon fäste sig vid att flickan hade en litet speciell krage. Då hon på måndag morgon efter bussfärden läste tidningen, var hennes första tanke att flickan funnits kvar på bussen när hon själv steg av. Hon såg dock inte att så var fallet. Hon såg å andra sidan inte heller flickan lämna bussen.

Bo Berggren (s. 26 f.): Han är i dag 71 år gammal och använder glasögon. Det gjorde han också vid tidpunkten för sin observation, men då behövde han inte så starka glas. - När han vid det aktuella tillfället kom till korsningen mellan Bruksvägen och E 4:an, svängde flera bussar av från E 4:an mot Husum. Han körde långsammare än då rådande hastighetsbegränsning om 70 km per timme. Eftersom flickan han såg tittade i marken, var det svårt att se huvudformen på flickan. Såvitt han kan minnas bar flickan en svart jacka och ljusa byxor, däremot minns han inte om hon hade glasögon. Han har sett en spaningsbild av en flicka med sådana kläder. Vid Linaplatån, men inte vid Industrivägen, märkte han att flickan gick inåt med fötterna. Vid Industrivägen såg han flickan såväl i bilens inre backspegel som i en yttre backspegel. När han fick se bilden av Malin Lindström i tidningarna tänkte han: "Det var ju hon jag såg". Utan hjälp av tidningsfotografier minns han inte flickans klädsel.

Kurt Andersson (s. 27 f.): Vid sin första observation identifierade han inte manspersonen som Olof Hörning; han tittade då mest på flickan. Han har än i dag ett bestämt minne av att flickan han då såg var ljusklädd. De båda personerna gick ganska parallellt på var sin sida av Bruksvägen och han kände inte igen någon av dem. Vid sin andra observation kände han igen Olof Hörning, som då befann sig på endast ett par meters avstånd från honom. Vid detta senare tillfälle gick flickan han då lade

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

märke till och Olof Hörning inte i närheten av varandra. Han har ett diffust minne av att något - en personbil, buss eller person - vid sistnämnda tillfälle befann sig i närheten av flickan. Han kan inte säkert uttala sig om huruvida de personer han lade märke till vid sin andra observation är samma personer som han såg vid sin första observation.

Majvor Åström (s. 28): Den tonårsflicka hon den aktuella dagen lade märke till var liten, gick framåtlutad och var mörklädd. Hon kunde inte se flickans ansikte, eftersom flickan till skydd mot vinden höll upp en väska eller krage mot ansiktet. Hon gjorde sin observation på ett avstånd av omkring 20 meter och såg flickan promenera en sträcka på kanske 25 meter. Vid tidpunkten för hennes observation var det skymning. Hon har varken förr eller senare sett flickan, som gick i riktning från Husum. När hon på måndagen efter Malin Lindströms försvinnande läste tidningen, tyckte hon att hennes minnesbild av den flicka hon sett stämde in på bilden av Malin Lindström i tidningen.

Sture Åström (s. 28): Han gjorde i huvudsak samma iakttagelser som sin hustru Majvor Åström, dock att han inte kopplade ihop flickan på Sandviksvägen med Malin Lindström när han läste tidningen. Flickan på Sandviksvägen bar en halvlång jacka som gick ned på ungefär halva låret och han vill minnas att hon hade långbyxor. Vid tidpunkten för hans observation rådde halvskymning.

Louise Nordlund (s. 28): När hon den aktuella dagen tittade ut genom sitt köksfönster lade hon märke till en för henne obekant flicka som kom från Husum. Det var en ganska ung flicka i skolåldern med ljust, halvlångt hår. Hon kan ha gjort sin observation på ett avstånd av uppskattningsvis 20-30 meter och såg flickan promenera en sträcka på kanske 25 meter. Vid tidpunkten för hennes observation var det ljust ute. När hon såg en bild av Malin Lindström i helformat, reagerade hon på likheten - "snarlik" - med den flicka hon sett på Sandviksvägen.

Kjell Nilsson (s. 28): Han har hela tiden varit osäker på om det var lördagen den 23 november eller söndagen den 24 november 1996 som han observerade den flicka

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

han berättat om. När han först fick syn på flickan, befann hon sig gående norrut på höger sida av E 4:an. Den flicka han såg var kortväxt, helt mörklädd och med en midjelång jacka. Flickan hade en väska i A4-format hängande över axeln. Han hade en känsla av att hon var yngre än 18 år. När han gjorde sin observation befann han sig på ett avstånd av mellan 50 och 75 meter från flickan. - Det är inte ovanligt att folk rör sig på Ultråvägen.

Maud Persson (s. 28 f.): Hon är helt säker på datum för den incident hon beskrivit, däremot är hon osäker på klockslaget, kanske var det mellan kl. 14.00 och 14.30. Hon har hört att den avtagsväg bilen svängde in på leder till en fiskeparkering, men sällskapet i bilen såg inte ut som fiskare. Möjligen var det fråga om en röd bil, inte en Volvo- eller SAAB-bil. Det pågick rätt mycket aktivitet i bilen, hon såg armar fara runt i kupén och en mansperson gestikulerade åt de personer som satt bak. Även om hon inte bestämt kan säga att det förhöll sig så, uppfattade hon den ljushåriga personen i baksätet på bilen som en kvinna; personen var betydligt kortare än de andra.

Sven Sjöström (s. 29): Den av en bil forcerade snövallen hade en höjd av cirka 30 centimeter och den lilla vägen som i en uppförsbacke leder fram till en fiskeparkering var inte plogad. För att komma uppför den lilla vägen måste den bil vars hjulspår han iakttagit ha "tagit sats" och han lade märke till släpspår i snövallen efter bilens underrede. Enligt hans mening hade körningen inte varit normal. Troligen hade det snöat på förmiddagen och spåren, som ledde in på den lilla vägen, såg färska ut. - Han kopplade inte ihop de av honom iakttagna hjulspåren med Malin Lindströms försvinnande och har även efter den aktuella dagen sett spår som lett in till fiskeparkeringen.

Greger Arturén (s. 32): Arturén Textile Co AB i Borås levererar modeplagg till, förutom JC, bl.a. butikskedjan Kapp-Ahl. JC i Borås beställde totalt 3 000 till 4 000 tröjor av märket Camera. - Han känner inte till vem som kan ha tillverkat viskosfibrerna i den s.k. Cameratröjan.

Weine Drotz (s. 32 ff.): Viskosfibrer förekommer i ungefär tio procent av sådant textilmaterial som finns i kläder och tyger och färgade viskosfibrer förekommer i cirka fem procent av allt textilmaterial. Försvararens uppgift att årsproduktionen av viskos belöper sig till cirka 2,3 miljoner ton kan gott stämma. Det förekommer flera hundra olika färgämnen och det är svårt att jämföra skilda färgämnen med varandra. De tre genom dammsugning påträffade fibrerna är i praktiken osynliga för blotta ögat. Färgen och fluorescensen är de viktigaste särskiljande egenskaperna hos viskosfibrer som ser ut på det sätt som de i målet aktuella fibrerna gör. Färgen och fluorescensen hos de tre nämnda fibrerna och fibrerna i resterna av Malin Lindströms tröja överensstämmer väl. Å andra sidan är vad försvararen anmärkt i fråga om fibrerna riktigt, nämligen *att* frågan om huruvida de tre hos Olof Hörning påträffade fibrerna härrör från den tröja Malin Lindström burit vid sin död måste lämnas öppen, *att* frågan om huruvida de tre hos Olof Hörning påträffade fibrerna kan härröra från en likadan tröja som den Malin Lindström burit vid sin död måste lämnas öppen, *att* frågan om huruvida de tre hos Olof Hörning påträffade fibrerna kan härröra från ett annat textilt viskosplagg än Malin Lindströms tröja måste lämnas öppen *och att* frågan hur överföringen från något av ovanstående material skett måste lämnas öppen. Överföring av viskosfibrer i flera led är tänkbar.

Annica Hörning (s. 38 f.): Hon är personligen övertygad om att hennes son inte kan ha gjort sig skyldig till det nu aktuella brottet. - Det som gör att hon känner igen den s.k. GOP-teckningen är bl.a. det sätt varpå ögonen, näsan och halsen tecknats; det är enligt hennes mening fråga om en "glad döds-kalle" på teckningen och hon minns att hon blev fascinerad av glansen i ögonen på originalbilden. Hon minns också att hon sett teckningen på Olofs rum, där den varit uppsatt. Förebilden var i färg. När Olof gick i femte och sjätte klass i skolan tecknade han mycket, bl.a. bilder på storbystade flickor. - Hon fick i en butik reda på att kroppen efter Malin Lindström varit övertäckt med mossor och gräs. - Hon är utbildad textillärarinna och har i stor omfattning, även på beställning, sysslat med sömnad, stickning och vävning i olika former. Många olika textilmaterial har under årens lopp passerat genom hennes hem. Olof har fått ta hand om klädspill från hennes symaskin, bl.a. för rengöring av motorer.

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

Göran Norberg (s. 40): När han förhörde Annica Hörning hade han inte sett de hos Olof Hörning beslagtagna teckningarna.

Rune Lindström samt Christian Hansson, Ingrid Paulonen, Jan-Olov Johansson, Lennart Selling, Leif Rönnmark, Lars Strandberg, Lena Rönnmark och Anders Backlund har här uppgett i huvudsak följande.

Rune Lindström, hörd angående Malin Lindströms sätt att gå: Malin Lindström - som inte tidigare besökt Husum - gick inåt med fötterna, "intåad", och tittade ofta ned i marken.

Christian Hansson, hörd bl.a. angående gjorda iakttagelser av personer på Bruksvägen den 23 november 1996: På återvägen mot Husum från motorklubben i Gideåbacka - omkring 400 meter efter korsningen mellan Bruksvägen och Industrivägen - passerade han och Anders Backlund Olof Hörning och en flicka som han är nästan helt säker på var Malin Lindström. De gick på var sin sida av Bruksvägen, flickan något före Olof Hörning. Flickan han såg hade en svart jacka, axelväska, var blond och bar glasögon samt gick framåtlutad. Runt halsen hade flickan en halsduk eller någon "lurvig grej". Han kan inte ange klockslaget för denna sin iakttagelse. Han såg en bild av Malin Lindström i tidningen på måndagen efter hennes försvinnande och tog då kontakt med polisen men blev inte riktigt säker på att det var Malin Lindström han iakttagit förrän han hos en kamrat fick se ett fotografi av Malin Lindström i en skolkatalog. Till att börja med trodde han, efter att ha tittat på Malin Lindströms fotografi i skolkatalogen, att det var Malin Lindström han såg utanför Bäcklunds Järn- och Sportaffär i Husum vid 18-19 tiden den aktuella dagen. Numera har han emellertid kommit fram till att det inte var Malin Lindström som han såg vid sistnämnda tillfälle men väl en flicka som liknade Malin Lindström. Han hördes upprepade gånger av polisen men kan inte närmare förklara anledningen till att han först vid ett förhör den 19 februari 1997 erinrade sig ha sett Olof Hörning på Bruksvägen. - Han bor numera i Umeå.

DOM

Mål nr

1998-10-13

B 375/98

Lena Rönnmark, hörd angående Christian Hanssons allmänna trovärdighet: Hon ser det inte som sin uppgift att fälla några allmänna omdömen om dennes trovärdighet.

Anders Backlund, hörd bl.a. angående Christian Hanssons allmänna trovärdighet: Den aktuella dagen färdades han och Christian Hansson i en bil som han körde. Själv kan han inte erinra sig ha sett något av intresse, men han kommer ihåg att han körde förbi Backlunds Järn- och Sportaffär. Utanför affären fanns det gatubelysning. Han minns att han ställde sig skeptisk till att Christian Hansson skulle ha lagt märke till Malin Lindström utanför affären i fråga. Han står fast vid det omdöme han fällt om Christian Hanssons allmänna trovärdighet i ett polisförhör den 18 februari 1997, nämligen att det bland kamraterna är allmänt känt att denne fantiserar ihop vissa uppgifter och ibland skryter och överdriver för att framstå som "häftigare" än andra.

Ingrid Paulonen, hörd om någon passerat förbi hennes bostad under eftermiddagen den 23 november 1996: Hon bor på den väg som förbinder Flygfältsvägen med Bruksvägens förlängning väster om E 4:an. Vägen där hennes bostad är belägen var mindre trafikerad år 1996 än vad som numera är fallet. Hon kommer väl ihåg den aktuella dagen. Hon hade på förmiddagen varit nere i Husum och handlat samt kom hem kl. 11.30. På eftermiddagen befann hon sig i köket och lagade mat. Hennes köksfönster vetter mot vägen. Hon har aldrig sett Olof Hörning passera sin bostad, så inte heller den aktuella eftermiddagen. Vid denna tidpunkt hade hon två gråhundar i sin hundgård, och dessa skällde ihållande och kraftigt så fort någon icke familjemedlem passerade. Hon är helt säker på att hundarna inte skällde denna eftermiddag. Redan när hon första gången, den 11 januari 1997, hördes av polisen erinrade hon sig att så inte var fallet.

Hörd mot dessa uppgifter har Olof Hörning uppgett att han den aktuella dagen gick på den väg där Ingrid Paulonen bor utan att höra några skällande hundar och att han för övrigt passerat hennes bostad många gånger tidigare då han arbetade på Lolab utan att hennes hundar gett skall.

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

Jan-Olov Johansson, hörd om gjorda iakttagelser vid Lolab den 24 november 1996: Han är maskinsvetsare på Lolab men utför också snöskottningsarbete på Lolabs verkstadsområde. Söndagen den 24 november 1996 utförde han enligt anteckning i sin kalender och uppgift från lönekontoret på Lolab sådant arbete. Ganska mycket snö måste ha fallit för att han skulle ge sig ut och skotta på en söndag. Såvitt han kan påminna sig lade han inte märke till några "konstiga" spår i snön den aktuella dagen; hade så varit fallet hade han rapporterat detta till sin chef. Lolabs område är avspärrat, men det har hänt att barn tagit sig in på området för att leka. Han kan inte närmare uttala sig om huruvida det på området fanns "naturliga" fotspår i snön här rörande från anställda, inte heller i frågan om huruvida ny snö fallit i gamla fotspår.

Lennart Selling, hörd om innehållet i och omständigheterna kring det förhör som han hållit med Olof Hörning den 26 augusti 1997: Olof Hörning hade inget emot förhöret, som blev dokumenterat genom sammanfattande förhørsanteckningar. Förhöret ägde rum utan närvaro av den offentlige försvararen. Han kan inte erinra sig att Olof Hörning skulle ha begärt att förhöret spelades in på band, men att man från polisens sida avböjt denna begäran med motiveringen att det var så arbetskrävande att ombesörja utskrifter. - Olof Hörning berättade under förhöret om en hårborste, men man gick under det förhöret aldrig närmare in på borstens utseende. Upplyst om att polisen vid sina tekniska undersökningar säkrat vissa spår, talade Olof Hörning om att hans sperma kunde ha hamnat på flickan han haft samlag med. Såväl Olof Hörnings uppgifter om hårborsten som dennes yttrande om sperma kom spontant. Vid det aktuella förhöret kände Lennart Selling inte till att Malin Lindströms väska verkligen innehöll en hårborste.

Leif Rönmark, hörd om resultatet av polisens dörrknackningsarbete i bostäder belägna dels på Bruksvägen i området från Ö-kiosken till E 4:an, dels på Industrivägen: Såvitt han erfor hade ingen person sett Olof Hörning på Industrivägen den aktuella dagen, däremot skulle Olof Hörning då på eftermiddagen när det börjat skymma varit synlig på Bruksvägen i höjd med Dombäcksbron, varvid en annan person skulle ha befunnit sig på andra sidan vägen.

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

Lars Strandberg, hörd om polisens dörrknackningsarbete på gamla riksväg 13:

Han hade till uppgift att höra samtliga personer som bodde i den triangel som avgränsas av Bruksvägens förlängning väster om E 4:an, Flygfältsvägen och E 4:an. Ingen av dessa personer hade sett något av intresse och ingen hade lagt märke till Olof Hörning.

Hovrättens bedömning

Allmänt om bevisläget i målet

Beviskravet i kvalificerade brottmål brukar uttryckas så att det för fällande dom krävs att det skall vara ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade gjort sig skyldig till brottet. Saken kan också uttryckas så att det skall vara praktiskt taget uteslutet att någon annan än den tilltalade begått den med åtalet avsedda gärningen. Föreligger tvivel i angivet hänseende kan åtalet inte vinna bifall.

Som tingsrätten uttalat föreligger ingen direkt bevisning som binder Olof Hörning vid den nu aktuella gärningen. Inte heller föreligger teknisk bevisning i form av fingeravtryck, hårstrån, blod eller sperma som binder Olof Hörning vid gärningen. När det sålunda saknas bevisning som direkt binder den tilltalade vid gärningen bör som regel för fällande dom krävas åtminstone stödjande bevisning som klargör de väsentliga delarna av händelseförloppet och positivt knyter just den tilltalade vid brottet (jfr rättsfallet NJA 1991 s. 56). Frågan blir då närmast om det föreligger sådana för Olof Hörning besvärande omständigheter – dvs. indicier av annat slag än ovan angivna kriminaltekniska bevis – att denne trots avsaknaden av direkt bevisning kan dömas till ansvar för mordet på Malin Lindström.

Med uttrycket indicier brukar förstås omständigheter som indirekt ger upplysningar om det som skall bevisas i en rättegång. Om bevisningen består av enbart indicier öppnar sig i regel fler tolkningsmöjligheter och fler alternativhypoteser än om bevisningen är direkt. Allmänt sett anses för fällande dom i ett indiciemål krävas att det

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

kunnat klarläggas, förutom att ett brott verkligen begåtts, *att* den misstänkte gärningsmannen befunnit sig på eller åtminstone i närheten av brottsplatsen, *att* denne haft möjlighet att utföra gärningen *och att* annan gärningsman kan uteslutas.

När det gäller den mot Olof Hörning förebragta utredningen kan följande allmänna iakttagelser göras rörande bevisläget.

Till en början kan konstateras att Malin Lindström, som den 22 maj 1997 fjättrad till händer och fötter påträffades död på Fårön, berövats livet av annan person. Det har inte varit möjligt att utreda när och var Malin Lindström bragts om livet. Inte heller har den exakta dödsorsaken kunnat fastslås eller har något mordvapen påträffats. Närmare utredning saknas likaledes när det gäller frågorna om vid vilken tidpunkt och på vilket sätt Malin Lindströms kropp hamnat på Fårön. Hur den person som dödat Malin Lindström kommit i närmare kontakt med henne är också oklart, likaså hur det gått till när gärningsmannen bemäktigade sig henne och hur hon bortförts. Vidare finns det ingenting i utredningen som utesluter att flera personer på något sätt varit inblandade i Malin Lindströms försvinnande och död. Omständigheterna kring Malin Lindströms död är således, trots det omfattande utredningsarbete som nedlagts, fortfarande på flera väsentliga punkter höljd i dunkel. Ovan redovisade förhållanden medför att särskilda svårigheter uppkommer när det gäller möjligheterna att bortom varje rimligt tvivel fastslå Olof Hörnings skuld och att kraven på den bevisning som i övrigt föreligger därmed också blir större.

Hovrätten övergår härfter till en mer detaljerad granskning av bevismaterialet.

Är det styrkt att Malin Lindström gått på Bruksvägen samtidigt med Olof Hörning?

Lika med tingsrätten finner hovrätten den förebragta utredningen ge belägg för att Malin Lindström vid det av åklagaren angivna tillfället befunnit sig ombord på en buss på väg från Örnsköldsvik till Husum. Bevisläget är däremot ett annat när det gäller konkreta och direkta iakttagelser som gör det möjligt att koppla ihop

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

Olof Hörning med Malin Lindströms försvinnande. - Inledningsvis kan i denna fråga sägas följande. Utredningen ger visserligen belägg för att Olof Hörning på eftermiddagen den aktuella dagen uppehållit sig på Bruksvägen i Husum. Av vittnesmålen har emellertid inte framkommit något som tyder på att Olof Hörning vid nu ifrågasatt tillfälle tagit kontakt med någon annan person, inte heller att han skulle ha närmat sig någon i onda avsikter. Frågan om vilken betydelse som skall tillmätas Olof Hörnings egna i olika sammanhang lämnade uppgifter, bl.a. i vad avser hans tidigare framförda påstående om att en flicka skulle ha "touchat" honom i korsningen mellan Bruksvägen och E 4:an, behandlas av hovrätten i ett följande avsnitt.

Bo Berggren har lämnat uppgifter som tyder på att det kan ha varit Malin Lindström som den aktuella dagen gick på Bruksvägen i riktning mot E 4:an och att Olof Hörning då uppehöll sig i närheten av henne. Särskilt Bo Berggrens uppgift om att flickan han såg gick inåt med fötterna talar för att det var Malin Lindström som han observerade. När det gäller Bo Berggrens uppgifter bör dock anmärkas att denne vid förhöret i hovrätten uppgett att han såg Malin Lindström i bilens backspeglar, medan han enligt vad som antecknats i ett protokoll från ett förhör som hållits med honom den 9 december 1996 uttalat följande. "Han försökte titta i backpegeln för att se men den var inte riktad så att han såg någonting." De av Christian Hansson lämnade uppgifterna om att han iakttagit Malin Lindström på Bruksvägen måste bedömas med försiktighet, bl.a. med hänsyn till att han tydligt inledningsvis varit av den uppfattningen att han sett henne på en helt annan plats.

Frågan om huruvida det verkligen var Malin Lindström som vid det aktuella tillfället gick på Bruksvägen hänger emellertid också samman med spørsmålet om vid vilken hållplats Malin Lindström steg av bussen. De utsagor som i denna fråga lämnats av de av Olof Hörning åberopade vittnena, särskilt Ann-Marie Norberg och Agneta Johansson, medför att det måste anses föreligga en betydande osäkerhet i frågan om var någonstans Malin Lindström egentligen steg av bussen. Härtill kommer att Olof Hörning kunnat peka på att det på eftermiddagen den aktuella dagen gjorts observationer på ett helt annat ställe i Husum än Bruksvägen av en flicka som företett vissa

DOM

Mål nr

1998-10-13

B 375/98

likheter med Malin Lindström men som tydligen inte gett sig till känna för polisen. Dessa förhållanden medför i sin tur att bevisläget inte är sådant att det kan anses klarlagt att det verkligen var Malin Lindström som vid det aktuella tillfället befann sig på Bruksvägen i närheten av Olof Hörning.

Det anförda - som innebär att åklagaren inte kunnat visa att Olof Hörning den 23 november 1996 befunnit sig i närheten av Malin Lindström på Bruksvägen - medför att en inte oviktig länk i åklagarens bevisning brustit. Betydelsen av Ingrid Paulonens och Jan-Olov Johanssons uppgifter minskar därmed högst väsentligt (jfr P. Fitgers uttalanden om bevisserier i Rättegångsbalken 3, s. 35:35).

Hur skall Olof Hörnings egna uppgifter bedömas?

En övergripande fråga som inställer sig vid värderingen av utredningen i målet är hur man skall se på de uppgifter som Olof Hörning lämnat under polisförhör och i domstolarna och det förhållandet att han, enligt vad han själv tillstått, medvetet lämnat en rad felaktiga uppgifter om vad som utspelat sig under den tid han aktuell dag varit borta från sitt hem. Flera av de uppgifter Olof Hörning lämnat kan uppfattas så att han därvid berättat om detaljer rörande sådant som ingen annan än en gärningsman rimligen kan ha känt till. Detta gäller främst uppgifterna om *att* han i några skeden skulle ha lagt märke till en axelremsväska och en röd hårborste - föremål vilka enligt hans beskrivning skulle ha påmint om utseendet av den väska och hårborste som hittats vid kroppen efter Malin Lindström - *att* hans T-shirt efter promenaden skulle haft röda fläckar *och att* han en tid efter sin promenad skulle hittat ett par vita trosor i sin jackficka.

Såvitt framkommit har Olof Hörnings uppgifter om en väska och hårborste första gången lämnats i ett förhör med honom den 26 augusti 1997, som dokumenterats endast genom sammanfattande förhørsanteckningar. I hovrätten har förhör hållits med förhørsledaren angående innehållet i samt omständigheterna kring detta förhör och Olof Hörnings då lämnade uppgifter framstår i och för sig som graverande för

DOM

Mål nr

1998-10-13

B 375/98

honom. Beskrivningarna av föremålen är på vissa punkter dock ofullständiga samt delvis oriktiga och uppgifterna från Olof Hörnings sida framstår också i vissa delar som tämligen svävande. Tilläggas kan att det inte framkommit att Olof Hörning i detta förhör skulle ha uttalat sig om färgen på hårborsten. - Med hänsyn till bl.a. möjligheterna att bedöma utsagans uppkomstbetingelser måste försiktighet iakttagas när det gäller värderingen av en under förundersökningen lämnad berättelse som dokumenterats endast genom sammanfattande anteckningar från förhørsledarens sida. Av främst detta skäl kan några mera långtgående och för skuldfrågan avgörande slutsatser inte dras utifrån de angivna uppgifterna i detta förhör (jfr C. Diesen, Bevisprövning i brottmål, 1994, s. 51 ff.).

I de följande dialogförhören under förundersökningen har Olof Hörning i vaga ordalag talat än om en röd eller rödaktig borste, än om en borste som såg ut att vara röd och svart, ibland om en kam. När det gäller dessa uppgifter kan inte bortses från bl.a. att, som Olof Hörning själv förefaller ha varit inne på, han kan ha strävat efter att någotsånär hålla fast vid sin ursprungliga version. Inte heller dessa uppgifter framstår som ägnade att ligga till grund för några mera långtgående och för skuldfrågan avgörande slutsatser.

Olof Hörnings berättelse i vad avser hans rödfläckade T-shirt och upptäckten av ett par vita trosor i hans jackficka passar i och för sig väl in på bilden av Olof Hörning som gärningsman och uppgifterna framstår som anmärkningsvärda, inte minst med tanke på att det framkommit att kroppen efter Malin Lindström saknade trosor och att inga trosor anträffats på fyndplatsen. Men Olof Hörning har när han hörts i hovrätten förklarat att hans berättelse i dessa delar är påhittad och de för honom onekligen besvärande uppgifterna har inte kunnat närmare kontrolleras. Av viss betydelse i sammanhanget är enligt hovrättens mening att Malin Lindström antagligen inte burit vita trosor. Tyngden av Olof Hörnings uppgifter om T-shirten och trosorna förringas också i viss mån av att det enligt hovrättens mening är ofrånkomligt att på sätt nedan anges beakta vad som enligt utredningen framkommit om hans särpräglade personlighet. Uppgifterna kan sålunda inte läggas till grund för några bindande slutsatser i skuldfrågan.

DOM

Mål nr

1998-10-13

B 375/98

I enlighet med vad tingsrätten redovisat föreligger även i åtskilliga andra hänseenden än de som ovan behandlats för Olof Hörning besvärande omständigheter när det gäller hans egna uppgifter, men uppgifterna framstår knappast som entydiga och de kan göras till föremål för olika tolkningar. Hovrätten tar i detta sammanhang upp följande punkter.

Har Olof Hörning sökt att genom oriktiga uppgifter förekomma polisens utredningsresultat?

Flera av de uppgifter Olof Hörning numera påstår är felaktiga – framförallt uppgifterna om *att* flickan på Bruksvägen skulle ha "touchat" honom i samband med att hon sneddade söderut över korsningen mellan Bruksvägen och E 4:an, *att* han blivit nedstänkt av en långtradare *och att* han skulle haft samlag med en flicka på Öberget på vilken han kunde tänkas ha efterlämnat sperma - kan på sätt tingsrätten närmare utvecklat ges den tolkningen att Olof Hörning anpassat och ändrat sina uppgifter i syfte att förekomma och förklara de resultat polisen kunde komma fram till i sitt utredningsarbete.

Olof Hörning har inte kunnat ange något förnuftigt skäl för att han i dessa eller andra hänseenden skulle ha lämnat felaktiga uppgifter. Inte minst med hänsyn till de psykiska särdrag han enligt personutredningen i målet uppvisar måste emellertid stor försiktighet iakttas när det gäller frågan om vilka slutsatser som kan dras av hans förhållningssätt under förundersökningen samt under rättegångarna. Olof Hörnings uppträdande kan bero på olika faktorer som är svåra att överblicka (jfr rättsfallet NJA 1998 s. 162) och hans i hovrätten lämnade förklaringar till sitt i flera hänseenden egendomliga beteende kan med beaktande av vad som framkommit om hans särpräglade personlighet inte utan vidare avfärdas som efterhandskonstruktioner.

Med hänsyn till vad ovan upptagits och i övrigt framkommit är det enligt hovrättens mening knappast möjligt att tillmäta Olof Hörnings egen berättelse om

DOM

Mål nr

1998-10-13

B 375/98

händelseförloppet och hans ofta ändrade uppgifter om sina göranden och låtanden den aktuella dagen någon avgörande betydelse vid bedömandet av skuldfrågan.

Den s.k. GOP-teckningen

Enligt åklagarens uppfattning måste avbildningen av en döds-kalle i den s.k. GOP-teckningen, som påträffats i en undangömd plastpåse, ha framställts av Olof Hörning relativt kort före det att kroppen efter Malin Lindström påträffades. Åklagaren har till stöd för denna uppfattning visat på de enligt hans mening slående likheter som föreligger mellan teckningen och kraniet efter Malin Lindström samt påpekat att skelletteringen av hennes huvud inte kan ha fullbordats förrän kort tid innan hon återfanns. Olof Hörning har däremot, med instämmande av sin mor, gjort gällande att han ritat teckningen i fråga flera år innan Malin Lindström försvann.

Som tingsrätten utvecklat föreligger vissa i och för sig noterbara likheter mellan teckningen och Malin Lindströms kranium, dock inte på så sätt att teckningen skulle föreställa ett "bakåtböjt" kranium. De likheter som kan sägas stödja åklagarens tes inskränker sig enligt hovrättens uppfattning till de separerade halskotorna och bindvävstrådarna nedanför dessa. Olof Hörning har, även om han inte kunnat lägga fram den påstådda förebilden för den s.k. GOP-teckningen, kunnat peka på att det i en viss serietidning förekommit en avbildning av en döds-kalle med separerade halskotor. Den mest anmärkningsvärda detaljen i den av Olof Hörning framställda teckningen är därför de nedanför halskotorna inritade bindvävstrådarna. Utredningen i vad avser den s.k. GOP-teckningen är dock inte sådan att det kan hållas för uteslutet att teckningen tillkommit i annat sammanhang än åklagaren hävdar. Av det sagda följer att teckningen i fråga inte kan ges betydelse som något vägande bevis för Olof Hörnings skuld.

Tejper och fibrer

Av den tekniska utredningen framgår att polisen hos Olof Hörning, bl.a. i en undangömd plastkasse, påträffat tejper av samma typ som kommit till användning vid

DOM

Mål nr

1998-10-13

B 375/98

tejpningen av Malin Lindström men att frågan om dessa tejper hört samman måste lämnas öppen. Olof Hörnings påstående att tejsorterna i fråga är vanligt förekommande i handeln har inte satts i fråga av åklagaren. Härtill kommer att det i samma undangömda plastkasse som innehöll en tejprulle tycks ha funnits också åtskilligt annat material som inte på något sätt kunnat sättas i samband med det nu aktuella brottet. Även om man naturligtvis kan fråga sig vilken anledningen varit att förvara den aktuella tejprullen i en undangömd plastkasse kvarstår att de hos Olof Hörning påträffade tejperna inte kunnat knytas till de tejper och tejprester som anträffats på fyndplatsen och kroppen efter Malin Lindström. Vad som framkommit i fråga om tejperna saknar under angivna förhållanden något mera betydande bevisvärde.

De enligt hovrättens mening viktigaste punkterna i bevisningen mot Olof Hörning utgörs av *dels* de tre blå viskosfibrer som påträffats i utrymmen till vilka Olof Hörning haft tillgång och vilka fibrer konstaterats överensstämma med fibervaran i den tröja som anträffats på kroppen efter Malin Lindström, *dels* den ytterligare utredning åklagaren i detta sammanhang lagt fram för att knyta angivna fibrer till den blå tröja Malin Lindström burit vid sin död. Utredningen i sistnämnda hänseende tar sikte på och syftar till att så starkt förringa möjligheten att dessa fibrer kommer från något annat textilmaterial än den blå tröja Malin Lindström burit vid sin död att det kan hållas för visst att, som tingsrätten funnit, de tre hos honom påträffade fibrerna härrör från denna tröja.

Det ligger i sakens natur att betydelsen av sådan s.k. eliminerande bevisning som åklagaren i detta fall hänför sig till är avhängig antalet tänkbara alternativ. Finns det endast två alternativ och det ena utesluts är bevisverkan givetvis fullständig. Om det å andra sidan finns många alternativ blir det eliminerande bevisets betydelse i allmänhet begränsad (se till det sagda P. Fitger, Rättegångsbalken 3, s. 35:38 f. med vidare hänvisning). I linje med det sagda har i doktrinen också framhållits att det förhållandet att alternativ till åklagarens gärningspåstående inte anses kunna uteslutas kan grunda en frikännande dom, medan en brist på alternativ sällan kan grunda en

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

fällande dom utan kausal bevisning för åklagarens påstående (P. Fitger, Rättegångsbalken 3, s. 35:40).

Med ovan redovisade utgångspunkter måste enligt hovrättens mening verkan av den eliminerande bevisning åklagaren i angivna sammanhang presenterat anses tämligen begränsad. I målet har inte närmare belysts t.ex. möjligheten av att viskosfibrer av det slag och den färg varom nu är fråga framställt av någon annan fabrikant eller införts till landet på något annat sätt än vad som framgår av Sanna Thorins och Greger Arturéns uppgifter. I sammanhanget måste också beaktas de uttalanden Weine Drotz gjort om att det förekommer flera hundra olika färgämnen som är svåra att jämföra med varandra och att överföring av viskosfibrer i flera led är möjlig. Den bevisning åklagaren lagt fram för att knyta angivna fibrer till den blå tröja Malin Lindström burit vid sin död leder därför enligt hovrättens mening inte till att de frågor Weine Drotz lämnat öppna kan besvaras med tillräcklig grad av säkerhet. På föreliggande utredning kan det alltså inte anses bevisat att de hos Olof Hörning påträffade fibrerna härrör från den blå tröja Malin Lindström burit vid sin död.

Vad som framkommit i fråga om de tre hos Olof Hörning påträffade fibrerna jämte därtill anknyttande utredning medför under angivna förhållanden inte att Olof Hörning kan bindas till att ha haft med Malin Lindströms död att göra.

Den videoinspelade rekonstruktionen m.m.

Hovrätten övergår härfter till att behandla frågan om vilken betydelse som skall tillmätas vad som framkommit i samband med den videoinspelade rekonstruktion av händelseförloppet i vilken Olof Hörning medverkat.

Vad Olof Hörning uppgett beträffande förutsättningarna för rekonstruktionen vinner i vissa delar stöd av vad Sven-Åke Christiansson uppgett vid tingsrätten enligt dess dom och inte heller Olof Hörnings uppgifter om vad som utspelat sig under rekonstruktionen kan lämnas utan avseende. Att Olof Hörning valt att använda sig av

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

en likadan tejsort som den som Malin Lindström tejpats med och att en tejsort av samma typ påträffats undangömd i hans hem kan framstå som besvärande för honom. Å andra sidan har Olof Hörning lämnat en inte helt orimlig förklaring till sitt val av tejsort. Härtill kommer, som tidigare framhållits, att det inte varit möjligt att genom de tekniska undersökningarna koppla samman de tejper som påträffats i Olof Hörnings hem och de som anträffats på Malin Lindströms kropp. Olof Hörnings agerande under rekonstruktionen, bl.a. i vad avser hans markering av knivstick och täckning med granris, kan förvisso göras till föremål för olika tolkningar. Hovrätten kan dock inte alldeles frigöra sig från intrycket att Olof Hörning under rekonstruktionen fått en del "hjälp på traven" i sitt agerande och i vissa avsnitt framstår hans handlande enligt hovrättens uppfattning snarast som tämligen valhänt och tafatt.

Olof Hörning har under huvudförhandlingen i hovrätten, i samband med att han hörts angående rekonstruktionen, fällt vissa - ovan på s. 11 redovisade - märkliga uttalanden om lämpliga sätt för en gärningsman att förhindra offrets flykt. Uttalandena framstår i belysning av de omständigheter åklagaren i detta sammanhang pekat på onekligen som besvärande för Olof Hörning, men å andra sidan har han även tidigare fällt en rad märkliga uttalanden och de skäl som i det föregående angetts för att iaktta stor försiktighet när det gäller att dra slutsatser av hans egna uppgifter gör sig gällande även i detta sammanhang.

En samlad bedömning av vad som framkommit i samband med den videoinspelade rekonstruktionen och när Olof Hörning hörts därom tillåter enligt hovrättens mening inte några mera långtgående slutsatser i frågan om Olof Hörnings skuld.

Till det sagda kan läggas att åklagaren vid slutförandet av sin talan skisserat en händelseutveckling rörande mordet som i korta drag går ut på följande. Malin Lindström har stigit av bussen vid Linaplatån och då inte vetat var hon befunnit sig. Olof Hörning har lagt märke till henne från sin bostad och utrustat sig med sax, kniv och tejper, varefter han följt efter henne. Olof Hörning har sedan attackerat Malin Lindström och stuckit henne i benet för att hindra henne att fly och fört henne till

DOM**Mål nr**

1998-10-13

B 375/98

Fårön. Där har han förgripit sig sexuellt på henne och stuckit ihjäl henne. - Den händelseutveckling som sålunda skisserats av åklagaren är sammanhängande och logisk och skulle i och för sig kunna förklara hur det med mordåtalet avsedda brottet kommit till stånd. Av vad ovan upptagits framgår emellertid att det rör sig om hypoteser för vilkas riktighet tillräckligt stöd saknas i utredningen.

Ett strukturellt betraktelsesätt

Den i målet förebragta utredningen kan bedömas även ur ett annat perspektiv än som hitintills skett. Bevisningen i målet bygger nämligen i väsentliga delar på en bedömning utifrån ett visst, om än till stora delar outrett, händelseförlopp jämte ett stort antal kringomständigheter och stundom har hävdats att man kan komma fram till en fällande dom i brottmål, där kausal bevisning saknas eller är otillräcklig, genom förekomsten av s.k. struktural bevisning. Sådan bevisning syftar till att ge en bred bild av kringomständigheter som tillsammans bildar ett mönster, vilket gör det förhållande som skall bevisas i rättegången förklarligt och förståeligt. - I det mönster av omständigheter som åklagaren har presenterat i detta mål ingår bl.a. gjorda fynd av databilder nedladdade på hårddisken i Olof Hörnings dator, av honom framställda teckningar föreställande kvinnor försatta i olika typer av tvångssituationer - bl.a. en teckning av en bunden kvinna med vad som kan tolkas som en skada på benet - och dockor som manipulerats, uppenbarligen för att kunna brukas som sexobjekt. Åklagaren har utförligt gått igenom och pekat på var och en av de omständigheter som enligt tingsrättens dom (s. 44 ff.) befunnits besvärande för Olof Hörning. Den bild åklagaren på detta och andra sätt tecknat framstår i och för sig som väl förenlig med tesen att det är Olof Hörning som mördat Malin Lindström.

Ett avgörande i brottmål får emellertid inte grundas enbart på "totalintrycket av det föreliggande materialet" (NJA II 1943 s. 445) och endast i undantagsfall kan bevisning av angivet slag leda till en fällande brottmålsdom när i fall av sådan brottslighet varom här är fråga den tilltalade förnekar att det är han som begått gärningen; s.k. struktural bevisning torde i stället främst komma till användning

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

när det gäller subjektiva faktorer, utredning angående brottsplaner etc. samt fare-rekvisit och orsaksförhållanden. I doktrinen har följdriktigt ansetts att "sådan bevisning inte kan anses uppfylla beviskravet för objektiva gärningsmoment i brottmål" (se P.O. Ekelöf o.a., Rättegång 4, 1992, s. 161 med vidare hänvisningar i not 125, jfr a.a. s. 146 not 82 a och P. Fitger, Rättegångsbalken 3, s. 35:40 samt rättsfallet RH 1981:170). Det kan i sammanhanget tilläggas att erfarenhetssatser bör tolkas restriktivt vid bedömning av bevisning till nackdel för en tilltalad (se härom B. Lindell, Sakfrågor och rättsfrågor, 1987, s. 291 ff.).

För övrigt kan anmärkas att inte heller den övergripande bild som framkommit av omständigheterna i samband med Malin Lindströms försvinnande är entydig. Att så inte är fallet framgår av den bevisning Olof Hörning åberopat i målet. Den i viss mån splittrade bilden framträder bl.a. i de vittnesuppgifter som lämnats om *att* en flicka som företett avsevärda likheter med Malin Lindström förekommit på en helt annan plats i Husum än Bruksvägen, *att* vid en tidpunkt som kan stämma ungefär med tiden för Malin Lindströms försvinnande en bil med flera manspersoner och vad som beskrivits som en kvinna med kortklippt ljus hår svängt in på en avtagsväg till en fiskeparkering på Fårön under till synes mystiska omständigheter *och att* på kvällen den aktuella dagen en snövall vid avfarten till nämnda avtagsväg forcerats efter vad som förefallit vara en onormal körning.

Inte heller med ett mera strukturellt betraktelsesätt kan hovrätten således finna att de av åklagaren åberopade omständigheterna kan binda Olof Hörning vid brottet.

Hovrättens slutsatser

Hovrättens slutsatser i brottmålsdelen kan sammanfattas enligt följande. I målet föreligger inte någon direkt eller teknisk bevisning, i form av t.ex. vittnesuppgifter, fingeravtryck, blodprov eller spermaprov, som positivt knyter Olof Hörning till den nu aktuella gärningen. Den förebragta utredningen utesluter inte med tillräcklig grad av säkerhet möjligheten av att Malin Lindström berövats livet av någon annan

DOM

Mål nr

1998-10-13

B 375/98

person än Olof Hörning (jfr rättsfallen NJA 1990 s. 555, 1991 s. 56 och 612 samt RH 1995:129).

Vid en samlad bedömning av de omständigheter som behandlats i det föregående och av den utredning som i övrigt förebragts i målet kan det alltså inte anses ställt utom rimligt tvivel att Olof Hörning berövat Malin Lindström livet.

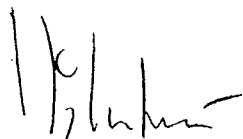
Det anförda medför att åtalet mot Olof Hörning för mord skall ogillas.

Den skadeståndstalan som förs mot Olof Hörning grundar sig inte på andra omständigheter än de som åberopats till stöd för åtalet. Vid angiven bedömning i skuldfrågan skall därför den skadeståndstalan som förs mot Olof Hörning av dödsboet efter Malin Lindström, Inez Lindström, Rune Lindström och Håkan Lindström ogillas. Vidare skall Olof Hörning befrias från ålagd betalningsskyldighet enligt lagen om brottsofferfond.

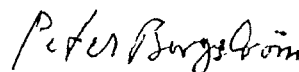
HUR MAN ÖVERKLAGAR

Överklagande senast **tisdagen den 10 november 1998.**

Anvisningar för överklagande, se bilaga D.

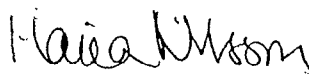
Håkan Lavén

Peter Borgström

Tord Fahlander

Maria Nilsson

DOM

1998-10-13

Mål nr

B 375/98

I hovrättens avgörande har deltagit hovrättslagmannen Håkan Lavén, hovrättsrådet Peter Borgström, referent, adjungerade ledamoten f.d. hyresrådet Tord Fahlander, skiljaktig, hovrättsassessorn Maria Nilsson samt nämndemännen Rose-Marie Zätterqvist, Jimmy Näsström och Ingeborg Widegren.

1998-10-13
Håkan Lavén

F d hyresrådet Tord Fahlanders skiljaktiga mening

I målet är ostridigt att Malin varit ombord på den aktuella bussen vid avfarten från E4 mot Husum. Det är också utrett att Malin stigit av bussen någonstans under färden in mot Husum. Av bl a Berggrens vittnesmål framgår att avstigningen sannolikt skett vid Linaplatån och att Malin, som varit helt obekant på platsen, därefter gående begivit sig i riktning mot E4. Ungefär samtidigt råkar Olof påbörja sin av modern aktualiserade promenad. Av vittnesmål och Olofs egna uppgifter framgår att Olof och Malin samtidigt gått på var sin sida om Bruksvägen mot E4. Vad som därefter inträffat är däremot höljt i dunkel.

När Malin ungefär ett halvt år senare påträffades mördad kunde konstateras att gärningsmannen måste ha varit en sexuellt störd person, vilket uppenbarligen stämmer in på Olof.

Olof har under hela förundersökningen kommit med lögnaktiga uppgifter, ibland för att förta verkan av polisens spaningsresultat t ex att han touchat flickan och haft samlag med henne mot betalning. Olofs förklaring att han ljugit för att väcka uppmärksamhet bär inte sannolikhetens prägel.

Vid påträffandet var Malins armar och ben bundna med teip och även munnen hade varit teipad. På Malins byxor var gylfen uppknäppt och bak var byxorna uppskurna. De Olof tillhöriga plastkassar, som polisen funnit noga undàngömda under ett uthus hemma hos Olof, innehöll bl a en kniv, samma sorts teip som använts på Malin och flera bilder av flickor bundna på samma sätt som Malin. Vidare hittades i en av kassarna två relativt stora dockor som Olof gjort sådan åverkan på som liknar den som gjorts på Malins byxor. Hur den s k GOP-teckningen än må ha tillkommit kan inte bortses ifrån att vissa märkliga detaljer där överensstämmer med vad som konstaterats på Malins kropp.

Polisen har kunnat konstatera att någon en tid innan Malin påträffades varit på fyndplatsen och kompletterat tejpningen av Malin och även bättrat på gömstället med färskt gränis. Detta kan tyda på en gärningsman från trakten.

Det mest graverande för Olof är de fibrer som påträffats hos honom och som med största sannolikhet härrör från den tröja av den mycket speciella och ovanliga typ som Malin hade på sig vid försvinnandet. Det har konstaterats att Malins tröja klippts eller skurits sönder. Det framstår inte som en tillfällighet att en av de tre hos Olof påträffade fibrerna hittades just på en sax.

Till allt detta kommer vad Olof känt till om Malins hårborste och vad Olof yttrat under rekonstruktionen. Han har heller inte velat

utesluta att det kan ha varit han som dödat Malin, ett märkligt yttrande om han varit oskyldig.

Det mönster som sålunda framkommit genom Olofs egna uppgifter och den i övrigt förebragta utredningen lämnar vid en helhetsbedömning enligt min mening inte utrymme för att någon annan än Olof skulle ha berövat Malin livet. Sammantaget finner jag därför, i likhet med tingsrätten, att det föreligger övertygande bevisning för att Olof gjort sig skyldig till vad åklagaren, såvitt nu är i fråga, lagt honom till last. Gärningen är, som tingsrätten funnit, att bedöma som mord.

Enligt min mening skall den överklagade domen stå fast såväl i brottmålsdelen som i fråga om de till skäligheten vitsordade skadeståndsanspråken.

74

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 30 maj 2022

Mål nr

Ö 4141-21

HOVRÄTTEN FÖR
NEDRE NORRLAND
Rotel 6

INKOM: 2022-05-30
MÅLNR: B 852-22
AKTBIL: 1

PARTER

Sökande

1. Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

2. Dödsboet efter Malin Lindström

Adress hos ombudet

3. Inez Lindström

Strandgatan 12 G

891 33 Örnsköldsvik

4. Rune Lindström

Samma adress

Ombud för 2 samt målsägandebiträde för 3 och 4: Advokat Marie Thors

Advokatfirman Vedin & Thors AB

Strandgatan 15

891 39 Örnsköldsvik

Dok.Id 232386

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax -	08:00–12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15–16:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstadamstolen.se	

Motpart

Karl OLOF Verner Wiberg, 19780128-7835

Svegsgatan 23 A

842 33 Sveg

Offentlig försvarare: Advokat Ulf Holst

Advokaterna Lena Isaksson & Ulf Holst AB

Rådhusplanaden 5 A

903 28 Umeå

SAKEN

Resning

TIDIGARE AVGÖRANDE

Hovrätten för Nedre Norrlands dom 1998-10-13 i mål B 375-98

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen bifaller ansökningarna om resning till nackdel för Olof Wiberg av Hovrätten för Nedre Norrlands mål B 375-98.

Målet ska tas upp på nytt i hovrätten avseende åtalet för mord, avgift till brottsofferfonden och skadestånd till Inez Lindström, Rune Lindström och dödsboet efter Malin Lindström.

Högsta domstolen förklarar Olof Wiberg häktad. Anmälan ska göras hos Högsta domstolen så snart häktningsbeslutet har verkställts.

Ulf Holst ska få ersättning av allmänna medel för försvaret av Olof Wiberg i Högsta domstolen med 247 019 kr. Av beloppet avser 162 225 kr arbete, 28 380 kr tidsspillan, 7 010 kr utlägg och 49 404 kr mervärdesskatt.

Marie Thors ska få ersättning av allmänna medel för biträdet åt Inez Lindström och Rune Lindström i Högsta domstolen med 42 358 kr. Av beloppet avser 33 887 kr arbete och 8 471 kr mervärdesskatt.

Hovrätten ska pröva frågan om Olof Wibergs skyldighet att ersätta kostnaderna för försvaret och målsägandebiträdet. Det ska ske i samband med målet när det har tagits upp på nytt.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Riksåklagaren har yrkat att Högsta domstolen ska bevilja resning till nackdel för Olof Wiberg och förordna att målet ska tas upp på nytt av hovrätten för prövning av ansvarsfrågan avseende åtalet för mord. Om Högsta domstolen beviljar resning, har riksåklagaren yrkat att Olof Wiberg ska häktas.

Inez Lindström och Rune Lindström har biträtt riksåklagarens ansökan om resning och har, för det fall att resning beviljas i ansvarsdelen, yrkat att resning ska beviljas även i skadeståndsdelen. Även dödsboet efter Malin Lindström har yrkat att resning ska beviljas i skadeståndsdelen.

Olof Wiberg har motsatt sig yrkandena.

SKÄL

Resning till nackdel för en tidigare tilltalad

1. Sedan en dom i ett brottmål har fått laga kraft, får resning beviljas till nackdel (men) för en tidigare tilltalad enligt reglerna i 58 kap. 3 § rättegångsbalken. Målet kan resas bl.a. om det för brottet är föreskrivet fängelse i mer än

ett år och det åberopas något bevis som inte har lagts fram tidigare. Det krävs också att det sannolikt skulle ha meddelats en fällande dom om beviset hade lagts fram i brottmålet. Den som söker resning måste dessutom göra det sannolikt att han eller hon har haft giltig ursäkt för att inte kunna åberopa det nya beviset vid den domstol som meddelade den lagakraftvunna domen eller vid överklagande av den domen. En ansökan om resning ska enligt 58 kap. 4 § göras inom ett år från det att sökanden fick kännedom om det förhållande som ansökan grundas på.

2. Det här målet aktualiserar flera frågor. Bland annat måste Högsta domstolen ta ställning till om resningsansökningarna har gjorts i rätt tid, om brottet är preskriberat och om det har åberopats någon ny bevisning som det har funnits giltig ursäkt för att inte åberopa tidigare och som sannolikt skulle ha lett till en fällande dom.

Prövningen i tingsrätten och hovrätten

3. Åklagaren väckte den 2 juni 1998 åtal mot Olof Wiberg, tidigare Hörning, för mord. Olof Wiberg var vid tillfället för den åtalade gärningen 18 år. Han häktades i augusti 1997 och häktningsbeslutet hävdes i oktober samma år. Han häktades på nytt i maj 1998 och tog del av åtalet den 2 juni 1998 eller någon dag därefter.

4. Åklagaren påstod att Olof Wiberg den 23 november 1996 eller den närmaste tiden därefter på okänt sätt hade berövat Malin Lindström livet; han hade med stickande våld tillfogat henne dels sju sårskador på ryggen, varav minst tre penetrerat in i bröstkorgshålan, dels skador på bröstkorgens framsida. Skadorna kunde ha orsakat Malin Lindströms död.

5. Dödsboet, Malin Lindströms föräldrar och hennes bror yrkade skadestånd.

6. Olof Wiberg förnekade gärningen och motsatte sig skadeståndsrkrandena, men vitsordade beloppen som skäligen och för sig.

7. Av utredningen framgick det att Malin Lindström hade försvunnit den 23 november 1996 och att hon hade återfunnits avliden i ett skogsområde den 22 maj 1997. Hennes armar och ben var bundna med tejp, hennes tröja och bakdelen på hennes byxor var uppklippta eller uppskurna, gylfen på hennes byxor var öppen och hon saknade trosor. Vid gylfen på Malin Lindströms byxor anträffades en spermafläck, men antalet spermier var för få för att det med den tidens analysmetoder skulle vara möjligt att få fram en DNA-profil.

8. Såväl tingsrätten som hovrätten fann att det inte förelåg någon direkt bevisning som band Olof Wiberg till gärningen.

9. Tingsrätten ansåg emellertid att den muntliga och skriftliga bevisning som åklagaren hade åberopat innebar att det var ställt utom rimligt tvivel att Olof Wiberg hade berövat Malin Lindström livet och dömde honom för mord till fängelse i åtta år. Därutöver förpliktade tingsrätten honom att betala yrkat skadestånd till målsägandena.

10. Hovrätten fann däremot att utredningen inte med tillräcklig grad av säkerhet uteslöt möjligheten att Malin Lindström hade berövats livet av någon annan. Hovrätten ogillade därför, i oktober 1998, åtalet och målsägandenas skadeståndstalan. Hovrättens dom fick laga kraft.

Den återupptagna förundersökningen och begäran om kroppsbesiktning

11. Den 9 juli 2020 kom det till åklagares kännedom att Nationellt forensiskt centrum (NFC), vid en förnyad analys av Malin Lindströms byxor, säkrat en sökbar DNA-profil ur fläcken med spermier (jfr p. 7). Med anledning

av det resultatet återupptog riksåklagaren förundersökningen mot Olof Wiberg.

12. Riksåklagaren lämnade i november 2020 in en framställning om att Högsta domstolen skulle förordna om kroppsbesiktning av Olof Wiberg genom att det från honom skulle tas ett salivprov i syfte att göra en DNA-analys. Olof Wiberg motsatte sig framställningen.

13. Högsta domstolen meddelade sitt beslut den 31 maj 2021 ("Salivprovet" NJA 2021 s. 368). Domstolen konstaterade att brottet inte hade preskriberats. Däremot fann domstolen att en tillämpning av 28 kap. 12 § första stycket eller 12 b § rättegångsbalken skulle komma i konflikt med regeringsformens krav på tydligt lagstöd för användning av tvångsmedlet kroppsbesiktning och den restriktiva tillämpning som gäller för begränsningar av skyddet mot kroppsligt ingrepp. Domstolen avslog därför riksåklagarens framställning om kroppsbesiktning.

Ytterligare utredningsåtgärder

14. Enligt riksåklagaren har polisen efter Högsta domstolens avgörande gjort en fördjupad uppföljning av vad som hänt med de spår som tidigare hade säkrats i utredningen. I Polismyndighetens arkiverade material påträffades tre hårstrån från Olof Wiberg. Hårstråna hade tagits från honom vid en tidpunkt då Malin Lindströms kropp ännu inte hade anträffats. Därutöver återfanns ett blodprov från Olof Wiberg vid avdelningen för genetik, Uppsala universitet. Provet hade 2001 skickats dit av dåvarande Statens kriminaltekniska laboratorium i syfte att genomföra en DNA-undersökning. Olof Wiberg hade lämnat blodprovet när han var anhållen såsom skäligen misstänkt för mordet på Malin Lindström.

15. På uppdrag av riksåklagaren utförde NFC jämförelseanalyser mellan den sökbara DNA-profilen från spermafläcken på Malin Lindströms byxor och de återfunna DNA-spåren från Olof Wiberg. Resultaten av undersökningarna redovisades i sakkunnigutlåtanden till riksåklagaren den 24 juni 2021. NFC:s slutsats är att resultaten talar extremt starkt för att DNA-spåret på Malin Lindströms byxor har avsatts av Olof Wiberg, om man bortser från möjligheten att det har avsatts av en nära släkting till honom.

Ansökan om resning

16. Riksåklagaren har den 2 juli 2021 ansökt om resning till nackdel för Olof Wiberg. Som grund för ansökan har riksåklagaren anfört att de nya analysresultaten, tillsammans med tidigare åberopad bevisning, ger så starkt stöd för åtalet att det är sannolikt att hovrätten skulle ha dömt Olof Wiberg för mordet på Malin Lindström, om den nya bevisningen hade lagts fram under rättegången (jfr 58 kap. 3 § första stycket 2 rättegångsbalken).

17. Malin Lindströms föräldrar, Inez Lindström och Rune Lindström, som har biträtt riksåklagarens resningsansökan, har tillsammans med dödsboet den 26 oktober 2021 – för det fall att resning beviljas i ansvarsdelen – yrkat resning i skadeståndsdelen.

18. Olof Wiberg har motsatt sig resning. Han har ifrågasatt om det var lagligt, eller i vart fall rimligt, av riksåklagaren att översända de återfunna DNA-spåren från honom till NFC för jämförelseanalys. Oavsett detta anser Olof Wiberg att det inte är sannolikt att utgången i hovrätten hade förändrats om de nya analysresultaten hade åberopats där. Olof Wiberg har även gjort gällande att resning i vart fall inte bör beviljas eftersom brottet bör bedömas som preskriberat och med hänsyn till att straffvärdet för gärningen numera måste anses vara helt urholkat.

Har ansökningarna om resning gjorts i rätt tid?

19. En ansökning om resning till nackdel för den tilltalade ska göras inom ett år från det att sökanden fick kännedom om det förhållande som ansökningen grundas på (58 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken). Fristen ska som huvudregel räknas från det att en av riksåklagaren underställd åklagare fick kännedom om förhållandet (se NJA 1974 s. 595 och ”Den nya DNA-analysen” NJA 2020 s. 1050 p. 8).

20. Riksåklagaren har till stöd för ansökningen om resning åberopat resultat av genomförda DNA-analyser, som kom till riksåklagarens kännedom den 24 juni 2021 (se p. 15). Av uppgifterna i ärendet framgår att underlaget som möjliggjorde de nya analysresultaten var dels att NFC, genom förnyade analyser sommaren 2020, kunnat säkra en sökbar DNA-profil ur spermafläcken på Malin Lindströms byxor, dels att DNA-spår från Olof Wiberg fanns sparade från den ursprungliga förundersökningen. Riksåklagaren har anført att åklagare fick kännedom om den sökbara DNA-profilen från spermafläcken på Malin Lindströms byxor den 9 juli 2020 och om DNA-spåren från Olof Wiberg den 22 juni 2021.

21. Det finns inte skäl att frångå huvudregeln för hur ettårsfristen ska beräknas. Fristen för riksåklagaren får således anses ha börjat löpa när åklagare fick del av sakkunnigutlåtandena med de nya analysresultaten från NFC den 24 juni 2021. Ansökningarna om resning har därmed gjorts i rätt tid.

Är brottet preskriberat?

22. Preskription av brott regleras i 35 kap. brottsbalken. Regelverket har ändrats vid flera tillfällen. År 2010 undantogs mord från bestämmelserna om preskription. Preskription skulle dock fortsatt kunna inträda om mordet hade begåtts av någon innan han eller hon hade fyllt 21 år. Sedan den 2 januari

2022 gäller att preskription kan inträda vid mord bara om brottet har begåtts av någon som inte hade fyllt 18 år; ändringen har retroaktiv verkan på så sätt att den ska tillämpas även på mord som har begåtts före den 2 januari 2022, om inte preskription har inträtt dessförinnan enligt äldre bestämmelser. (Se SFS 2021:1103 och prop. 2021/22:17 s. 64.)

23. I 35 kap. 1 § regleras inom vilken tid en misstänkt ska ha häktats eller fått del av åtal för att han eller hon ska få dömas till påföljd (åtalspreskription). Det mord som Olof Wiberg åtalades för och frikändes från begicks den 23 november 1996 eller den närmaste tiden därefter. Olof Wiberg var då 18 år och i förhållande till honom var tiden för åtalspreskription 15 år. Han häktades och delgavs åtalet för brottet inom denna tid (se p. 3).

24. Ett brott kan preskriberas oavsett om häktning skett eller åtal har delgetts (absolut preskription enligt 35 kap. 6 §). Vid tidpunkten för den nu aktuella gärningen fanns det en absolut preskriptionstid för mord, som var 30 år.

25. Av 35 kap. 3 § framgår att om en häktad frigges utan att ha fått del av åtal, eller om ett mål mot någon avvisas eller avskrivs sedan han eller hon fått del av åtal, ska det i fråga om möjligheten att döma till påföljd anses som att häktningen eller delgivningen inte skett. Högsta domstolen har förklarat att bestämmelsen inte bör tillämpas vid frikännande dom utan endast i de situationer som uttryckligen anges i paragrafen. (Se ”Salivprovet” NJA 2021 s. 368 p. 21.)

26. Detta innebär att brottet i detta fall inte är preskriberat och att ansökningarna om resning kan prövas.

Är det fråga om ny bevisning och finns det en giltig ursäkt?

27. En grundläggande förutsättning för att resning ska kunna beviljas till nackdel för den tilltalade enligt 58 kap. 3 § första stycket 2 rättegångsbalken är att bevisningen är ny. Därutöver krävs det att åklagaren gör sannolikt att det nya beviset inte hade kunnat åberopas i rättegången eller att åklagaren av annat skäl har haft giltig ursäkt att inte göra det. (Jfr ”Mordet i Kastberga” NJA 2020 s. 518 p. 3–5 och ”Den nya DNA-analysen” NJA 2020 s. 1050 p. 10–13.)

28. Sakkunnigutlåtandena från NFC bygger på analysresultat som har erhållits med hjälp av nyare analyssystem än de som fanns tillgängliga vid tidpunkten för hovrättens prövning av åtalet. Analysresultaten medför att det finns ett nytt underlag för prövningen och utgör därmed ny bevisning i resningsärendet. Den nya bevisningen hade inte kunnat åberopas i rättegången.

Skulle den nya bevisningen sannolikt ha lett till en fällande dom?*Utgångspunkter för bedömningen*

29. För att resning ska kunna beviljas krävs att det är sannolikt att det nya bevis som åberopas skulle ha lett till att den tilltalade hade dömts för brottet. När det är fråga om resning till nackdel för den tilltalade ska prövningen, med hänsyn till orubblighetsprincipen, göras restriktivt. Det krävs ett mera avgörande nytt material för att bevilja resning i den situationen än vad som är fallet vid resning till förmån för den tilltalade. (Se ”Den nya DNA-analysen” p. 15 och där gjorda hänvisningar.)

30. När Högsta domstolen prövar en resningsansökan ska bedömningen ta sikte på vilken betydelse det nya beviset skulle ha haft för hovrättens prövning. Den bevisning som presenterades i brottmålet ska då värderas på det

sätt som har kommit till uttryck i hovrättens dom. Högsta domstolen ska i resningsärendet alltså inte göra någon fristående omvärdering av bevisningen i brottmålet. Detta hindrar inte att omständigheter och bevis ges en annan betydelse i ljuset av den nya utredningen och att de alltså i den meningen värderas annorlunda. (Se bl.a. ”Den nya DNA-analysen” p. 16.)

Hovrättens bevisvärdering

31. Vid hovrättens prövning bestod utredningen av relativt omfattande muntlig och skriftlig bevisning. Det åberopades bland annat flera sakkunnig- och vittnesförhör samt protokoll över tekniska och rättsmedicinska undersökningar.

32. Hovrätten konstaterade att Malin Lindström hade berövats livet av en annan person, men att det inte varit möjligt att utreda när och var hon bragts om livet eller vad som hade varit den exakta dödsorsaken. Det förelåg inte någon direkt bevisning som band Olof Wiberg till gärningen och inte heller teknisk bevisning i form av fingeravtryck, hårstrån, blod eller sperma som band honom till den.

33. Till skillnad från tingsrätten menade hovrätten att åklagaren inte hade kunnat visa att Olof Wiberg befunnit sig i närheten av Malin Lindström på en viss vägsträcka (Bruksvägen) där hon kan ha gått i anslutning till försvinnandet. Det medförde enligt hovrätten att en inte oviktig länk i åklagarens bevisning brast.

34. I en undangömd plastkasse hemma hos Olof Wiberg hade det påträffats tejp av samma sorter som Malin Lindströms kropp hade varit tejpad med. I utrymmen som Olof Wiberg hade tillgång till hade det vidare återfunnits tre blåa viskosfibrer som överensstämde med fibervaran i den blå tröja som Malin Lindström hade haft på sig när hon försvann. Hovrätten ansåg dock att

utredningen inte tillät slutsatsen att den tejp som hittats hos Olof Wiberg var rester av samma tejp som använts vid tejpningsen av Malin Lindström eller att de aktuella fibrerna härrört från just den blå tröja som hon hade haft på sig.

35. Hovrätten ansåg att ett flertal av de uppgifter som Olof Wiberg själv hade lämnat i förhör var besvärande för honom. Det gällde bl.a. de uppgifter som Olof Wiberg hade lämnat om att han efter en promenad samma dag som Malin Lindström försvann skulle ha kommit hem med röda fläckar på sin t-shirt och att han en tid senare skulle ha hittat ett par vita trosor i sin jackficka. Hovrätten ansåg dock, bland annat med hänsyn till att Olof Wibergs uppgifter inte närmare kunnat kontrolleras och till vad som framkommit om hans särpräglade personlighet, att uppgifterna inte kunde tillmätas någon avgörande betydelse för bedömningen av skuldfrågan.

36. Hovrätten värderade även bevisningen med vad domstolen betecknade som ett mer strukturellt betraktelsesätt och beaktade exempelvis att det hos Olof Wiberg påträffats dels teckningar föreställande kvinnor i olika typer av tvångssituationer, dels dockor som manipulerats för att kunna brukas som sexobjekt. I anslutning till detta anmärkte hovrätten att inte heller den övergripande bild som framkommit av omständigheterna i samband med Malin Lindströms försvinnande var entydig. Mot denna bakgrund fann hovrätten att inte heller med ett mer strukturellt betraktelsesätt kunde de åberopade omständigheterna binda Olof Wiberg till brottet.

37. Hovrätten ansåg sammanfattningsvis att det fanns flera omständigheter som var besvärande för Olof Wiberg, men att det vid en samlad bedömning inte kunde anses ställt utom rimligt tvivel att det var han som hade berövat Malin Lindström livet.

Den nya bevisningen

38. Den nya bevisningen utgörs av sakkunnigutlåtanden över analysresultat från NFC. Enligt utlåtandena talar resultaten extremt starkt (grad +4) för att DNA-spåret i form av sperma på Malin Lindströms byxor har avsatts av Olof Wiberg, om man bortser från möjligheten att spåret kommer från en nära släkting till honom.

39. Olof Wiberg har ifrågasatt om det är lagligt att analysera DNA-spåren från honom så långt efter att hovrättens frikännande dom har fått laga kraft.

40. Bestämmelser om bland annat Polismyndighetens behandling av lämnade DNA-prov finns numera i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område. Enligt 5 kap. 9 § ska ett prov för DNA-analys som har tagits med stöd av bestämmelserna om kroppsbesiktning m.m. i 28 kap. rättegångsbalken förstöras senast sex månader efter det att provet togs. Under vissa förutsättningar får den DNA-profil som erhållits från ett sådant prov sparas i ett register (jfr 5 kap. 1–6 §§). Vid behandling av personuppgifter i strid med lagen kan det, enligt 7 kap. 2 §, bli aktuellt med skadestånd.

41. När Olof Wiberg lämnade DNA-prov i form av hårstrån och blod fanns det inte några regler om hur länge sådana prover fick bevaras. Rättegångsbalken ansågs emellertid även då bygga på tanken att prover inte skulle bevaras längre än vad som behövdes med hänsyn till utredningen. (Jfr prop. 1997/98:97 s. 144.) Det är därför sannolikt att hårstråna och blodprovet från Olof Wiberg, även om det saknades föreskrifter på området, har bevarats längre än vad som borde ha skett.

42. I svensk rätt tillämpas fri bevisprövning. Parterna kan i regel lägga fram vilken bevisning som helst (principen om fri bevisföring) och domstolen

får avgöra vilket bevisvärde ett visst bevis har för utgången i målet (principen om fri bevisvärdering). Som en följd av detta har det som huvudregel ansetts gälla att parterna får åberopa all relevant bevisning, även om den inte har tillkommit i föreskriven ordning eller om bevisets ursprung är oklart. I vad mån åtkomsten eller bevisets ursprung ska tillmätas någon betydelse, är något som domstolen får bedöma inom ramen för sin bevisprövning. (Se bl.a. ”Laboratorieassistentens blodprovstagning” NJA 1986 s. 489, ”Överskotts-informationen” NJA 2003 s. 323, ”Bevisprovokationen” NJA 2011 s. 638 p. 18 och ”Kroppskamerainspelningen” NJA 2021 s. 286 p. 7.)

43. Olof Wiberg har hörts i anledning av den nya bevisningen. Han har anfört att han inte har så mycket att säga om påståendet att sperma från honom har påträffats på Malin Lindströms byxor, eftersom han aldrig har varit där. Han har anfört att han har en teori om det, men att den inte hör till tiden i närheten av dagen då Malin Lindström försvann utan mycket senare.

Bedömning

44. Frågan är då om det är sannolikt att hovrätten skulle ha dömt Olof Wiberg för mordet på Malin Lindström om domstolen hade tagit hänsyn till den nya bevisningen.

45. Hovrätten framhöll i sina domskäl att det saknades teknisk bevisning i form av exempelvis sperma som band Olof Wiberg till gärningen. Till skillnad från tingsrätten ansåg hovrätten att åklagaren inte hade visat att Olof Wiberg befunnit sig i närheten av Malin Lindström på Bruksvägen den aktuella dagen. Domstolen framhöll att det medförde att en inte oviktig länk i åklagarens bevisning brast. Av hovrättens dom framgår vidare att domstolen menade att inte heller vad som i övrigt hade åberopats medförde att Olof Wiberg kunde

knytas till Malin Lindström. Hovrätten ansåg exempelvis att vad som framkommit i fråga om tejper och fibrer inte medförde att han kunde bindas till att ha haft med Malin Lindströms död att göra. (Se p. 31–34.)

46. De nya analysresultaten talar enligt NFC extremt starkt för att Olof Wibergs sperma fanns på Malin Lindströms byxor. Detta innebär att det efter hovrättens dom har tillkommit ett mycket starkt stöd för en koppling mellan Olof Wiberg och Malin Lindström.

47. Det nya beviset ger inte något svar på frågorna om hur och när Malin Lindström berövades livet. Däremot medför det att flera av de omständigheter och bevis som åberopades i hovrätten får en annan betydelse.

48. Mot denna bakgrund får det anses sannolikt att Olof Wiberg skulle ha dömts för mordet på Malin Lindström om den nya bevisningen hade åberopats i rättegången.

Slutsats

49. Resning ska beviljas till nackdel för Olof Wiberg i fråga om ansvar för mord. Därmed bör även målsägandenas ansökningar om resning i skadeståndsdelen bifallas. Målet ska i de resta delarna tas upp på nytt av hovrätten. (Se 58 kap. 7 § första stycket och 9 § rättegångsbalken.)

50. Det får godtas att Ulf Holst har lagt ned ett omfattande arbete på försvararuppdraget och den yrkade ersättningen är därför skälig. Även Marie Thors ersättningsyrkande är skäligt.

Häktning

51. Med den bedömning som nu har gjorts i fråga om bevisläget är Olof Wiberg på sannolika skäl misstänkt för mordet på Malin Lindström. För mord

är inte stadgat lindrigare straff än fängelse i två år och det är inte uppenbart att häktningsskäl, i form av flyktfara, saknas.

52. Även om det har förflutit en förhållandevis lång tid sedan gärningen, vilket är en sådan omständighet som kan beaktas vid straffmätningen, uppväger skälen för häktning det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för Olof Wiberg eller för något annat motstående intresse. Olof Wiberg ska därför förklaras häktad.

53. I enlighet med 24 kap. 17 § tredje stycket rättegångsbalken ska anmälan göras hos Högsta domstolen så snart häktningsbeslutet har verkställts.

I avgörandet har deltagit justitieråden Gudmund Toijer, Kerstin Calissendorff, Johnny Herre, Stefan Johansson (referent) och Cecilia Renfors
Föredragande har varit justitiesekreteraren Maria Schöllin

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se